स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

Local Disaster and Climate Resilience Plan (LDCRP)

२०८१-२०८५

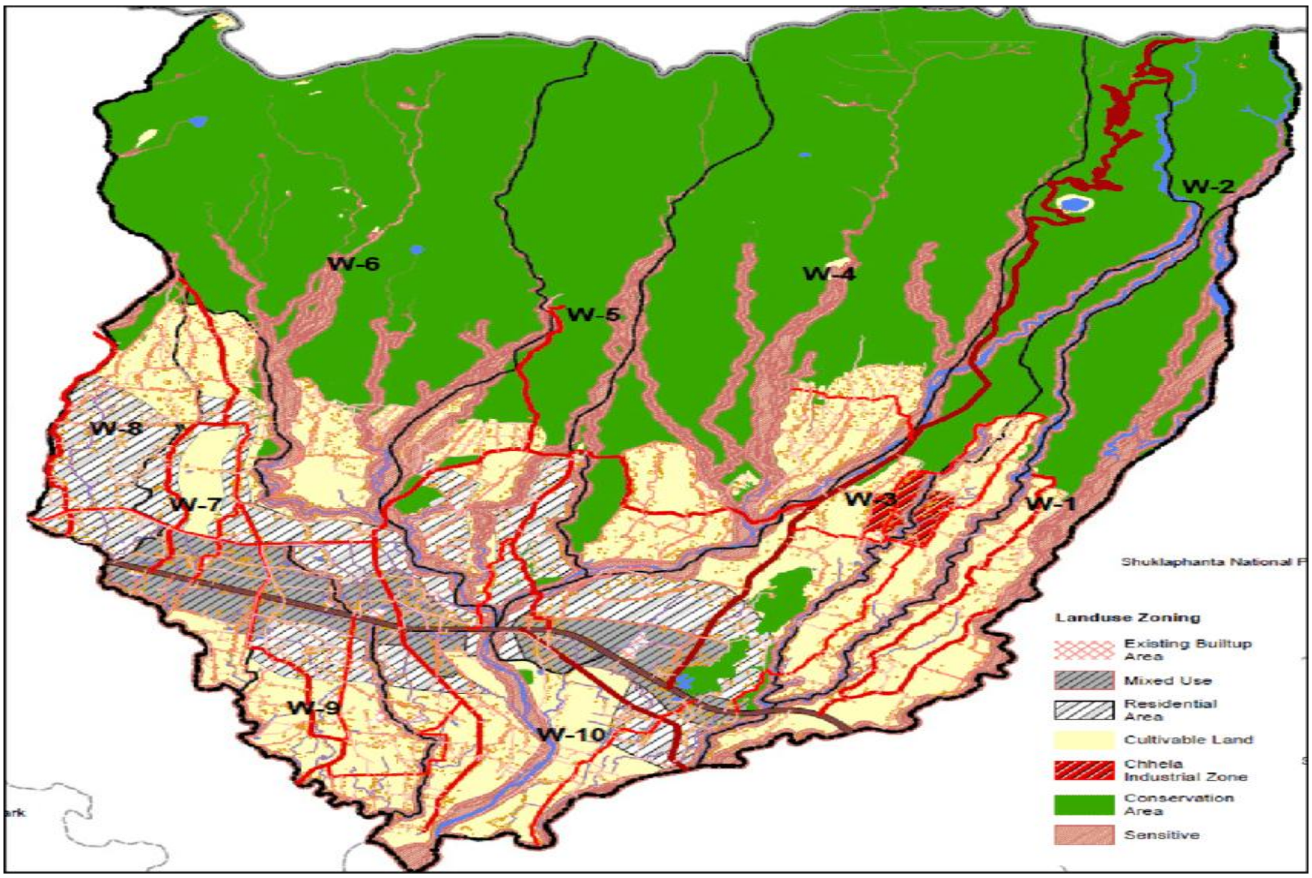

प्रकाशक:

बेदकोट नगरपालिकाको कार्यालय

कञ्चनपुर

दस्तावेज : बेदकोट नगरपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०८१-२०८५

प्रकाशक : बेदकोट नगरपालिका स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,

सर्वाधिकार : बेदकोट नगरपालिकाको कार्यालय सिसैया, कञ्चनपुर

प्रकाशन मिति : २०८१ मंसिर

सहजीकरण : निड्स नेपाल, परियोजना संयोजक, हेमन्त कुमार शाही तथा परामर्षदाता पारश गिरी

आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग : **Women's Bank/ FCA Nepal** को सहयोगमा निड्स नेपालद्वारा संञ्चालित, दिगो आम्दानीद्वारा महिला उद्यमीहरुको शसक्तिकरण परियोजना

बेदकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कञ्चनपुर
सुदूरपश्चिम प्रदेश

प.सं. ०८०/०८१ | मिति :- २०८१/०९/

च.नं.

शुभकामना

नेपालले विषम भू-बनावट, कमजोर भौगर्भिक अवस्था, मौसमी विषमता तथा जलवायु परिवर्तनका कारण विभिन्न प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद्‌हरुको सामना गरिराखेको छ । यहाँ प्रत्येक वर्ष बाढी, पहिरो चट्याङ, आगलागी, सडक दुर्घटना, हावाहुरी र महामारी जस्ता प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक प्रकोपहरुका कारण जनधनको ठूलो क्षति तथा नोक्सानी हुने गरेको छ । जलवायु परिवर्तनका कारण मौसमजन्य प्रकोपहरूको प्रकृति, मात्रा र प्रवृत्ति फरक हुँदै गएको छ । जसका कारण विपद् व्यवस्थापनमा नयाँ चुनौतीहरु पनि थपिदै गएका छन् । जलवायु परिवर्तन विश्वव्यापी रुपमा देखा परेको गम्भीर समस्या हो । यसवाट विकसित राष्ट्रहरुको तुलनामा गरीब तथा विकासोन्मुख राष्ट्रहरु बढि प्रभावित भएका छन । विपद् बाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभूत पूर्वाधारहरूमा हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्‌को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारीले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई विकास निर्माणको नियमित प्रक्रियासँग मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद् व्यवस्थापनका बहुपक्षीय आयामहरुको प्रभावकारी प्रतिकार्य, पुनर्लाभ तथा अझ राम्रो निर्माणका साथ पुनर्स्थापना र पुननिर्माण जरुरी रहन्छ ।

नेपाल सरकारले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका कार्यहरुलाई योजनाबद्ध र व्यवस्थित गर्न नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था गरेको छ । नेपालको संविधान, २०७२ पछि आएका स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४ (मस्यौदा), विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५ तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना, २०१८- २०३० पछिल्ला महत्वपूर्ण नीतिगत व्यवस्थाहरु हुन । यिनै नीतिगत र संरचनागत व्यवस्था, नेपाल सरकारले राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा गरेका प्रतिवद्धता र स्थानीय आवश्यकतालाई समेत मध्यनजर गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन र जलवायु उत्थानशिलता सम्बन्धित कार्यहरुलाई योजनावद्ध र व्यवस्थित गर्न विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्यहरुलाई संस्थागत गरी विपद् जोखिमबाट सुरक्षित, अनुकूलित तथा उत्थानशील नगरपालिका निर्माण गर्ने दीर्घकालीन परिकल्पना सहित बेदकोट नगरपालिकाले स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा गरिएको हो । यस योजनाको कार्यान्वयनले विपद्‌को पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई सङ्गठित, व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य मार्फत सम्भावित क्षति, नोक्सानी न्यूनीकरण गर्न तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न सरोकारवाला र समुदाय बीच समन्वय र सहकार्यको भावना अभिवृद्धि भई एकीकृत र समन्वयात्मक तवरमा विपद् व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु संचालन हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

यस योजना निर्माण गर्ने क्रममा विभिन्न छलफल तथा भेलामा सक्रिय रुपमा सहभागी भइ महत्वपूर्ण राय सुझाव सहित पृष्ठपोषण प्रदान गर्नुहुने नगर उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडा अध्यक्ष तथा कार्यपालिका सदस्यहरु, कर्मचारीहरु, स्थानीय सरोकारवालाहरु र योजनाको निर्माणका लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने संस्था निड्स नेपाल/दिगो आम्दानीद्वारा महिला उद्यमीहरुको शसक्तिकरण परियोजना र सहजीकरण गर्ने परामर्शदाता श्री पारस गिरी सहित अन्य कर्मचारीहरुमा विशेष धन्यबाद ज्ञापन गर्दछु ।

अन्तमा, यस योजनालाई नगरपालिकाको नियमित योजना तर्जुमा प्रक्रियामा मूलप्रवाहीकरण गरी सरोकारवालाहरुको सहयोग, समन्वय तथा सहकार्यमा कार्यान्वयन गरिनेछ । यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा नगरपालिकाको आवश्यक नेतृत्व रहनेछ भने सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार, राष्ट्रिय / अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरु, अन्य विकास साझेदारहरु NNSWA र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ,निजीक्षेत्र तथा स्थानीय सरोकारवालाहरुसँग समन्वय तथा सहककार्य गरिनेछ भने स्थानीय श्रोत साधन र क्षमता परिचालनमा अधिकतम जोड दिइने प्रतिबद्धताका साथ योजना कार्यान्वयनमा सबैको सहयोग तथा सहकार्यको अपेक्षा गर्दछौं ।

यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अपेक्षा सहित !

....

भोजराज बोहरा

(नगर प्रमुख)

बेदकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कञ्चनपुर
सुदूरपश्चिम प्रदेश

प.सं. ०८०/०८१ मिति :-
च.नं.

शुभकामना

बेदकोट नगरपालिका विभिन्न प्रकोपका हिसाबले जोखिममा रहेको छ । बाढी यहाँको मुख्य प्रकोपको रुपमा देखिएको छ भने हावाहुरी, बन्यजन्तुको आतंक, सडक दुर्घटना, आगलागी, चटयाङ, असिनापानी, सुख्खा / खडेरी, कृषि बालीमा लाग्ने रोगकिरा, सर्पको टाकाई तथा शीतलहर आदि मुख्य समस्याको रुपमा रहेका छन् । विपद् अचानक आउने भएकोले यसको सामना गर्न आवश्यक क्षमता विकास जरुरी रहन्छ जसले विपद्को प्रभाव र क्षतिमा फरक पार्दछ । विपद्बाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभूत पूर्वाधारहरूमा हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारीले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । तसर्थ विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको लागि कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थापनका क्षेत्रमा नेपाल सरकारले समयानुकूल परिमार्जन गर्दै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीय तहमा तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई अनिवार्य बनाएको छ ।

यस योजनाले समुदायको विपद्संग सामना गर्ने परम्परागत सिपलाई सुदृढिकरण गर्दै आपतकालीन अवस्थामा हुन सक्ने भौतिक तथा मानवीय क्षतिलाई कम गर्न र समुदायको उत्थानशील क्षमता (Resilience Capacity) अभिवृद्धि गर्न, स्थानीय स्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी, पूर्व सचेतना प्रणाली, न्यूनीकरण, रोकथाम र प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा जवाफदेही ढंगले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन सहयोग पुर्याउने छ । यसका अलावा यस योजनाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा नागरिक र समुदायको अर्थपूर्ण सहभागिता र योगदान वृद्धि गर्न पनि योगदान गर्नेछ ।

योजना तयारीका क्रममा आवश्यक सल्लाह तथा उत्प्रेरणा गर्नुहुने नगर प्रमुखज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरु, सम्पूर्ण नगर कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, वडा सदस्यज्यूहरु लगायत नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा कर्मचारीहरु र योजना निर्माणका लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने संस्था निड्स नेपाल/दिगो आम्दानीद्वारा महिला उद्यमीहरुको शसक्तिकरण परियोजना र यस निर्माणमा सहजीकरण गर्ने परामर्शदाता श्री पारस गिरी लाई, सम्वद्ध विषय विज्ञ तथा कर्मचारीहरुमा विशेष धन्यबाद ज्ञापन गर्दछु ।

....

तुलसी जोशी
(नगर उप-प्रमुख)

बेदकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कञ्चनपुर
सुदूरपश्चिम प्रदेश

प.सं. ०८०/०८१ मिति :-
च.नं.

प्रकाशकीय

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको मूलभूत उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई सङ्गठित, व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य मार्फत् सम्भावित क्षति, नोक्सानी न्यूनीकरण गर्नु हो । साथै विपद्को समयमा प्रभावितको यथासक्य छिटो खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्वारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु रहेको छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा १ (न) ले दिएको अधिकारक्षेत्र प्रयोग गरी यस बेदकोट नगरपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयार गरी प्रकाशन गर्न पाउँदा निकै उत्साहित भएको छु । विपद् व्यवस्थापनको बहुआयामिक पक्ष तथा पछिल्ला समयमा अन्तराष्ट्रिय मञ्चमा लिएको ठोस मार्गदर्शनका रुपमा सेन्डाई घोषणा पत्र, २०१५ - २०३० तथा दिगो विकास लक्ष्य २०१५ -२०३० लाई लिन सकिन्छ । यी मार्गदर्शन र लक्ष्य तथा नेपाल सरकारले विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलताका क्षेत्रमा गरेका नीतिगत तथा संरचनागत व्यवस्थाहरुलाई निर्माण निर्देशिकाको रुपमा लिदै "विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्यहरुलाई संस्थागत गरी विपद् जोखिमबाट सुरक्षित, अनुकूलित तथा उत्थानशील नगरपालिका निर्माण" गर्ने दीर्घकालीन परिकल्पना सहित बेदकोट नगरपालिकाले यो दस्तावेज तयार गरेको हो । दीर्घकालीन परिकल्पना तथा कार्यान्वयनको रणनीति सहित योजना तयार गरिएको हुँदा योजना सफल र प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा जाने विश्वाँस लिएको छु । नेपाल विपद् जोखिमका दृष्टिकोणले विश्वमा २० औं स्थानमा रहेको छ भने भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिकोणले ११ औं स्थान तथा पानीजन्य विपद् जोखिमका हिसावले ३० औं र जलवायु परिवर्तनका प्रभावका हिसावले चौथो जोखिममा रहेको छ । बाढी, पहिरो, आगलागी, महामारी, हावाहुरी, चटयाङ, सडक दुर्घटना जस्ता विभिन्न विपद्हरुले वर्षेनी जनधनको क्षती भइरहेको छ । प्राकृतिक श्रोत साधनको अत्यधिक दोहन, असन्तुलित विकास गतिविधि, अव्यवस्थित वसोवास, हचुवामा गरिने पूर्वाधार निर्माण जस्ता मानव सिर्जित विपद्का कारण जनधनको क्षतिमा वृद्धि हुनुका साथै विपद्को जोखिम दिनानुदिन बढिरहेको छ । यसको प्रत्यक्ष प्रभाव जीविकोपार्जन, प्राकृतिक स्रोत साधन, कृषि तथा खाद्यसुरक्षा, जलस्रोत तथा ऊर्जा, वन तथा जैविक विविधता, मानव स्वास्थ्य, ग्रामीण बसोवास, पोषण तथा सरसफाइ र भौतिक पूर्वाधार जस्ता क्षेत्रमा देखापर्न थालेको छ ।

नेपाल बहुप्रकोप जोखिममा रहेको मुलुक भएकोले यहाँ हरेक वर्ष औसत पाँचसय भन्दा बढी विपद्का घटनाहरु घट्ने गरेको तथ्याङ्कले देखाउँछ । विपद् उत्थानशील शासन पद्धतिको सुदृढीकरण गर्दै सबै निकायहरु बिच आपसी समन्वय र सहकार्य गरी विपद् व्यवस्थापनका सबै चरणहरुमा उत्तिकै ध्यान दिनसके नेपाललाई विपद् जोखिमबाट सुरक्षित र उत्थानशील बनाउन सकिन्छ ।

योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि प्रदेश सरकार सङ्घीय सरकार, विकास साझेदारहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, समुदाय, निजीक्षेत्र, सरकारी कार्यालयहरु र सुरक्षा निकायहरुसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । यस योजनामा समावेश भएका क्रियाकलापहरु नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरी योजनालाई मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ भने नगरपालिकाको आवधिक तथा रणनीतिक योजनाहरु बनाउदा यस योजनालाई निर्देशिकाको रुपमा लिइनेछ । योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनले नगरपालिकाका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुलाई थप प्रभावकारी बनाउन तथा हाल भइरहेका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुलाई संस्थागत तथा दिगो गर्न पनि मद्धत गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

अन्तमा, योजना तयारीका क्रममा आवश्यक सल्लाह तथा उत्प्रेरणा गर्नुहुने आदरणीय नगरप्रमुख ज्यू, नगर उपप्रमुख ज्यू, वडाअध्यक्ष तथा कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, नगरपालिकाका विषयगत शाखा प्रमुखहरु तथा सबै कर्मचारीहरु तथा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने निड्स नेपाल/दिगो आम्दानीद्वारा महिला उद्यमीहरुको शसक्तिकरण परियोजना र सहजीकरण गर्ने निड्स नेपालका परियोजना संयोजक हेमन्त कुमार शाही र परामर्शदाता श्री पारस गिरी लाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

....

रामदत्त भट्ट

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

विपद् सम्बन्धी संक्षिप्त शब्दावलीहरू

१. प्रकोप (Hazard)

एक प्रक्रिया, दृश्य, मानव क्रियाकलाप वा परिस्थिति जसले जनधनको नोक्सानी, घाइते हुने सम्भावना वा अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धी असरहरु, सम्पत्तिमा क्षति साथै आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय अवरोध ल्याउन सक्छ (UN ISDR 2017)

२. विपद् (Disaster)

विपद् भन्नाले कुनै स्थानमा आपतकालीन अवस्था सिर्जना भई जनधनको क्षतिका साथै जीवनयापन र वातावरणमा प्रतिकुल असर पार्ने प्राकृतिक वा गैरप्राकृतिक विपद् सम्झनुपर्दछ । (विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४)

३. सङकटासन्नता (Vulnerability)

तुलनात्मक रुपमा कम क्षमता भएका त्यस्तो व्यक्ति वा सामाजिक समूह जो सँग सम्भावित प्रकोपको सामना, रोकथाम गर्न र पुनस्थापित हुन कुनै स्रोत / साधन र उपाय हुदैन भने त्यसलाई सङकटासन्नता भनिन्छ । वा सङकटासन्नता भन्नाले खतरामा भएका वा हुन सक्ने जोखिमका तत्वहरु वा जोखिमको अवस्थामा रहेका व्यक्तिहरु बुझिन्छ | (UN ISDR 2017)

४. सम्मुखता (Exposure)

प्रकोपवाट विपद् उत्पन्न हुन सक्ने क्षेत्रतर्फ उन्मुख रहेको मानिस, सम्पत्ति प्रणाली वा अन्य तत्वहरुको उपस्थितिलाई नै सम्मुखता भनिन्छ । ती तत्वहरु प्रकोपको सम्मुख हुन्छन र प्रकोपबाट उत्पन्न हुन सक्ने विपद्बाट प्रभावित हुन सक्छन । (UN ISDR 2017)

५. क्षमता (Capacity)

संस्था, समुदाय वा समाजसँग उपलब्ध सबै प्रकारका बलिया पक्षहरु, विशेषताहरु, स्रोतहरुको समग्रह पक्ष जसले विपद्को जोखिम कम गर्न, व्यवस्थापन गर्न र उत्थानशीलता बलियो बनाउछ | (UN ISDR 2017)

६. विपद् जोखिम (Disaster Risk)

कुनै निश्चित समयमा प्रकोप, सम्मुखता, सङकटासन्नता र क्षमताको अन्तरक्रियावाट समुदाय अथवा समाजमा मृत्यु हुन सक्ने, घाइते हुन सक्ने र सम्पत्तिको क्षति हुन सक्ने संभावित अवस्था | (UN ISDR 2017)

७. रोकथाम / निवारण (Prevention)

अहिले अवस्थित जोखिम र नयाँ विपद्को जोखिम हुन नदिने क्रियाकलापहरु र उपायहरु (UN ISDR 2017)

८. अल्पीकरण (Mitigation)

विपद् पर्नुभन्दा पहिले विपद्को असर वा प्रभावलाई कम वा न्यून गर्नका लागि संचालन गरिने कार्य वा उपायहरुलाई अल्पीकरण भनिन्छ । यस अन्तर्गत संरचनात्मक र गैरसंरचनात्मक अल्पीकरणका कार्य वा उपायहरु पर्दछन | (UN ISDR 2017)

९. अनुकूलन (Adaption)

जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असरहरुसँग घुलमिल हुन सक्ने गरी अर्थपूर्ण वातावरण सिर्जना गर्न गरिने कार्यहरु (UN ISDR 2017)

१०. विपद् प्रतिकार्य (Response)

विपद्को घटना हुनासाथ तत्कालै गरिने खोज तथा उद्धार एवं राहतसँग सम्बन्धित कार्य सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले विपद् प्रतिकार्यको पूर्वतयारीलाई समेत जनाउछ । (विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४)

११. विपद् पूर्वतयारी (Preparedness)

संभावित वा हालको प्रकोप घटना अथवा प्रकोप अवस्थाका अवसरहरुको प्रभावकारी ढंगले पूर्वानुमान गर्न सक्ने, प्रतिकार्य गर्न सक्ने र त्यसवाट पुनर्लाभ लिन सक्ने सरकारी निकाय, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभमा काम गर्ने संस्था, समुदाय र स्वयं व्यक्तिहरुद्धारा विकसित ज्ञान तथा क्षमता (UN ISDR 2017)

१२. विपद् पुनर्लाभ (Disaster Recovery)

विपद्को घटनापछि गरिने पुनर्निर्माण एवं पुनर्स्थापनासँग सम्बन्धित कार्य सम्झनुपर्दछ (UN ISDR 2017)

१३. उत्थानशील (Resilience)

'उत्थानशील' भन्नाले प्रकोप सम्मुखतामा रहेका प्रणाली, समुदाय वा समाजमा अन्तर्निहित क्षमता जसले प्रकोपका असरहरुलाई समयमा नै प्रभावकारी ढंगले प्रतिरोध, सामना वा समायोजन गर्नुका साथै पूर्ववत अवस्थामा फर्कन समर्थ गराउछ । यस अन्तर्गत आधारभूत संरचना वा सेवा - प्रणालीको संरक्षण एवं पुनर्स्थापना लगायत पर्छन । (स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४)

१४. विपद् खोज तथा उद्धार समूह

विपद्को अवस्थामा खोजी तथा उद्धार गर्न क्रियाशिल वा विपद् व्यवस्थापनका लागि परिचालन गर्न तयार गरिएको विशिष्टकृत खोज तथा उद्धार समूह सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले मानवीय सहायताकर्मीलाई समेत जनाउछ। (विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४)

१५. विपद् जोखिम न्यूनीकरण

विपद्पूर्व गरिने जोखिमको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन, विपद रोकथाम वा विपद्बाट हुने क्षतीको न्यूनीकरण तथा विकासका कार्यमा विपद् जोखिम कम गर्ने सम्बन्धी कार्य सम्झनुपर्दछ । (विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४)

१६. विपद् व्यवस्थापन

विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद् प्रतिकार्य र विपद् पुनर्लाभसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण क्रियाकलाप सम्झनु पर्दछ। (विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४

१७. खडेरी (Drought)

सामान्य अवस्था भन्दा कम वर्षा हुने र त्यसले भू-स्रोत एवं उत्पादन प्रणालीमा नकरात्मक प्रभाव पारेको स्थितिलाई खडेरी भनिन्छ ।

१८. अतिवृष्टि (Heavy Rainfall)

वर्षा हुँदा ७.६ मि.मि. प्रति घण्टा भन्दा बढी पानी परेमा त्यसलाई अतिवृष्टि भन्ने गरिन्छ .

१९. पूर्वसुचना प्रणाली (Early Warning System)

विपद्को सम्भावित हानी, नेक्सानी एवं क्षति कम गर्न जोखिम क्षेत्रमा रहेका व्यक्ति समुदाय एवं सघसंस्थालाई पूर्वतयारीमा रहन र समयमा नै उपयुक्त ढंगले कार्य गर्न आवश्यक पर्ने पूर्वचेतावनी दिने प्रणाली ।

विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्त्वपूर्ण शब्दाली

नेपाली शब्द	अङ्ग्रेजी शब्द
भवन निर्माण संहिता	Building Code
क्षमता	Capacity
क्षमता विकास	Capacity Building
जलवायु परिवर्तन	Climate Change
आपत्कालीन व्यवस्थापन	Emergency Management
सामना क्षमता	Coping Capacity
विपद्	Disaster
विपद् जोखिम	Disaster Risk
विपद् व्यवस्थापन	Disaster Management
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	Disaster Risk Management
पूर्वचेतावनी प्रणाली	Early Warning System
वातावरणनीय ह्रास	Environmental Degradation
सम्मुखता	Exposure
पूर्वानुमान भौगर्भिक प्रकोप	Forecast
प्रकोप	Geological Hazard
पूर्वतयारी रोकथाम	Hazard
पुनर्लाभ	Preparedness
उत्थानशील	Prevention
प्रतिकार्य	Recovery
प्रबलीकरण	Resilience
जोखिम	Response
जोखिम विश्लेषण	Retrofiting
जोखिम व्यवस्थापन	Risk
जोखिम स्थानान्तरण	Risk Assessment
सङ्कटासन्न/सङ्कटासन्नता	Risk Management

विषय सुचीः

खण्ड-एकः प्रारम्भिक परिचय 1
१.१ परिचयः....1
१.२ विपदको राष्ट्रिय परिदृष्यः....2
१.३ विपद्को सुदूरपश्चिम प्रदेश परिदृष्यः....3
१.४ विपद्को जिल्ला परिदृष्यः....4
१.५ विपद्को स्थानीय परिदृष्यः....5
१.६ बेदकोट नगरपालिकाको परिचय....5
१.७ नगरपालिकाको संक्षिप्त विवरणः....7
(क)जलवायुको अवस्था....7
(ख) प्राकृतिक श्रोत....8
(ग) टोलबस्तीहरू....9
(घ) घरधुरी विवरण....10
(ङ) लैङ्गिक आधारमा परिवारमूली....10
(च) जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण....10
(छ)उमेरगत जनसंख्या....12
(ज) अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या विवरण....12
१. ८. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको परिचय....13
१. ९. योजना निर्माणका मार्गदर्शक नीतिगत व्यवस्था....13
१. १०. योजना तर्जुमा विधि तथा प्रक्रिया....14
चरण- १ः समन्वय र प्रारम्भिक तयारीः....16
योजना निर्माणकालागि प्रारम्भिक चरणमा निम्न कार्य सम्पादन गरिएको छ ।....16
(ख) चरण - २ः सटासन्नता तथा क्षमता लेखाजोखा....16
(ग) चरण-३ः विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाः....16
(घ) चरण - ४ः योजनाको स्वीकृति तथा कार्यान्वयन....16
खण्डः दुई प्रकोप, सङ्कटासन्नता, क्षमता र जोखिम विश्लेषण....17

२.१ नगरपालिकामा प्रकोपको अवस्था.......17
२.२ प्रकोपको पहिचान तथ स्तरीकरण.......18
२.३ विपद् ऐतिहासिक समयरेखा.......21
२.४ प्रकोप मौसम र बाली पात्रो.......36
२.४.१ प्रकोप पात्रो.......36
२.४.२ परिवर्तित मौसमी पात्रो.......37
२.४.३ बाली तथा वनस्पति पात्रोः.......38
२.५. प्रकोप, जोखिम तथा सामाजिक स्रोत नक्साङ्कन र सङ्कटासन्नता तथा क्षमता पहिचान :.......39
२.५.१ वडाको सम्पन्नता स्तरीकरण.......39
२.५.२ स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच.......40
२.६जोखिम र समसया विश्लेषण खाका.......52
२. ७ संस्थागत विश्लेषण वा सम्बन्ध चित्र.......56
२.८ सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरुको विवरण.......57
२.९ लक्षित समूह छलफल.......59
२.१० स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधिको लेखाङ्कन.......61
२.११ समुदाय तथा वडाहरूको सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण.......63
२.११ (क) अङ्कभारअनुसारको संकटासन्न बर्गिकरण.......64
खण्डः ३, योजनाको परिचय, दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्धेश्य तथा रणनीति.......65
३.१ पृष्ठभूमिः.......65
३.२ दीर्घकालीन सोच.......65
३.३ लक्ष्य.......65
३.४ योजनाको उद्देश्य.......65
३. ५ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व.......66
३.६ नीति.......66
३.७ रणनीति.......67
खण्ड-४ स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना.......68
४.१ जोखिम विश्लेषण.......68
४.२ स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील सम्बन्धि क्रियाकलापहरु.......69

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना (वडा स्तर)......72
स्थानीय विपद् जलवायु उत्थानशील योजना(नगर स्तर)......91
खण्ड ५ : योजना कार्यान्वयन, योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा अद्यावधिक......95
५.१ योजना कार्यान्वयन रणनीति......95
५. २ योजनाको अनुगन, मूल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन......96
५. ३ योजना अद्यावधिक अवधि......96
अनुसूचीहरु......97
अनुसूची१ सङ्कटासन्नता स्तरीकरण अङ्कभार आधार......97
अनुसूची २ बेतकोट नगरपालिका तथा वडा विपद् व्यवस्थापन समितिः......99
अनुसूची ३ विषयगत क्षेत्र कार्य समूहहरुको विवरण......100
अनुसूची ४ दमकलको सम्पर्क विवरण......101
अनुसूची ५ नगरपालिकामा संचालित एम्बुलेन्सहरुको विवरण......101
सन्दर्भ सामग्रीहरु :......102

खण्ड-एकः

प्रारम्भिक परिचय

१.१ परिचयः

नेपालमा कुनैपनि समयमा विपद्आउन सक्ने सम्भावना रहेको मानिन्छ ।त्यसैले नेपालको परिप्रेक्षमा "*कहाँ" वा "यदि" भन्दापनि कहिले भन्ने प्रश्न* उचित रहन्छ भनिन्छ । बाढि, पहिरो, तथा भूकम्प जस्ता प्राकृतिक प्रकोपहरुबाट नेपाल उच्च जोखिममा रहेको छ ।भूकम्प तथा मिश्रित विपत्तिहरुको जोखिमका सन्दर्भमा नेपाल क्रमशः ११औं र १६औं स्थानमा रहेको छ ।भारतीय र युरोसियन प्लेट्स (Tectonic Plates) एक-आपसमा ठोक्किएको भूभाग माथि नेपाल अवस्थित छ, जसको कारण यहाँ ठुला भूकम्पहरु बारम्बार गइरहन्छ (युनिसेफ, २०७९) । जलवायू परिवर्तन जोखिममा रहेकाहरुको सुचिमा पनि नेपाल चौथो सबैभन्दा जोखिममा रहेको मुलूक भनिएकोछ, जसनुसार *नेपालको स्थान " सर्वोच्च जोखिम" को समूहमा पर्दछ* ।नेपाल जलवायु परिवर्तनका असरहरुबाट पनि जोखिममा रहेको छ र यहाँ तापक्रम बढ्दै जानुका साथै वर्षा पनि अनियमित हुने गरेको छ ।बेदकोट नगरपालिका बाढी, भूकम्प, वन्यजन्तूको आतंक, हावाहुरी, आगलागी, सर्पको टोकाई, शितलहर, सडक दुर्घटना, चट्याङ्ग,असिनापानी, सुख्खा/खडेरी, कृषि बालीमा लाग्ने रोगकिरा लगायतका अन्य विभिन्न प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक प्रकोपको जोखिममा रहेको छ ।यसका साथै विश्वव्यापी जलवायुजन्य परिवर्तनका प्रतिकूल प्रभावबाट पनि असरहरु देखिन थालेको महशुस गर्न थालिएको छ । विपद्जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न संयुक्त राष्ट्र संघका सदस्य राष्ट्रहरुबाट प्रतिबद्धता भएको विपद जोखिम न्यूनीकरण लागि सेन्डाई कार्यढाँचा (सन् २०१५-२०३०) लाई आत्मसाथ गरी नेपाल सरकारले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरु गरेको छ भने स्थानीय सरकारहरुले पनि सङघीय सरकारको मार्गदर्शन अनुसार आवश्यक ऐन, नियमावली, नीति, रणनीति, तथा मार्गदर्शनहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिरहेका छन ।यसै सन्दर्भमा विपदजोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६, पश्यात् नेपालमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्षेत्रमा उल्लेखनीय कार्यहरु भएको पाईन्छ।जलवायु परिवर्तन नीति २०६७ (संशोधित नीति २०७६), भू-उपयोग नीति २०६९, जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन नीति २०७२, राष्ट्रिय पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना नीति २०७२, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा २०७० (प्रथम संसोधन २०७५), बस्ती विकास, शहरी योजना तथा निर्माण सम्बन्धी आधारभुत मार्गदर्शन २०७२, राष्ट्रिय शहरी विकास रणनीति २०७३, विपदजोखिम राष्ट्रिय रणनीतिक कार्य योजना २०१८-२०३० आदि महत्पूर्ण कानूनी तथा नीतिगत आधार हुन भने तीनै तहका सरकारको अधिकार बाढँ फाँट सम्बन्धी संबैधानिक व्वस्था विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ (२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण व्यवसथापन नियमावली २०७६ को दफा ८(१) एवंम् स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११(२) न तथा ११(४) ख (१५) मा प्रबन्ध गरिए बमोजिम स्थानीय तहको विपद्व्यवस्थापन समबन्धमा तोकिएको काम, कर्तव्य र अधिकार र स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०७४ आदिले तय गरेको विधि र प्रक्रिया बमोजिम यस बेदकोट नगरपालिकामा विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका कारण सिर्जना हुने सम्भावित खतराहरुको पुर्वानुमान गर्नु, विपद्को समयमा आपतकालीन कार्य सम्पादन गर्नु, प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्नु, पुनःपुर्ववत अवस्थामा फर्किनका लागि आवश्यक दिशानिर्देश गर्न बेदकोट नगरपालिकाको ***स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा*** गरिएको हो ।

ग्लोबल क्लाइमेट रिस्क इन्डेक्स, २०२१ (Global Climate Risk Index ,2021) अनुसार जलवायुजन्य विपद्का घटनाहरु बाट सन् २००० देखि सन् २०१९ सम्म सबैभन्दा बढि प्रभावित हुने १० राष्ट्रभित्र नेपाल पनि परेको छ ।

१.२ विपदको राष्ट्रिय परिदृष्यः

नेपालको भौगलिक अवस्थिति (चलायमान तथा परिवर्तित), अव्यवस्थित पूर्वाधार विकाश, बढ्दो शहरीकरण, बदलिदो हावापानी र मानवीय असावधानिका कारण नेपालको प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक बहुप्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको छ ।निरन्तर दोहोरिरहने बहु-प्रकोपका घटनाहरुबाट उत्पन्न विपद्को अत्यधिक जोखिममा रहेका मुलूकहरु मध्ये नेपाल पनि एक हो ।यहाँ प्रत्येक वर्ष बाढी, पहिरो, भूकम्प, हावाहरी, शितलहर, चट्याङ्ग, असिनापानी, सुख्खा/खडेरी, कृषि बालीमा लाग्ने रोगकिरा र महामारी जस्ता प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक प्रकोपका कारण जनधनको ठुलो क्षति तथा हानी नोक्शानी हुने गरेको छ । त्यसैगरी नेपालमा सडक दुर्घटना, महामारी, कीट वा सुक्ष्म जीवाणुआतंक, पशु तथा चराचुरुङ्गीमा लाग्ने फ्लु, प्याण्डामिक फ्लु जस्ता महामारी, सर्पदंश, जनावरको आक्रमण,खानि, हवाई, जल वा औद्योगिक दुर्घटना, आगलागी, ग्यास विस्फोटन, विषाक्त खाद्य सेवन, वातावरणीय प्रदुषण, वन विनास वा भौतिक संरचनाको क्षति तथा प्रकोप उद्धार कार्यमा हुने दुर्घटना गैर प्राकृतिक प्रकोपबाट पनि प्रभावित छ ।पछिल्लो ४५ बर्ष (सन १९७१ देखि २०१५)को समय अवधिमा नेपालमा करिब ४०,००० भन्दा बढि व्यक्तिहरुले विपद्का घटनाहरुका कारण ज्यान गुमाउनु परेको देखिन्छ यसैगरी उल्लेखित अवधिमा ७५,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरु घाइते भएको देखिन्छ भने करिब ३०,००,००० व्यक्तिहरु विपद्का कारण प्रभावित भएको देखिन्छ ।(श्रोतः गृह मन्त्रालय, २०१८)

नेपालमा जलवायु परिवर्तन

विश्व्यापी उष्णीकरण संगै नेपालमा पनि सबै क्षेत्रमा तापक्रम बृद्धि भएको पाएको छ । जल तथा मौसम विभागको सन् २०१७ को प्रतवेदन अनुसार १९७४ देखि २०१४ सम्म अधिकतम तापमान प्रत्येक वर्ष ०.०५६ डिग्री सेल्सियसका दरले बृद्धि भएको पाएको छ भने न्यूनतम तापक्रममा ०.००२ डिग्री सेल्सियसले बृद्धि भएको पाएको छ ।नेपालको उच्च हिमाली क्षेत्रमा सबै भन्दा उच्च दरले तापक्रम बृद्धि भएको छ जस अनुसार मनाङ्ग जिल्लामा अधिकतम तापक्रम ०.१२ डिग्री सेल्सियस सम्म बृद्धि भएको छ। त्यसैगरी वर्षाको स्वरुपमा विभिन्न मौसममा फरक-फरक तरीकाले परिवर्तन भईराखेको छ ।उत्तर-पश्चिम क्षेत्रका जिल्लाहरुमा पानी पर्ने दिनहरुको संख्यामा बृद्धि तथा वर्षाका चरम घट्नामा ठाउँ अनुसार विविध तरिकाले परिवर्तन आएको छ ।बन तथा वाताबरण मन्त्रालयको २०१९ को पर्तिवेदन अनुसार सन्२०४५ सम्म औसत तापक्रम ०.९२ देखि १.०७ डिग्री सेल्सियसका दरले र सन् २१०० सम्म १.७२ देखि १.८२ डिग्री सेल्सियस बृद्धिहुने प्रक्षेपण गरिएको छ ।

तालिका नं. १ मासिक औसत अधिकतम तथा न्यूनतम तापक्रम र बर्षाको विवरण

नेपालमा जलवायु परिवर्तनको परिक्षेपण						
अवधि	RCP ४.५			RCP ८.५		
	२०१६-२०४५	२०३६-२०६५	२०७१-२१००	२०१६-२०४५	२०३६-२०६५	२०७१-२१००
बर्षामा परिवर्तन(%)						
उच्च हिमाली क्षेत्र	२.६	९.५	१२.६	८.०	१४.४	२५.१
मध्य हिमाली क्षेत्र	१.७	७.६	१०.३	६.३	१२.४	२१.७
पहाडी क्षेत्र	२.१	७.२	९.९	५.८	११.२	२२.६
सिवालिक	१.६	७.४	९.९	५.८	११.१	२१.९
तराई	२.१	७.३	१०.२	५.४	१०.६	२२.७
तापमानमा परिवर्तन(%)						
उच्च हिमाली क्षेत्र	०.९५	१.३६	१.७९	१.०९	१.८६	३.६१
मध्य हिमाली क्षेत्र	०.८९	१.२७	१.६६	१.०४	१.७६	३.४४
पहाडी क्षेत्र	०.९	१.२६	१.६९	१.०६	१.८	३.५६
सिवालिक	०.९४	१.२९	१.७२	१.१	१.८७	३.६६
तराई	०.९३	१.२९	१.७३	१.११	१.८७	३.६९

श्रोतःबन तथा वाताबरण मन्त्रालय

१९७१ देखि २०१५ सम्मको तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा विपद्का कारण ४० हजार भन्दा धेरै मानिसको मृत्यु भएको छ ।विभिन्न विपद्का कारण प्रतिवर्ष औसतमा ९०० जनाको मृत्यु १ लाख ३२ हजार मानिसहरु प्रभावित हुने गरेको र ३० हजार घरहरुमा

क्षति हुने गरेको र सामान्य अवस्थामा कुल ग्राहस्थ उत्पादनको २ प्रतिशत विपद्का कारण नोक्सानी हुने गर्दछ । अझ २०७२ सालको भुकम्पले त कुल ग्राहस्थ उत्पादनको करिव २५ प्रतिशत बराबरको क्षति गरेको अनुमान गरिएको छ ।नेपालमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेन्डाई कार्यढाँचा (सन्२०१५-२०३०) लाई विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्वस्थापन सम्बन्धी

कोप २७ , २८ र २९ ले जगाएको आशा

जलवायु परिवर्तनले निम्त्याउने हरितगृह ग्यास उत्सर्जनमा नेपालको योगदान नगन्य छ भनिएको छ तर नेपालले यसको प्रभाव बढि भोग्नुपरेको छ ।औद्योगिक विकसित राष्ट्रबाट बितेको १०० बर्षमा ठुलोमात्रामा हरितगृहग्यास उत्सर्जन भएका कारण तापक्रममा बृद्धि भयो र तापक्रम बृद्धि भयो र परिमाणत अहिले त्यसको प्रभाव र असर देखिन थालेको छ ।विगतमा भएका विभिन्न कन्फरेन्स अफ पार्टिजमा पनि हेर्नेहो भने यसमा एउटै मत छ, यी जलवायुजन्य विपद्लाई सम्बोधन गर्न ढिला भईसक्यो । कोप २६ बाट यस सम्बन्धी गम्भिर छलफल शुरू भयो ।जसका कारण समस्या निम्तेको हो, उनीहरुनै बढि जिम्मेवार हुनुपर्छ भन्ने माग उक्त सम्मेलनमा उठान भयो र जलवायुजन्य समस्यालाई सम्बोधन गर्न अलगै कोषको व्यवस्था गर्ने निर्णय पनि भयो। सन् २०२२को नोभेम्बरमा भएको यस राष्ट्र सङघीय जलवायुजन्य घटना, हिमालका मुद्धा विपन्न, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई परेको प्रभावलाई सशक्त तरिकाबाट उजागर गरेको थियो।यस्तै नोभेम्वर ३० देखि डिसेम्वर १२ सम्म युएईको दुबईमा सम्पन्न भएको जलवायु परिवर्तित सम्बन्धि २८औं सम्मलेन(कोप-२८)मा पहिलो पटक हिमाली क्षेत्रमा सवाल उठान गरियो ।

मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अन्तराष्ट्रिय दस्तावेजको रुपमा लिईन्छ ।संयुक्त राष्ट्र संघका सदस्यहरुले अनुमोदन गरेको यसै अन्तराष्ट्रिय दस्तावेज प्रति नेपाल सरकारको पर्तिवद्धता वमोजिम नेपाल सरकारले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका कार्यहरुलाई विभिन्न निकायहरु मार्फत योजनावद्ध र व्यवस्थित गर्न विभिन्न ऐन, नियम, नीति,, रणनीति, कार्ययोजना, कार्यविधि तथा नियमावलीहरु बनाएको छ । यी मध्ये दैवी प्रकोप (उद्धार) ऐन, २०३९, स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५, विपद्जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६, जलवायु परिवर्तन नीति, २०६७, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा, २०७० बस्ती विकाश, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मार्गदर्शन, २०७२ जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन नीति, २०७२, राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रको कार्य संचालन, विधि, २०७२, राष्ट्रिय पुननिर्माण तथा पुनर्स्थापना नीति, २०७२, विपदजोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७४ विपद्जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५, विपद्जोखिम न्यूनीकरण नियमावली, २०७६ तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना (सन् २०१८-२०३०) सम्बन्धित क्षेत्रमा शासकीय सुधार सम्बन्धी प्रमुख कानून तथा नीति एवं महत्वपुर्ण दस्तावेज हुन । विपद्जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनलाई नेपालको संविधान (२०७२) मा पनि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा जिम्वारीको रुपमा तोकिएको छ भने यस कार्यलाई स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन(२०७४) मा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारीको रुपमा स्पष्ट पारिएको छ । साथै केन्द्रदेखि स्थानीय स्तरसम्म कानून वमोजिम स्थापित विपद्व्यवस्थापन समितिहरु, नेपाल सरकारका विभिन्न निकाय एवं प्रतिष्ठानहरुलाई महत्वपूर्ण संस्थागत व्यवस्थाका रुपमा लिन सकिन्छ भने विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्वस्थापन ऐन,२०७४ ले व्यवस्था गरेका विपद्जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद, कार्यकारी समिति, प्राधिकरण, प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय तहका समितिहरु यस क्षेत्रका नयाँ संस्थागत व्यवस्थाका रुपमा रहेका छन ।विपदजोखिम न्यूनीकरणका लागि नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय स्तरमा गरेका प्रतिवद्धताहरु, सेन्डाई कार्यढाँचा, दिगो विकासको लक्ष्यहरु, जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी पेरिस सम्झौता आदिलाई सरकारी तवरबाट भएका महत्वपुर्ण प्रतिवद्धताका रुपमा लिन सकिन्छ। नेपालको वार्षिक औसत तापक्रम निरन्तर बढिरहेको छ र बढ्ने दर तराई क्षेत्रको भन्दा उच्च हिमाली क्षेत्रमा अझ बढि रहेको छ । त्यसैगरी नेपालको विभिन्न भू-भागमा, वर्षा हुने स्वरुपमा पनि परिवर्तन भएको पाइएको छ

१.३ विपद्को सुदूरपश्चिम प्रदेश परिदृष्यः

नेपालको कुल क्षेत्रफलको करिव १३.२२ प्रतिशत भूभाग ओगटेको सुदूरपश्चिम प्रदेशको क्षेत्रफल १९,५१५.२२ बर्ग कि.मि. रहेको छ ।कमजोर भौगर्भिक एवंम भू-धरातलीय बनौट, मौषमी विषमता तथा जलवायु परिवर्तनका कारणले गर्दा सुदूरपश्चिम प्रदेश प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद्बाट उच्च जोखिममा रहेको छ ।सन् २०१० देखि २०१९ सम्म करिब १० बर्षको तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गरेर हेर्दा यस अवधिमा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक गरी ३,११५ विपद्का घटना घटेका देखिन्छ । जसका कारणले उक्त अवधिमा ९९८ जना व्यक्तिको मृत्युभएको छ भने १७१ जना व्यक्तिहरु वेपत्ता भएका छन ।साथै विभिन्न प्रकोपका

घट्नाहरुबाट यस अवधिमा ७८५ जना व्यक्तिहरु घाइते भएका छन ।यस अवधिमा १३७९ निजी घरहरु पूर्ण र ६,९४१ घरहरु आंशिक रुपले क्षति हुन पुगेका छन ।(श्रोतः सुदूरपश्चिम प्रदेश विपद् प्रतिकार्य ढाँचा,२०८०) । यस प्रदेशमा आगलागी, पहिरो, महामारी, बाढी, शीतलहर, हावाहुरी, असिना, सडक दुर्घटना, र भूकम्प जस्ता जोखिमहरु मुख्य रुपमा रहेका छन ।नेपाल सरकार द्धारा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३२ को उपदफा(१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी २०७८ को अवधिमा यस प्रदेश अन्तर्गत विभिन्न स्थानीय तहहरुलाई विपद्सङ्कटाग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरिएको थियो । विपद्सङ्ककटाग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरिएका ती स्थानीय तहहरुमा *दार्चुलाको महाकाली नगरपालिका र नौगाँड गाउँपालिका, अपिहिमाल गाउँपालिका, दुहू गाउँपालिका, डोटीको शिखर गाउँपालिका, दिपायल सिलगढी नगरपालिका, के.आई.सिंह गाउँपालिका, आदर्श गाउँपालिका, जोरायल गाउँपालिका, सायल गाउँपालिका, डडेल्धुराको भागेश्वर गाउँपालिका र अजयमेरु गाउँपालिका, नवदुर्गा गाउँपालिका, अमरगढी नगरपालिका,आलिताल गाउँपालिका, गन्यापधुरा गाउँपालिका, पऱ्शुराम नगरपालिका, बझाङ्को थलारा गाउँपालिका, वित्थडचिर गाउँपालिका, खप्तडछान्ना गाउँपालिका, जयपृथ्वी नगरपालिका, बाजुराको हिमालि गाउँपालिका, जगन्नाथ गाउँपालिका र बैतडीको सिगाँस गाउँपालिका र शिवनाथ गाउँपालिका रहेका छन ।*

१.४ विपद्को जिल्ला परिदृष्यः

प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेका विभिन्न जिल्लाहरुमध्ये कञ्चनपुर जिल्ला पनि एक हो ।बाढी, हावाहुरी, बन्यजन्तुको आतंक,सडकदुर्घटना, आगलागी, चट्याङ्ग, असिनापानी, सुख्खा/खडेरी, कृर्षि बालीमा लाग्ने रोग किराहरु, सर्पको टोकाई र शीतलहरहरु प्राय दोहरिरहने विपद्मा पर्दछन भने भूकम्प तथा महामारी रोगको जोखिम पनि उत्तिकै रहेको थियो ।जिल्लाको उत्तरी भूभाग भावर र चुरेपर्वत श्रृंखलामा पर्ने र वर्षातमा खहरेखोलाले बालुवा तथा गेग्रानहरु ल्याई समथर क्षेत्रका नदीनालाको सतह बढि डुवान हुने गर्दछ भने उव्जाउ भूमिमा बालुवा थुप्रिदा खेतियोग्य जमिन तथा सामुदायिक बनमा क्षयीकरण भइरहेको छ भने धनजनको क्षति पनि हुने गरेको छ ।यसका अलावा जोडिएका घर, खरका छाना र खाना पकाउने इन्धनको रुपमा दाउरा, गोबर, आदिको प्रयोगले आगलागिका घटनाहरु पनि भईरहन्छन ।पहाड बाट दिनादिन भईरहेको बसाँईसराई जनसंख्या बृद्धि र सवारी साधनको चापका कारण सडक दुर्घटनाहरु पनि तिब्र रुपमा बढिरहेका छन ।यस जिल्लामा मौसम अनुसार चिसो मौसममा शितलहर हुने र यसबाट ठुलो मानविय क्षति नभए पनि मानविय पिडा, कृषि उपजमा कमि र पशु चौपायहरु मर्ने गरेका छन् भने अत्यधिक गर्मिका कारण लु लाग्ने, सरुवा रोगहरु फैलिने र हावाहुरीका कारण घर-गोठ, विद्यालय, सामुदायिक भवन तथा सामुदायिक बनमा क्षति हुने गरेको छ ।विपदका अतिरिक्त जलवायु परिवर्तनका कारण पनि विभिन्न समस्याहरु महसुस हुन थालेका छन ।छोटो समयमा अधिक वर्षा भएर बाढी, भु-क्षय हुने, बालीनाली तथा पशुपन्छीहरुमा नयाँरोग तथा किराहरुको संक्रमण,असामान्य खडेरी, लु-गर्मी र शीतलहर बढ्ने, खेतवारीमा उत्पादकत्व घटिरहेको, बाली तथा मौसमी पात्रोमा फेरवदल आदि परिवर्तन जलवायुसँग प्रत्यक्ष जोडिएका सवालहरु हुन ।

भौगौलिक अवस्थितको हिसाबले कंचनपुर जिल्ला अक्षांशः २०८० ३५"(२९० ८" उत्तर) देशान्तरः ८०० २५"(८०० ३३" पूर्व) र १,६१,७४१ हेक्टर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । जिल्लाको सिमाना पूर्वमा कैलालली जिल्ला पश्चिम भारतको उत्तराखण्ड, उत्तरमा डडेल्धुरा जिल्ला र दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेश रहेको छन । कंञ्चनपुरमा ३ संसदिय निर्वाचन क्षेत्र र प्रदेश सभामा ६ क्षेत्र रहेका छन भने जिल्लामा सात नगरपालिका तथा दुई गाउँपालिका गरी कुल नौ वटा स्थानीय तह रहेका छन । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस जिल्लामा कुल जनसङख्या ५,१३,७५७ रहेको छ जसमध्ये पुरुषको संख्या २,४०६८६, महिलाको संख्या २,७३,०७१ रहेका छन भने कुल घरधुरी संख्या १,११,२१७ रहेको छ । जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ का अनुसार यस जिल्लाका ९ स्थानीय तहहरुमध्ये *लालझाडी गाउँपालिका, बेल्डाडी गाउँपालिका, बेलौरी नगरपालिका, पुनर्वास नगरपालिका र दोधारा-चाँदनी नगरपालिका अति उच्च जोखिममा रहेका छन* भने सुक्लाफाँटा नगरपालिका र भीमदत्त नगरपालिका उच्च जोखिममा तथा कृष्णपुर नगरपालिका र बेदकोट नगरपालिका क्रमशः मध्यम र न्यून जोखिममा रहेका छन ।

१.५ विपद्को स्थानीय परिदृष्यः

उष्णप्रदेशीय हावापानी पाईने यस बेदकोट नगरपालिकामा वैशाख-जेष्ठ महिनामा अधिकतम तापक्रम ४३°सेल्सियस सम्म पुग्ने गर्दछ भने पुस-माघ महिनामा न्यूनतम तापक्रम ५.६° सेल्सियस सम्म झर्दछ । यस नगरपालिकामा साँउन-भदौ महिनामा अधिक वर्षा हुने गर्दछ ।समथर, भावर र होचो धरातलीय अवस्था तथा मौसमजन्य परिवर्तनका कारण विभिन्न विपद्का घटनाहरु भई धनजनको क्षति हुने गरेको छ। सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका क्रममा विगत २५-३० वर्षको ऐतिहासिक घटनाक्रमहरुलाई विश्लेषण गर्दा बाढी (कटान, डुवान, पटान) ले उल्लेख्य मात्रामा जनधनको क्षति गरेको देखिन्छ। बाढीले घर-गोठ तथा सार्वजनिक संरचनाहरुमा क्षति गर्ने, खेतीपाती नष्ट गर्ने, खेतवारीमा माटो, बालुवा ल्याई पटान गर्ने, सडक अवरुद्ध हुने, सामुदायिक बनमा क्षति गर्ने र सङ्कटासन्न परिवारहरु अस्थाई वा स्थाई रुपमा विस्थापित हुने गरेका छन ।यस क्षेत्र भएर बग्ने चौधर नदी, रडाहा नदी, बल्मी नदी, साजगाड खोला, बगुन खोला, झल्या खोला,पथरियाखोला, बछेला, मुसेपानी र रौटेला खोलाहरुले मुख्यरुपमा कटान, पटान गरी क्षति गर्ने गरेको पाईन्छ कतिपय वडा, वस्तीहरुमा पानीको निकास नभएर डूवानहुने गरेकोछ ।बाढीका अलावा बन्यजन्तुको आतंक, सर्पदन्श, कृषिबालिमा लाग्ने रोगकिरा,सुख्खा/खडेरी, आगलागी, शितलहर, हावाहुरी,सडकदुर्घटना, असिनापानी, चट्याङ्ग जस्ता प्रकोपहरुले वर्षेनी जनधनको क्षति गर्ने गरेको छ । चैत्र देखि जेठ सम्म खढेरी तथा आगलागिको जोखिम रहेकोछ भने असार देखि भदौसम्म बाढी, पौष तथा माघ महिनामा शितलहर माहमारी, सर्पको टोकाई र वन्यजन्तुको जोखिम सबै महिनामा हुने गरेको छ ।नगरपालिका ले विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि नीतिगत तथा संरचनागत तयारीहरू गरेको छ ।नगर तथा वडा स्तरमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भई सक्रिय रहेका छन भने केही वडाहरुमा समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको अभ्यास पनि गरिएको छ ।पालिकामा नगर स्तरीय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र स्थापना भई सक्रिय रहेको छ तथा आपतकालीन अवस्थाका लागि केही उद्धार सामग्रीहरु पनि भण्डारण गरिएको छ ।

१.६ बेदकोट नगरपालिकाको परिचय

नेपालको सुदुरपश्चिम प्रदेशको कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम महेन्द्रनगर स्थित भिमदत्त नगरपालिकाको पुर्वी सिमानामा रहेको तत्कालिन सुडा गा.वि.स. र दैजी गा.वि.स. का सबै ९,९ वार्डहरु समावेश गरी बेदकोट नगरपालिकाको स्थापना गरिएको हो । कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम देखि ३ किलोमिटर पुर्वमा रहेको बेदकोट नगरपालिका महेन्द्र राजमार्ग तथा जोगबुढा डडेल्धुरा सडक समेत रहेको नगर उन्मुख बिकासशिल नगरपालिका हो । यस नगरपालिकाको पुर्बमा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज, पश्चिममा भिमदत्त नगरपालिका रहेको छ भने उत्तरमा चुरे श्रृंखला (डडेल्धुरा) र दक्षिणमा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज पर्दछ । यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १५८.५ वर्ग किलोमिटर रहेको छ भने यसको अवस्थिति २८।३२" देखि २९।०८" उत्तरी अक्षांश सम्म र ८०।०३" देखि ८०।३३" पुर्वि देशान्तर सम्म फैलिएको छ ।

यस नगरपालिकामा शैक्षिक संस्था, खानेपानि, स्वास्थ्य संस्था, संचार, बिद्युतका साथै चारवटा कृषि सम्बन्धी क्षेत्रीय कार्यालयहरु रहेका छन साथै औद्योगिक क्षेत्रको बिकास भैरहेको छ । यस नगरपालिकाको उत्तरी क्षेत्रमा रहेको चुरे श्रृखंलाको फेदिमा रहेको बिशाल, स्वच्छ एबम् सुन्दर बेदकोट ताल, सिद्धसरोबर (वण्ड ताल) जस्ता तालहरु रहेका छन, त्यस्तै बैद्यनाथ धाम, शिबलिंगाकृती भम्केश्वर महादेब स्थान, लिन्गा धार्मिक एबम् पर्यटकीय सम्पदाहरु रहेका छन जसलाई धार्मिक पर्यटकीय केन्द्रको रुपमा विकास गरिएमा नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतममा बृद्धि हुनसक्ने प्रवल सम्भावना रहेको छ । यहाँ बिभिन्न धार्मिक, सांस्कृतिक, भाषिय, भेषभूसा रहेको मिश्रित बस्तीहरु छन । भौतिक पुर्वाधारमा राजमार्ग सहित मुख्य सडकहरु संगै बजार एबम् घनावस्तीको विकास भैरहेको छ जो हालै स्थापना भएको किशोर अवस्थामा रहेको नगरपालिकालाई नगरपालिकाको रुपमा विकास भैरहेको अवस्था देखाईरहेको छ ।

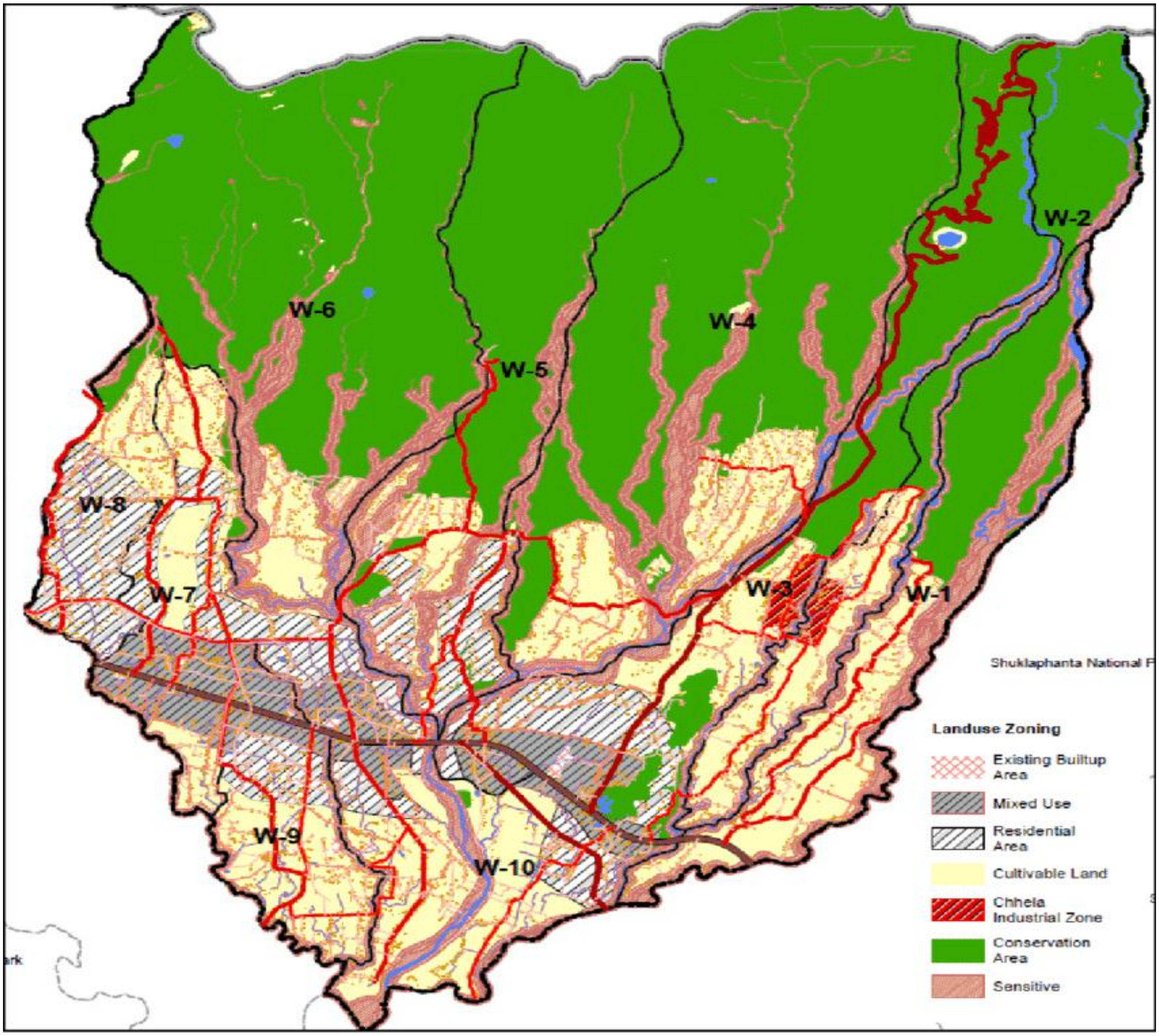
W-2
W-6
W-4
W-5
W-8
W-7
W-3
W-1
W-9
W-10
Shuklaphanta National P
Landuse Zoning
Existing Builtup Area
Mixed Use
Residential Area
Cultivable Land
Chhela Industrial Zone
Conservation Area
Sensitive

१.७ नगरपालिकाको संक्षिप्त विवरणः

तालिका २ वेदकोट नगरपालिकाको संक्षिप्त विवरणः

नगरपालिक/वडा	विवरण
भौगोलिक बनौट	तराई क्षेत्र तथा उत्तरी क्षेत्रमा भावर र चुरे पर्वत
बन र नदी क्षेत्र	८५४२ हेक्टर,५३.८ प्रतिशत
कृर्षि क्षेत्र	५३४२ हेक्टर
सिमाना	यस नगरपालिकाको पुर्बमा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज, पश्चिममा भिमदत्त नगरपालिका रहेको छ भने उत्तरमा चुरे श्रृंखला (डडेल्धुरा) र दक्षिणमा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज पर्दछ
वडा संख्या	१०
घरधुरी संख्या	१२०७३ (घरधुरी सर्वेक्षण २०७७)
जन संख्या	कुल जनसंख्या ६६७११, महिला ३२४०१ र पुरुष ३४२६३ (घरधुरी सर्वेक्षण ,२०७७)
शैक्षिक अवस्था	साक्षरता दर ७८.५ प्रतिशत रहेको छ (२०७८ को जनसंख्या र साक्षरता घरधुरी सर्वेक्षण)
चाड पर्व	दशैं, तिहार, रामनवमी, महाशिवरात्री, हरितालिका तिज, कृष्ण जन्माष्टमी, गौरा पर्व, नयाँ बर्ष, बौद्ध पुर्णिमा, जनै पुर्णिमा, माघी, अटवारी, होली, क्रिसमस आदी
जातिय वसोवास	राना थारु, चौधरी थारु, ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी, दलित, मगर, नाँथ, दशनामी, राजी, आदि
प्रमुख पेशा	कृषि, ज्याला मजदुरि, कर्मचारी, वैदेशिक रोजगार, व्यापार-व्यवसाय, शिक्षक आदि
प्रमुख सडक	पुर्व-पश्चिम राजमार्ग, दैजि, बुडर नायल सडक
यातायात	साईकल, मोटर साईकल, टेम्फु, बस र जिप
संञ्चार	७३ प्रतिशत घरमा मोवायल सेवा
प्रमुख नदीहरु	चौधर नदी, रडाहा ,बल्मी, राधा, साजगाड खोला, बगुन खोला, झेल खोला, मुसेपानी खोला र रौटेलाखोला
तापक्रम औसत र वर्षा	**औसत वर्षा १३१८.३ मिमि. औसत मासिक तापक्रम २३.८३ डि.से. न्युनतम तापक्रम १७.८ डि.से.अधिकतम तापक्रम ३०.१६ डि.से.**

स्रोतः नगरपालिकाको पार्श्व चित्र

(क)जलवायुको अवस्था

हावापानीका हिसाबले यो नगरपालिका समशीतोष्ण हावापानी भएको क्षेत्रमा पर्दछ । यहाँको रेकर्ड अत्तरीया, कैलाली जलवायु मापन केन्द्रबाट लिएकोछ । यहाँको औसत वर्षा १३१८.३ मि.मि रहेको छ भने न्युनतम तापक्रम औसतमा.१७.८डिग्री सेल्सियस र अधिकतम तापक्रम ३०.१६ डिग्री सेल्सियस रहेको देखिन्छ । औसत मासिक तापक्रम २३.८३ डिग्री सेल्सियस छ

तालिका ३ मासिक औसत अधिकतम तथा न्यूनतम तापक्रम र वर्षाको विवरणः

महिना	वर्षा (mm)	तापक्रम न्युतम (० C)	तापक्रम अधिकतम (० C)	औसत मासिक तापक्रम (० C)	आद्रर्ता(%)	हावाको गति (km/hr)	सूर्योदय (hrs)
जनवरी	१९.५	७.५	२०	१२	६२.९२	१.१	८.५९
फेब्रुवरी	२१.२	९	२४.५	१७.६	५६.२	१.९	८.३०
मार्च	१४.५	१२.२	२८.५	१८.५	४५.५५	२.१	८.५५
अप्रेल	१५	१६.७	३२.३	२५.४	३५.९	२.३	९.७३
मे	६६	२३.३	३७.३	३०.३	४४.१६	२.९	९.४५
जुन	१८८.६	२५.५	३६.३	३०.९	६२.७८	२.८	६.०८
जुलाई	४०५.७	२६.२	३३.५	२९.८५	७४.६४	२.४	४.९२

महिना	वर्षा (mm)	तापक्रम न्युतम (० C)	तापक्रम अधिकतम (० C)	औसत मासिक तापक्रम (० C)	आद्रर्ता(%)	हावाको गति (km/hr)	सूर्योदय (hrs)
अगष्ट	३३६.२	२६	३३.२	२९.६	७५.५२	२	४.८३
सेप्टेम्बर	१८५.६	२४.९	३२.९	२८.९	७४.८४	१.८	५.१७
अक्टोबर	५४.७	१९.८	३१.६	२५.७	६२.३८	१.२	७.२२
नोभेम्बर	४.६	१३.७	२८.१	२०.९	५७.३६	१	८.४७
डिसेम्बर	६.७	८.८	२३.४	१६.१	५९.८५	०.९	८.०७
औसत	**१३१८.३**	**१७.८**	**३०.१६**	**२३.८३**	**५९.३४**	**१.८६**	**७.४४**

स्रोतःडि.एच.एम,अत्तरिया,कैलाली

(ख) बेदकोट नगरपालिकाको हनुमान नगरको हावापानी केन्द्रमा स्वचालित वर्षा मापक उपकरणः

कञ्चनपुर जिल्लाको बेदकोट नगरपालिकामा, हनुमाननगरमा स्थापित स्वचालित वर्षा मापक उपकरण द्धारा मिती २०८१ असार २३ र २४ गतेका दिन परेको रेकर्ड ब्रेक वर्षाका बारेमा त्यस केन्द्रले मापन गरेको वर्षाको मापन ५७३.६ मि.मि. रहेको छ । यो रेकर्ड हाल सम्म भएका नेपाल भरीकै अधिक वर्षा रहको हो ।

: हनुमान नगर हावापानी केन्द्रमा स्वचालित वर्षा मापक उपकरणको क्यालिब्रे

(ग) प्राकृतिक श्रोत

प्रमुख खोला,नदी र तालहरु

वेदकोट नगरपालिका को घरधुरी सर्भेक्षण २०७७ अनुसार यस नगरपालिकामा बग्ने प्रमुख खोला, नदी तथा तालहरुमध्ये यसको बीचमा रहेको चौधर नदी, पुर्वतीरबाट बग्ने रडाहा नदी तथा अन्य बल्मी नदी, साजगाड खोला, बगुन खोला, झेल खोला, मुसेपानी खोला र रौटेला खोला रहेका छन । त्यस्तै नगरपालिका भित्र रहेका तालतलैया विशेष गरी वार्ड नं.३ मा बेदकोट ताल लगायत सानाठुला लगाएर धेरै तालहरु यस नगरपालिकामा रहेका छन ।जसमध्ये बेदकोट ताल, सिद्दसरोबर(बन्दा), पेली ताल यस क्षेत्रका मुख्य तालहरु हुन । यी तालहरुमा सफा तथा प्राकतिक पानि, जलचराहरू, माछाहरु लगायत जलचर पाईने गर्दछन ।तर उचित संरक्षण, सम्वर्द्धधनको कमि र दिन प्रतिदिन बढ्दै गईरहेको तापमानका कारण तालको पानी घट्दै गईरहेको देखिन्छ।ताल तथा नदीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेरख गरिएको छ।

तालिका ४ नगरपालिका भित्रका खोला, नदी तथा तालहरु

क्र.सं.	खोला नदी तथा तालहरु	ठेगाना	अवस्था र असर
१	कमलफूले ताल	वार्ड नं. ३	पानिको तह घट्दै गईरहेको अवस्था
२	बेदकोट ताल	वार्ड नं.३	पानिको तह घट्दै गईरहेको अवस्था
३	सिद्धसरोवर (बन्दा) ताल	वार्ड नं.६	पानिको तह घट्दै गईरहेको अवस्था
४	चौधर नदी	वार्ड नं. ३ ४ ५ ६ र १०	जमिन कटान, डुवान,पटान
५	रडाहा नदी	वार्ड नं.१	जमिन कटान, डुवान,पटान
६	बल्मी नदी	वार्ड नं. १०	जमिन कटान, डुवान,पटान
७	साजगाड खोला	वार्ड नं. ३ र ४	जमिन कटान, डुवान,पटान
८	बगुन खोला	वार्ड नं. ४	जमिन कटान, डुवान,पटान

क्र.सं.	खोला नदी तथा तालहरु	ठेगाना	अवस्था र असर
९	झल्या खोला	वार्ड नं. ५	जमिन कटान, डुवान,पटान
१०	मुसेपानी खोला	वार्ड नं. ६	जमिन कटान, डुवान,पटान
११	रौटेला खोला	वार्ड नं. ८	जमिन कटान, डुवान,पटान
१२	पाण्डव ताल	वार्ड नं. ४	जमिन कटान, डुवान,पटान
१३	पथरिया नदि	वार्ड नं. १ २ ३	जमिन कटान, डुवान,पटान
१४	कनकट्टी नदी	वार्ड नं. ७ ९ १०	जमिन कटान, डुवान,पटान
१५	बछेला खोला	वार्ड नं. ५ र ६	जमिन कटान, डुवान,पटान
१६	ओझाखाली खोला	वार्ड नं.६	जमिन कटान, डुवान,पटान
१७	सुडा वजार हजारा खोला	वार्ड नं. ७	जमिन कटान, डुवान,पटान
१८	जडेपानी खोला	वार्ड नं. २ र ३	जमिन कटान, डुवान,पटान
१९	चमेलिया खोला	वार्ड नं. ८	जमिन कटान, डुवान,पटान
२०	सोताहा खोला	वार्ड नं. ६ ७ ९ १०	जमिन कटान, डुवान,पटान
२१	पेलीताल खोला	वार्ड नं. १०	जमिन कटान, डुवान,पटान

स्रोतः नगरपालिकाको पार्श्व चित्र

(घ) टोलबस्तीहरू

बेदकोट नगरपालिका साविकको सुडा र दैजी गा.वि.स. समायोजन गरी हाल १० वटा वडाहरुमा विभाजित भएको छ । स्थानिय तह पुर्नसंरचनाको तथ्यांक अनुसार २०७३ मा बेदकोट नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ६२७९१ रहेको थियो भने क्षेत्रफल १५८.५ वर्ग कि.मी. रहेको छ । हालै २०७७ मा सम्पन्न घरधुरी सर्वेक्षण, नगरपालिकाको पाश्र्व चित्र अनुसार यसपालिकाको जनसंख्या ६६७११ रहेको छ भने घरधुरी संख्या १२०७३ रहेको छ ।

तालिका ५ नगरपालिकामा रहेका वडा वाईज टोल/ बस्तीहरुः

वार्ड.नं.	टोल/बस्ती
१	चम्पापुर टोल, पिपलथला टोल, रडाहा टोल, हात्तिथला टोल
२	चाँदनीफाँटा टोल, जनक टोल, झरना टोल, बसन्तथला टोल, मीलन टोल
३	चौरी, डगौरा देजी, पेलिताल, भम्का, शान्तिपुर, सामादैजी, सिद्धनाथ, शंकरपुर, लिपना, आशापुर र अन्य
४	ठकुरीफाँटा टोल, बीचफाँटा टोल, शान्ति टोल, सिमलफाँटा टोल, मल्लो बैतडा, तल्लो बैतडा १, २, ३, ४, ५ र अन्य
५	पोल्खरी भूमिराज, पोल्खरी बैजनाथ, धरमपुर प्रगति, धरमपुर पूर्णागिरी, मुक्ति, बिचफाँटा, नयाँमुक्ति, ज्योती टोल र अन्य
६.	तल्लो घुर्शुवा, मल्लो घुर्शुवा, ओझाखाली, सिराडी फाँटा, तल्लो मुसेपानी, मल्लो मुसेपानी, सिसैया, चौधरीटोल, सिद्धनाथ र अन्य
७.	गाँउजी, चौखुट्टी, झजपुरा, बसन्तपुर, भुडा, हजारा, मन्दिरपुर, महुलिया, टकुलिया, रैकाल, लालपुर, सुडा र बझाङ्गीटोल
८.	शिवशक्ति, आमथला टोल, कन्चनटोल, बैजनाथ टोल, शुभकामना टोल र अन्य
९.	प्रगति टोल, बैजनाथ, बुडा बैजनाथ टोल, लालपुर, प्रगति टोल, चौतारी, औद्योगिक टोल, आदर्शटोल, आशिर्वाद टोल, कत्थाफेक्ट्री टोल र अन्य
१०	नवदुर्गा टोल, प्रगतिटोल टोल, भण्डारी टोल, भेरा्ल टोल, राना दैजी टोल, चतहरी टोल, सिद्धनाथ टोल, हरपाल टोल, संगम टोल, अछामी, त्रीपुरा र अन्य

स्रोतः नगरपालिकाको छलफल

(ङ) घरधुरी विवरण

बेदकोट नगरपालिका साविकको सुडा र दैजी गा.वि.स. समायोजन गरी हाल १० वटाहरूमा विभाजित भएको छ । स्थानीय तह पुर्नसंरचनाको तथ्यांक अनुसार २०७३ मा बेदकोट नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ६२७९१ रहेको थियो भने २०७७ को घरधुरी सर्वेक्षण र पार्श्व चित्र अनुसार यस बेदकोट नगरपालिकाको जनसंख्या ६६७११ रहेको छ । यस नगरपालिकामा जम्मा १२०७३ घरधुरी रहेको छ ।

तालिका ६ नगरपालिकामा भएका वडा अनुसारका घरधुरीको विवरण

	वडाहरु										
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
नगर पार्श्वचित्र २०७७	८८८	९३७	१४७६	१२३६	१२५९	९०१	१७४३	९३३	१००१	१६९९	१२०७३

(च) लैङ्गिक आधारमा परिवारमुली

यस बेदकोट नगरपालिका मा रहेको जम्मा परिवार संख्यामा २०७७ को घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार लैङ्गिक आधारमा पुरूष परिवारमुली रहेका घरधुरीहरू ८६.५६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने महिला परिवारमुली रहेका घरधुरीहरू१३.२९प्रतिशत छन ।त्यसै गरी तेस्रो लिङ्गीको ०.१४प्रतिशत रहेको छ ।

तालिका ७ लैङ्गीक आधारमा परिवारमूली घरधुरीहरु

	वडाहरू										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
महिला	१६१	१०५	२४१	८८	१५८	१०७	२७१	१४४	१५४	१७६	१६०५	१३.२९
पुरूष	७२७	८३२	१२३४	११४७	१०९९	७९३	१४७०	७८४	८४६	१५१९	१०४५१	८६.५६
तेस्रो लिङ्गी	०	०	१	१	२	१	२	५	१	४	१७	०.१४
जम्मा	८८८	९३७	१४७६	१२३६	१२५९	९०१	१७४३	९३३	१००१	१६९९	१२०७३	

स्रोतः नगरपालिकाको पार्श्व चित्र २०७७

(छ) जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

बेदकोट नगरपालिका को वस्तु तथ्यांक, २०७७ अनुसार ५४ जात जातिहरुको पहिचान भएको छ, जसमा थारु, मगर, ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी, दलित मुख्य जातजातीहरू रहेका छन । नगरपालिकाको कुल जन संख्या ६६७११ मध्ये सबै भन्दा बढी २४,१३३ अर्थात ३६.१८ प्रतिशत वसोवास पहाडीमुलका क्षेत्रीहरुको रहेको छ । त्यसैगरी १४५७१ अर्थात २१.८४ प्रतिशत पहाडीमुलका ब्राह्मणको बसोबास रहेको छ भने ८९६८ अर्थात १३.४४ प्रतिशत थारुको रहेको छ र ४१०१ अर्थात ६.१५ प्रतिशत पहाडीमुलका ठकुरीहरुको रहेको छ । त्यस्तै दलितहरुको जनसंख्या मध्ये विश्वकर्मा(ओड, कामी, टमटा, पार्की, लोहार, सुनार) को ५६१६ अर्थात, ८.४१ प्रतिशत रहेको छ, परियार (ढोली, दमाई, दर्जी, नगर्ची, सुचीकार, हुड्के) को २१५५ अर्थात ३.२३ रहेको, सार्की (चर्मकार, भूल, मिजार) को २३१२ अर्थात ३.४६ प्रतिशत रहेको छ ।

तालिका ८ जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण

जातजाती	वार्ड नं.										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
अमात		४			७			५			१६	०.०२
उपाध्य	८३	५०									१३३	०.२०
कुँवर	३		१५								१८	०.०३
गिरी	३९		१	३२			१५८				२२९	०.३४
गुरुङ्ग	१८		१	१८			३१			२०	८८	०.१३
डोम(मरिक)		७			४					२७६	२८७	०.४३
तत्मादास)		१७									१७	०.०३
थारु	२१२	१५६६	८३४		१७७३	९७१	१११७	२१८	५७२	१७०५	८९६८	१३.४४
थुदाम					६	८					१४	०.०२
दराई										१५१	१५१	०.२३
धानुक			१२								१२	०.०२
परियार(ढोली)	९	२४	५७		२२		१४३	६		६०	१७८	०.२७
परियार(दमाई)	२०१	३५१	३९७	१२०	१६०		१४३	७२	२६९	६९	१७८२	२.६७
परियार(दर्जी)				१६	३१			४६	२६		११९	०.१८
परियार(नगर्ची)					१२						१२	०.०२
परियार(सुचीकार)		२१			१५						३६	०.०५
परियार(हुड्के)					२८						२८	०.०४
पुरी	१९										१९	०.०३
मगर		४२		५४१	१६२	१०६	५	७			८६३	१.२९
योगी	७२	५८	२३	१७			२१				१९१	०.२९
राजवंशी						१०					१०	०.०१
राजी		१६									१६	०.०२
विश्वकर्मा(ओड)	३९	२१४	४१०	२४३	१८		६८	४५	६	१२	१०५५	१.५८
विश्वकर्मा(कामी)	३६	७८	१८५	५६	६०		९८	५९	८	११०	६९०	१.०३
विश्वकर्मा(चुनारा)		८	९	११	२७		११	४०	८५	१४२	३३३	०.५०
विश्वकर्मा(टमटा)	८	८१	७८	१८	११		३९	७	३७	४९	३२८	०.४९
विश्वकर्मा(पार्की)	४		९४	५०	१११		९२	१४	११०	३५	५१०	०.७६
विश्वकर्मा(लोहार)	१२६	८४	५४३	४६५	२६२		९८	१२१	१२०	१६०	१९७९	२.९७
विश्वकर्मा(सुनार)	१५	६१	१०९	१०१	६५		१	२३	४५	३०१	७२१	१.०८
सबै पहाडी मूलका क्षेत्री	२९८०	१४८५	२७०६	२८९१	२१४८	१४९८	२६१०	२३६८	२३३०	३११७	२४१३३	३६.१८
सबै पहाडी मूलका ठकुरी	२९३	२७३	७५८	३८२	१०६	१७१	७९९	७३१	३३६	२५२	४१०१	६.१५
सबै पहाडी मूलका ब्राह्मण	७२०	६८३	१६८६	१७७३	१२३३	१२००	३५३२	९९५	१४२८	१३२१	१४५७१	२१.८४
सार्की(चर्मकार)		१६	४		७		९				३६	०.०५
सार्की(भुल)(९	९२	१७६	४९१	२०७	११	६	८९	३७		१०१२	२१	३.१८
सार्की(मिजार)		७९		७	१०		४४		१५		१५५	०.२३
सुनुवार	१०				६	४५		२३		७१	१५५	०.२३
अन्य	०	१७	१०४	१०५	४४	१२४५	३२७	५१	३९८	३६१	२६५२	३.९८
जम्मा	४९७९	५४०७	८५१६	७०५३	६३३२	५२६०	९२९२	४८६३	५७८५	९२२४	६६७११	१००

स्रोतः नगरपालिका घरधुरी सर्वेक्षण २०७७

(ज) उमेरगत जनसंख्या

बेदकोट नगरपालिकामा उमेरगत जनसंख्यामा सबैभन्दा ज्यादा ११ प्रतिशत संख्या १० देखि १४ बर्षका बीचको उमेरको जनसंख्या ६३७८ रहेको छ, यसैगरी सबैभन्दा कम संख्यामा रहेका उमेर समुहका मानिसहरु ७५ देखि माथि उमेर का मानिसको रहेको छ ।

तालिका ९ उमेरगत आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह	वार्ड नं.										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
० — १४ बर्ष सम्मका	१३१२	१४८०	२०५०	१९५८	१५६८	१२८३	२२६५	११७२	१३४०	२३६७	**१६७९५**	**२५.१८**
१५—२४ बर्ष सम्मका	१०९३	१२४७	२०२५	१६८०	१५२०	११७१	१८६१	९९६	१३३४	२०९०	**१५०१७**	**२२.५१**
२५—६० बर्ष सम्मका	२२१६	२३०५	३८२९	२९२७	२८००	२४१९	४४६२	२३२५	२७५८	४१९९	**३०२४०**	**४५.३३**
६० वर्ष भन्दा माथि	३५०	३६३	५८७	४६९	४३५	३८३	७१८	३६३	३५८	५७८	४६०४	६.९०
कुल संख्या	**४९७२**	**५३९७**	**८४९४**	**७०३८**	**६३२८**	**५२६२**	**९३१३**	**४८६४**	**५७९९**	**९२४४**	६६७११	१००

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७७ को नगरपालिका पार्श्व चित्र

(झ) अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या विवरण

बेदकोट नगरपालिकामा कुल जनसंख्या मध्ये ६६७११ एकदम न्यून ४९३ जना अर्थात ०.७४ प्रतिशत अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरुको जनसंख्या रहेको छ ।अपाङ्गता भएका कुल जनसंख्यामा सबैभन्दा अधिक ३८३ जना अर्थात ०.५७ प्रतिशत जनसंख्या शारीरिक अपाङ्गताभएका व्यक्तीहरुको रहेको छ भने, त्यसपछि दृष्टि सम्बन्धि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ४५ जना अर्थात ०.०७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम ४ जना अर्थात ०.०४ पर्तिशत मनोसामाजिक सम्बन्धि अपाङ्गता भएका व्यक्तीहरु रहेका छन ।वडाअनुसार अपाङ्गता भएका विवरण तलको तालिकामा यसप्रकार रहेको छ ।

तालिका नं.१० अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्याको विवरण

अपाङ्गताको अवस्था	वडाहरू										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
शारीरिक अपाङ्गता	१८	४६	२४	३७	११३	४६	३७	०	३१	३१	**३८३**
दृष्टि सम्बन्धी	०	६	०	४	२	२७	३	०	१	२	**४५**
मनोसामाजिक अपाङ्गता	०	०	४	०	०	०	०	०	०	०	४
बोल्न तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा)	०	०	३	६	५	५	०	०	५	०	२४
वौद्धिक अपाङ्गता	०	१६	०	०	०	०	०	०	०	०	१६
श्रवण र दृष्टीविहीन	०	०	०	०	७	७	०	०	०	६	२०
अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१
जम्मा	**१८**	**६८**	**३१**	**४७**	**१२७**	**८५**	**४०**	**०**	**३७**	**४०**	**४९३**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, नगरपालिकाको पार्श्वचित्र २०७७

१. ८. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको परिचय

बेदकोट नगरपालिकामा विपदबाट हुनसक्ने क्षति घटाउनको लागि विकास योजना सञ्चालन गर्दा विपद्सम्बद्ध जोखिम घटाउन र नयाँ जोखिम उत्पन्न हुन नदिई विपद् तथा जलवायु उत्थानशील विकासका निमित्त यो योजना तयार गरिएको छ। यस योजनाले नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका मौजुदा विपद्जन्य जोखिम र जलवायु परिवर्तनका असर घटाएर दिगो, भरपर्दो, प्रतिफलदायी र सुरक्षित विकास प्रक्रियालाई प्रोत्साहित गर्नेछ । नगरपालिकामा सञ्चालन हुने विषयगत विकास क्षेत्रमा जोखिम पहिचान गरी न्यूनीकरण गर्ने, जलवायु परिवर्तनबाट पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न दक्षता विकास गर्ने कार्यमा यस योजनाले मार्गदर्शनका रुपमा सहयोग गर्नेछ । तसर्थ, विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरणलाई विकास प्रक्रियामा मूलप्रवाहीकरण गर्दै जोखिम घटाउने र विपद् परिहालेमा प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारको उद्धार, प्राथमिक उपचार तथा आवश्यक आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराई मानव जीवन र जीविकोपार्जनका साधन तथा सम्पत्ति को संरक्षणका कार्य गर्न नगरपलिकाका जिम्मेवार विभाग, महाशाखा, शाखा, वडा कार्यालयहरू र समुदायका प्रतिनिधिहरूबीच जिम्मेवारी बाँडफाँड गरिएको योजनाबद्ध खाका नै विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना हो । यो योजना विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय र प्रादेशिक नीतिका साथै विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय र प्रादेशिक रणनीतिक कार्ययोजनाले मार्गदर्शन गरेको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समुदायको विकासमा आधारित अवधारणा अनुरुप तर्जुमा गरिएको छ ।

१. ९. योजना निर्माणका मार्गदर्शक नीतिगत व्यवस्था

नेपाल बाढी, पहिरो, महामारी, आगलागी, शीतलहर र हिमताल विस्फोट, हिमपहिरो तथा विनाशकारी भूकम्पको जोखिममा रहेको मुलुक हो । जलवायु परिवतर्नका कारण पर्ने प्रतिकूल प्रभावबाट पनि नेपाल संवेदनशील अवस्थामा रहेको छ । जलवायु परिवर्तनको प्रत्यक्ष प्रभाव खासगरी जीविकोपार्जन, कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, जलस्रोत तथा उर्जा, जलवायु उत्पन्न प्रकोप, मानव स्वास्थ्य र ग्रामीण बसोबास तथा भौतिक पूर्वाधारको क्षेत्रमा देखा पर्न थालेको यथार्थलाई राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) २०६७ ले जनाएको छ । जलवायु परिवर्तनसँगै विपद्का घटनाहरू बढ्दै गएका र निरन्तर दोहोरिइ रहने क्रम बढेको छ । जलवायु परिवर्तन एवं विपद्का कारण सामाजिक, आर्थिक, पर्यावरणीय र विकासका संरचनाहरूमा प्रतिकूल असर गरेको कुरा विभिन्न तथ्याङ्क र प्रमाणहरूले पुष्टि गरेका छन् । यसको असरबाट गरिब, विपन्न, महिला, बालबालिका, वृद्धवृद्धाहरू, साधन स्रोतको पहुँचमा कमी र प्राकृतिक स्रोतमा आश्रित समुदाय बढी प्रभावित हुन्छन् भन्ने तथ्य विभिन्न अध्ययनहरूले प्रष्ट पारिसकेको छन् । जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल असर नेपाल र नेपालजस्ता अति कम विकसित एवं विकासोन्मुख देशहरूमा धेरै परिरहेको छ । नेपाल विश्वका १९८ मलुकमध्ये भूकम्पीय जोखिमको हिसाबले ११ औं, पानी जन्य विपद्का दृष्टिले ३०औं स्थानमा रहेको छ। त्यसैगरी नेपाल जलवायु परिवर्तनका दृष्टिले विश्वका २०५ मुलुकमध्ये चौथो जोखिमयुक्त मुलुक रहेको छ ।खासगरी ग्रामीण क्षेत्रमा जनजीविका वा जीविकोपार्जनका स्रोतमा जलवायु परिवर्तनका कारण प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष दुवै प्रकारको प्रभाव पारिरहेको छ ।

जलवायु अनुकूलनका लागि नेपाल सरकारले लागू गरेको राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (NAPA) २०६७, जलवायु परिवर्तन नीति, २०७६ कार्यान्वयन भइरहेको छ । जसले जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका लागि प्राथमिकताका दिनुका साथै उपलब्ध बजेटको ८० प्रतिशत स्थानीय तहमै लगानी गनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।त्यसैगरी जलवायु परिवर्तन समानुकूलनलाई स्थानीय तथा राष्ट्रिय विकास योजना प्रक्रियामा समायोजन गर्ने लक्ष्य अनुरुप वातावरण मन्त्रालयले स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय ढाँचा (LAPA Framework) २०६८ ल्याएको छ । नेपाल सरकारले जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी आवश्यकताहरू पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गर्ने र सोही आधारमा मध्यकालीन (सन् २०३० सम्म) र दीर्घकालीन (सन् २०५० सम्म) समयका लागि वन तथा वातावरण मन्त्रालयको समन्वयमा राष्ट्रिय अनुकूलन योजना तयारी भइरहेको छ ।

त्यसैगरी नेपाल सरकारबाट विपद् जोखिम व्यवस्थापनको क्षेत्रमा पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरण कार्यलाई विशेष महत्व दिई विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ का साथै स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६८ बमोजिम योजना निर्माण, मूलप्रवाहीकरण तथा कार्यान्वयनमा जोड दिँदै आएको छ । हाल नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५ विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रि रणनीतिक कार्ययोजना २०१९- २०२० जस्ता नीतिगत व्यवस्थाले विपद् व्यवस्थापनका सबै

क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न जोड दिएको छ ।

बेदकोट नगरपालिकामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयारीका क्रममा निम्न मार्गदर्शक सिद्धान्तहरू अवलम्बन गरिएका छन्

(क) केन्द्र, प्रदेश र नगरपालिकाबाट लागू हुने कानुन र नगरपालिकाले लागू गर्ने विकास नीति तथा कानूनी व्यवस्थालाई आधार मानिएको छ ।

(ख) नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापनका लागि सहजीकरण, नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी नगरपालिका प्रमुखको हुनेछ । यो जिम्मेवारी पूरा गर्न नगरपालिकाले नगरपालिकाका विपद् व्यवस्थापन समिति र वडा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी परिचालन गर्ने काम गरेको छ ।

(ग) विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई प्रभावकारी बनाउन केन्द्र र नगरपालिका सरकार, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र वडाहरूसँगको समन्वयमा संस्थागत विकास भएको छ ।

(घ) यस योजनाको कार्यान्वयनका लागि सार्वजनिक क्षेत्र, विकास साझेदार, सरोकारवाला संघसंस्थाहरू तथा समुदाय, निजी क्षेत्र, नागरिक समाजको सहभागिता तथा साझेदारी अभिवृद्धिको अवधारणा पनि यस योजना निर्माणको आधारस्तम्भ रहेको छ ।

(ङ) आपत्कालीन प्रतिकार्यका क्रममा नगरपालिकावासीको जीवन तथा सम्पत्ति, स्वास्थ्य, जीविकोपार्जन तथा उत्पादनका साधनहरू, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय सम्पदाको रक्षा गर्दै मानव अधिकार तथा विकासको अधिकारलाई संरक्षण गर्ने अवधारणा समेत यस योजनाको निमार्णको आधार हो ।

(च) यस योजनालाई आधार मानेर विपद्‌को जोखिममा रहेका समुदायको उत्थानशीलता बढाएर विपद्‌को सामना गर्ने क्षमताको विकास गरिनेछ । त्यसका लागि अपत्कालीन समयमा गरिने मानवीय सेवाका क्रममा विशेषगरी वृद्ध वृद्धा, अपाङ्गता भएका वर्ग, महिला, बालबालिका र अति गरीब समुदायलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ र सेवा प्रवाहमा उनीहरूको पहुँच बढाइनेछ ।

(छ) समावेशी विपद् व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ र महिला तथा युवा नेतृत्वको निर्माण गरी आवश्यकताअनुसार क्षमता विकास गरिनेछ ।

(ज) विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा विज्ञान तथा प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्नुका साथै स्थानीय श्रोत, साधन, ज्ञान, सीप तथा श्रमलाई उपयोग गर्दै प्रविधि हस्तान्तरणलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

(झ) जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, दिगो विकास लक्ष्य, खाद्य सुरक्षा, स्वास्थ्य सुरक्षा, विपद् ज्ञान व्यवस्थापनमा आधारित शिक्षा, वातावरण संरक्षण र विपद् उत्थानशील विकासबीच सामजस्यताकायम गरिनेछ ।

१. १०. योजना तर्जुमा विधि तथा प्रक्रिया

बेदकोट नगरपालिकाको यो योजना तर्जुमाका क्रममा विगतमा तयार भएका योजना र ती योजना तयार गर्दा अपनाइएका प्रक्रियासमेतलाई आधार मानिएको छ ।तत्कालीन विभिन्न स्थानीयतहमा स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा बनेर कार्यान्वयन भएको थियो । नेपाल सरकारको तत्कालीन वातावरण मन्त्रालयले तयार गरेको स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय ढाँचा २०६८, स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन २०७४ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले गरेका व्यवस्थालाई आत्मसात गरिएको छ । त्यसैगरी, नेपाल सरकारको तत्कालीन संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले जारी गरेको "स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन मार्गदर्शन, २०६८ र स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिकाको (मस्यौदा) २०७४ ले तय गरेको प्रक्रियालाई अबलम्बन गरिएको छ । यस योजनाको तयारीका क्रममा देहायका प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा प्रक्रिया

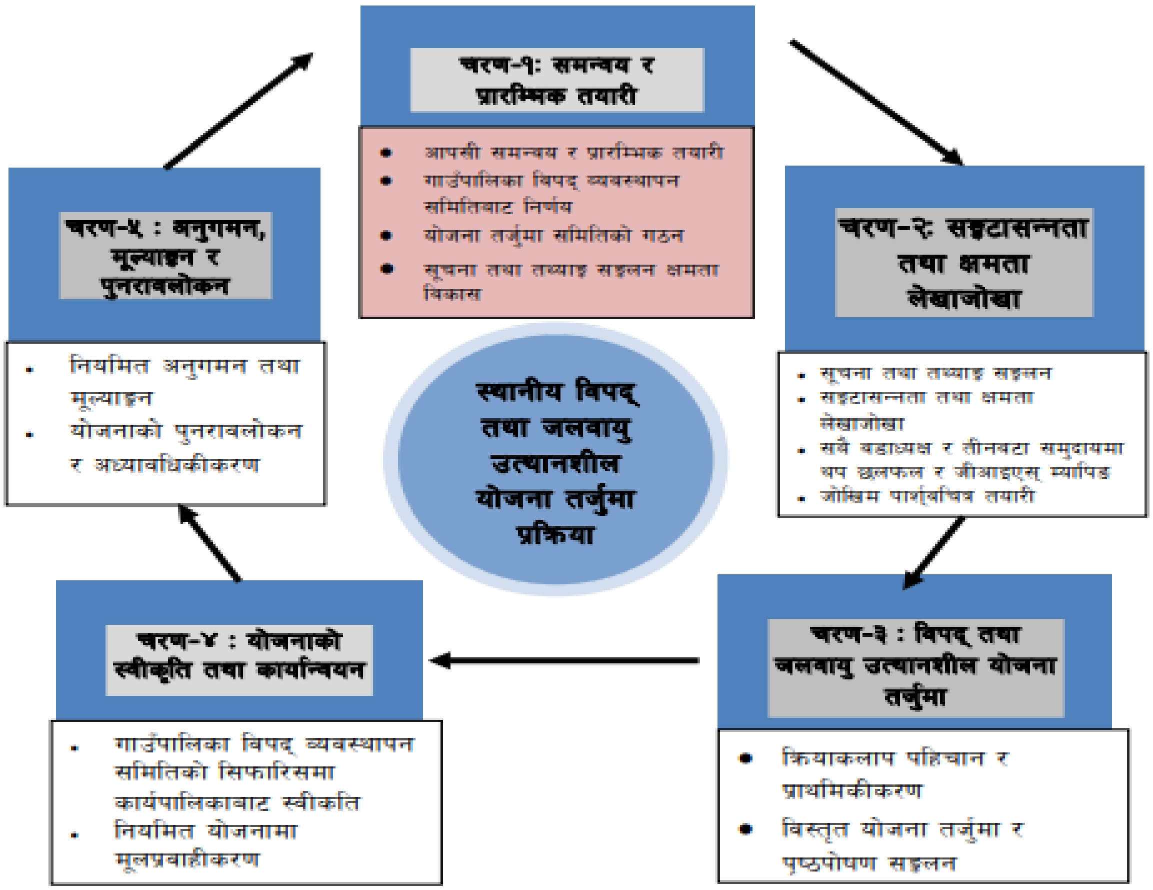

चरण- १ः समन्वय र प्रारम्भिक तयारीः

योजना निर्माणकालागि प्रारम्भिक चरणमा निम्न कार्य सम्पादन गरिएको छ ।

- नगरपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५को दफा ३ वमोजिम नगरपालिकाबाट निर्णय भई मिति २० नगरपालिकाका विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भएको ।
- नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्वमा योजना तर्जुमा उपसमिति गठन ।
- सञ्चालित कार्यक्रमहरूको विश्लेषण गरी जोखिम लेखाजोखा गरिएको ।
- योजना तयारीका लागि नगरपालिका स्तरीय कार्यशालाको आयोजना सम्पन्न भएको ।
- योजना निर्माणका लागि १०वडा तहमा कार्यशालाको आयोजना सम्पन्न भएको ।

(ख) चरण - २ः सटासन्नता तथा क्षमता लेखाजोखा

सहभागितामूलक रुपमा विपद् जोखिम र जलवायु अनुकूलनसँग सम्बन्धित सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ ।

- नगरपालिकाको पार्श्व चित्रमा प्रयोग भएका सूचना तथा तथ्याङ्कको लेखाजोखा गरी जोखिम पहिचान गरिएको छ ।
- विज्ञहरुबाट सबै वडाबाट सहभागितामूलक विधिबाट सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने कार्य भएको छ ।
- सङ्कलित सूचना तथा तथ्याङको प्रशोधन गरी वडा हुँदै समग्रह नगरपालिकाको सङ्कटासन्नताजोखिम लेखाजोखागरी विपद् र जलवायु परिवर्तनका असर, प्रभाव र त्यसबाट उत्पन्न हुने समस्याको पहिचान गरिएको छ ।
- नगरपलिकाको भू-उपयोगको अवस्था नदी प्रणाली, बाढी र पहिरोको जोखिम क्षेत्र पहिचानका लागि भौगोलिक सूचना प्रणालीबाट नक्शांकन गर्ने र सो अनरुप नक्शा तयारीका काम गरिएको छ ।
- उल्लेखित विधि र प्रक्रिया पूरा गरेर नगरपालिकामा विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिमको लेखाजोखा गरी विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम नक्शांकन तयार गरिएको छ ।

(ग) चरण-३ः विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाः

- जोखिम पार्श्व चित्रका नतिजाका आधारमा विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरणका क्रियाकलाप पहिचान गरिएको छ । त्यसैगरी विकासका विषयगत क्षेत्रमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूलप्रवाहीकरण गर्न आवश्यक क्रियाकलाप अभिलेखित गरियो भने प्रकोपका घटनाअनुरुप जोखिम न्यूनीकरणका कार्य पहिचान गरी प्राथमिकीकरण गरियो । विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलताका लागि मार्गदर्शनले गरेको व्यवस्था अनुसार आपत्कालीन प्रतिकार्य र त्यसका लागि गरिने पूर्वतयारीका क्रियाकलाप पहिचान गरी योजना तयार गरियो । यसका साथै विपद्पछिको पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनका लागि नगरपालिकाले गर्नु पर्ने मूख्य क्रियाकलाप तयार गरियो ।

(घ) चरण - ४ः योजनाको स्वीकृति तथा कार्यान्वयन

- उल्लिखित विधि र प्रक्रिया पूरा गरी तयार भएको योजनाको मस्यौदामाथि नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति र सरोकारवालाबीच २०८१ साल मंसिर ०९ गते छलफल गरी मस्यौदामा सुझाव सङ्कलन गरि २०८१ साल मंसिर १७ गते अन्तिम रुप दिइयो ।
- मस्यौदा योजनामाथि भएको छलफलबाट प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी भाषागत सम्पादन समेत गरेर योजनालाई अन्तिम रुप प्रदान गरी नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

खण्डः दुई

प्रकोप, सङ्कटासन्नता, क्षमता र जोखिम विश्लेषण

२.१ नगरपालिकामा प्रकोपको अवस्था

बेदकोट नगरपालिकामा प्राकृतिक र मानव सृजित दुवै किसिमका प्रकोपहरुको विद्यमान रहेको पाइन्छ । भूकम्पबाहेक लाई हेर्ने हो भने यस नगरपालिकामा बाढीबाट हुने कटान,पटान र डुबान, वन्यजन्तुको आतंक, कृषिमा रोग र कीट आतंक, आगलागी, सडक दुर्घटना, हुरीबतास,शीतलहर,सुख्खा/खडेरी, चट्याङ, स्वास्थ्यसम्बन्धी महामारी लगायतका प्रकोपको जोखिम देखिन्छन् । त्यस्तै, विश्वव्यापी महामारी कोभिड - १९ (COVID-19) ले समेत यस नगरपालिकामा प्रतिकूल असर पारेको देखिन्छ ।

भूकम्पः यस नगरपालिकाका अधिकांश समुदायमा भूकम्पसँग सम्बन्धित विषयमा चेतनाको कमी रहेको छ । यस बेदकोट नगरपालिकामा घरधुरी सर्भेक्षण २०७७ अनुसार बेदकोट नगरपालिकामा भएका घरको किसिम हेर्दा ४० प्रतिशत घरहरू कच्ची रहेका छन् भने झण्डै ६० प्रतिशत घर पक्की रहेको देखिन्छ । नगरपालिकामा भवन तथा पूर्वाधार निर्माणका क्रममा राष्ट्रिय भवन संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन नसकेका कारण भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणका लागि अपनाइने विधि र प्रक्रियासमेत कमजोर रहेको छ ।

बाढीः यस पालिका भएर बग्ने रडाहा नदी, चौधरनदी राधा नदी, सुखा नदी, चुलु खोला, तातापानी खोला, बछेला खोला, चुनापुर खोला, बल्मी नदी, साजगाड खोला, बगुन खोला, झेल खोला, मुसेपानी खोला र रौटेला खोलामा आउने बाढी तथा सो क्षेत्रमा हुने डुबानका, जमिनकटान तथा पटानका कारण धेरै वस्तीहरु उच्च जोखिममा रहेका छन् । यस पालिका समुद्र सतहबाट १९२ मिटर उचाइँदेखि १४०१ मि उचाइँसम्म रहेको छ ।यसनगरपालिकामा रहेका विभिन्न खोला र नदीहरु उत्तरको सिवालिक क्षेत्र बाट भएर दक्षिण भई बग्ने गरेका छन यीनै नदी र खोलाहरुमा वर्षातको समयमा वा अली बढि पानिपरेको समयमा ती नदी खोलामा बाढी आउने माथीबाट गिट्टी,बालुवा र माटो ल्याई खेतबारीमा पटानी गरी बालीनालीको क्षतीका साथै बगरमा परिणत हुनेगरेको छ ।यहाँ डुबान तथा बाढीको समस्या व्याप्त रहेको छ । यस पालिकामा बाढीबाट नियमित हुने डुवानको व्यवस्थापनको अभाव देखिएको छ ।होचो जमिनमा वस्तीहरु भएका कारण डुवान र नदीको किनारमा रहेको वस्तीहरु उच्च जोखिममा रहेका छन ।

सडक दुर्घटनाः बेदकोटनगरपालिकामा विकास निर्माणको कामले द्रुत गति लिएको छ । भाँसी देखि अर्जुनी सम्मको क्षेत्र पुर्व-पश्चिम राजमार्ग रहेको छ जसमा गाडीहरुको चाप प्रचुर मात्रामा रहेकोले साथै दैजी-जगुडा सडक खण्डमा पनि गाडीहरुको आजत-जावत धेरै हुने गरेको र पालिकाभित्रका सडकहरु निर्माण तथा साना सडक विस्तार गर्ने कार्य तीव्र बनेको छ । सडक अझै निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको र धुलाम्य अवस्था रहेको छ । कतिपय ठाउँमा सडक साँघुरो तथा बिग्रेको अवस्था भएको हुँदा सडक दुर्घटनाको समस्या धेरै देखिन थालेको छ ।

हुरीबतासः नेपालका अन्य क्षेत्रजस्तै यहाँ पनि हुरीबतासबाट निरन्तर क्षति हुने गरेको छ । हुरीबतासबाट अन्न बालीमा ठूलो क्षति हुने गरेको छ । बेतकोट नगरपालिकामा घरधुरी सर्भेक्षण २०७७ अनुसार पालिकामा ४५ प्रतिशत घरहरु कच्ची रहेका र अधिकांश घरहरुमा खर, टायल, जस्तापाताको छानो कारण हुरीबतासबाट घर भत्किने, छानो उडाउने जोखिम रहेको छ ।

शीतलहरः होचो भूक्षेत्र भएका कारण मङ्सिरको अन्तिम सातादेखि माघको मध्यसम्म कहिले निरन्तर र कहिले केही दिन बिराएर शीतलहर चल्ने गर्दछ । यो समस्या पुरै नगरपालिका र तराई क्षेत्रका अधिकांश स्थानीय तहको समस्याको रुपमा रहेको छ । शीतलहरका कारण विपन्न परिवार, बृद्ध बुढाबुढी, बालबालिका, हिउँदे बाली, तरकारी र पशुपालनमा धेरै ठूलो क्षति हुने गरेको छ तथापि यसको यकीन तथ्याङ्क उपलब्ध छैन ।

जंगली जनावरको आतंकः बेतकोट नगरपालिकामा २७२८.८७ हेक्टर क्षेत्रमा सामुदायिक बन रहेको छ साथै चुरेक्षेत्रमा राष्ट्रिय बन रहेको छ यसपालिकाको पुर्व र दक्षिणमा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुँञ्ज नजिकै रहेको हुँदा यस पालिकामा वन्यजन्तुको जोखिम उच्च छ । यसका साथै वनमा वन्यजन्तुका लागि आवश्यक खाद्यान्न दिने प्रजातिका फलफूलका वृक्ष नासिनु, वन क्षेत्र कमजोर भएर वन्यजन्तुको आश्रयस्थल खुम्चिनु, केही क्षेत्रमा बस्ती तथा कृषियोग्य भूमिसँगै वन विस्तार हुनु, वन्यजन्तु नियन्त्रणका लागि

नवप्रवर्तनमुखी कार्यक्रम नबन्नु नै वन्यजन्तु आक्रमणको जोखिम बढ्नुका कारण रहेका छन् । पछिल्लो समय हात्ती,बाघ, बदेल,नीलगाई र बाँदरले बालि-नालीमा अधिक साथै मानविय क्षति तथा आक्रमणको घटनाहरु पनि बढ्न थालेको छ ।

कृषि उपजमा लाग्ने रोगः बालीमा लाग्ने विभिन्न किराहरुले पनि बालीमा व्यापक क्षति गर्ने गरेको पाइन्छ जस्को कारण कृषि उत्पादनमा समेत ह्रास आएको समुदायको भनाइ रहेको छ ।पशुमा रोगः समुदायमा भएका छलफलअनुसार पालिकामा पशुमा देखिने रोगहरु पनि व्यापत छ ।

आगलागीः यस पालिकामा केही कच्ची घरहरु तथा खर वा फुसको छाना भएको वा जस्तापाता वा टायलको छाना भएको देखिन्छ । परिणामस्वरुप पालिकामा आगलागीको जोखिम उच्च रहको छ । विगतमा आगलागीबाट व्यापक भौतिक र आर्थिक क्षति भएको तथ्य भएतापनि पछिल्लो समय यस्ता घटना कम हुँदै गएको समुदायको जिकिर छ ।

चट्याङः यस नगरपालिकामा चट्याङ्गका घट्नाहरु पनि रहेको समुदायको भनाइ रहेको छ ।

सर्पदंशः यसनगरपालिका तराई क्षेत्रमा अवस्थित हुँदा यहाँ सर्पको टोकाइको पनि प्रमुख समस्या रहेको छ, सर्पको टोकाईबाट मानविय क्षति व्यापक भएको कुरा यहाँका समुदायको छलफलमा आएको छ ।

छाडा चौपाया यसपालिकामा छाडा चौपायको विग-विगी रहेको छ, किसानहरुको बाली-नाली मा छाडा चौपायका कारण अन्नबाली, तरकारी खेती र फलफुल खेतीमा क्षति गर्ने साथै रातभर जाग्रम बस्नुपर्ने अवस्था रहेको छ ।

महामारीः जनस्वास्थ्यसँग सम्बन्धित समस्या र महामारी पनि यस पालिकाको समस्या रहेको छ । स्थानीय महामारीको ठूलो समस्या नभए पनि विश्वव्यापी महामारीको संक्रमण नियन्त्रण गर्न कठिन रहेको छ । समुदायसँगको छलफलबाट प्राप्त सुझावअनुसार स्वास्थ्य तथा प्रजनसम्बन्धी समस्या पनि रहेका कारण यसतर्फ पनि ध्यान दिनु जरुरी देखिएकोछ ।

लागु औषधको सेवनः यसपालिका भित्र लागु औषध सेवनका गर्ने युवाहरुपनि व्यापक रहेक छन ।युवाहरु लागु औषध सेवनका कारण जिउ-धनको ठुलो क्षति भएको छ ।उनीहरु लाई यस लत बाट जोगाउन र छुटाउन ठुलो विकराल समस्या देखिन्छ ।

२.२ प्रकोपको पहिचान तथ स्तरीकरण

बेदकोट नगरपालिकामा प्रकोप सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विकासको उचित पहिचान गर्न सङकटतासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका विद्यमान विभिन्न औजारहरूको प्रयोग गरी योजना तयार गरिएको छ।समुदायमा विगतमा भएका र भविश्यमा आउन सक्ने प्रकोप तथा जलवायूजन्य घटना त्यसले गरेको जनधनको क्षति तथा पालिकामा उपलब्ध श्रोत, साधन र क्षमताका आधारमा प्रकोपको सूची तयार गरी सबैभन्दा धेरै क्षति गर्ने प्रकोपको पहिचान गरी जोडा स्तरीकरण विधिका माध्यमबाट क्रमशः स्तरीकरण गरिएको छ ।सबै वडाका अलग-अलग सूचीलाई एकीकृत गरेर नगरपालिकभित्र हुने प्रकोपको सूची र स्तरीकरण गरिएको छ । हरेक वडामा गरिएको जोडा स्तरीकरणबाट प्राप्त नतिजालाई जोड्दा सबै भन्दा धेरै अङ्क प्राप्त गर्ने प्रकोपलाई क्रमश पहिलो, दोर्सो गरी प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ । समान अङ्क प्राप्त गर्ने प्रकोपहरुलाई क्षति र त्यसको बारम्बारताको आधारमा पुनः स्तरीकरण गरिएको छ ।नेपाल भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको मुलक भएको र जुनसुकै समयमा पनि आउन सक्ने जोखिम रहेको र भूकम्पलाई अन्य प्रकोपहरुसँग सँगै राखेर तुलना गरिएको छैन तर योजना निर्माण गर्दा पहिलो प्राथमिकतामा राखि योजना निर्माण गरिएको छ ।यसरी प्राप्त नतिजा लाई हेर्ने हो भने क्रमिकरुपमले भूकम्प पहिलो नमवरमा छ भने, बाढी(कटान,पटान,डुवान), जंगली जनावरको आतंक, छाडाचौपाय, कृषिबालिमा रोग-कीरा, सर्पको टोकाई,सडक दुर्घटना, शीतलहर, सुख्खा/ खडेरी, हावाहुरी, आगलागी, असिना र चटयाङ क्रमशः रहेका छन ।

तालिका नं. ११ प्रकोपको स्तरीकरण

प्रकोप	भूकम्प	बाढी	वन्यजन्तुको आतंक	छाडा चौपाय	सर्पको टोकाई	कृषी बालीमा लाग्ने रोग,किरा	सडक दुर्घटना	शीतलर	सुख्खा/खडेरी	आगलागी	हावा हुरी	चटयाङ	असिना
भूकम्प													
बाढी			बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
वन्यजन्तुको आतंक				वन्यजन्तुको आतंक	बन्यजन्तुको आतंक	बन्य जन्तुको आतंक	बन्य जन्तुको आतंक	बन्यजन्तुको आतंक	बन्यजन्तुको आतंक	बन्य जन्तुको आतंक	बन्य जन्तुको आतंक	बन्यजन्तुको आतंक	बन्यजन्तुको आतंक
छाडा चौपाया					छाडाचौपाय	छाडा चौपाय	छाडा चौपाय	छाडा चौपाय	छाडा चौपाय	छाडा चौपाय	छाडा चौपाय	छाडा चौपाय	छाडा चौपाय
सर्पको टोकाई						कृषि बालीमा लाग्ने रोग किरा	सर्पको टोकाई	सर्पको टोकाई	सर्पको टोकाई	सर्पको टोकाई	सर्पको टोकाई	सर्पको टोकाई	सर्पको टोकाई
कृषी बालीमा लाग्ने रोग,किरा							कृषिबालीमा लाग्ने रोग, कीरा	कृषि बालिमा लाग्ने रोग कीरा	कृषि बालिमा लाग्ने रोग,कीरा	कृषि बालिमा लाग्ने रोग ,कीरा	कृषि बालीमा लाग्ने रोग, कीरा	कृषि बालिमा लाग्ने रोग किरा	कृषि बालिमा लाग्ने रोग ,कीरा
सडक दुर्घटना								सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना
शीतलर									सुख्खा/ खडेरी	शीतलहर	शीतलहर	शीतलहर	शीतलहर
सुख्खा/खडेरी										सुख्खा/खडेरी	सुख्खा/खडेरी	सुख्खा/खडेरी	सुख्खा/खडेरी
आगलागी											हावा हुरी	आगलागी	आगलागी
हावाहुरी												हावा हुरी	हावा हुरी
चटयाङ													असिना
असिना													
जम्मा अंक		११	१०	९	७	८	६	५	४	२	३	०	१
स्तर		पहिलो	दोर्सो	तेर्सो	पाँचौ	चौथो	छैंटौ	साँतौ	आँठौ	दशौ	नवौ	बारौ	एघारौ

माथिको तालिकालाई विश्लेषण गर्दा बाढी यस क्षेत्रको प्रथम प्रकोपको रुपमा रहेको छ , सहभागिबाट भएको प्रकोपको क्षति र भविश्यमा पार्न सक्ने प्रभावलाई विचार गर्दा बाढी, बन्यजन्तुको आतंक, छाडा चौपाय, कृषि बालीमा रोग-कीरा, सर्पको टोकाई, सडक दुर्घटना, शीतलहर, सुख्खा/ खडेरी, हावाहुरी, आगलागी, असिना र चटयाङ

यहाँका मुख्य प्रकोपका रुपमा रहेका छन ।यिनै विपद् सम्बन्धी समस्या तथा विगतको प्रवृति समेतलाई ख्याल गरेर पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।

तालिका १२ विपद स्तरिकरण

वडा	पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	चौथो	पाँचौ	छैटौ	सातौ	आठौ	नवौ	दशौ	एघारौ	बाह्रौ
१	जंगली जनावरको आतंक	बाढी	छाडा चौपाय	सुख्खा/खडेरी	कृषिबालिमा लाग्ने रोग कीरा	शीतलहर	सर्पको टोकाई	सडक दुर्घटना	आगलागी	हावाहुरी	असिना	चटयाङ
२	बाढी	जंगली जनावरको आतंक	छाडा चौपाय	सर्पको टोकाई	आगलागी	कृषिबालिमा लाग्ने रोग, कीरा	हावाहुरी	शीतलहर	सुख्खा/खडेरी	असिना	सडक दुर्घटना	चटयाङ
३	बाढी	जंगली जनावरको आतंक	सर्पको टोकाई	शीतलहर	छाडा चौपाय	हावाहुरी	आगलागी	सुख्खा/खडेरी	असिना पानी	चटयाङ	लुलाग्नु	सडक दुर्घटना
४	बाढी	जंगली जंगली जनावर को आतंक	सर्पको टोकाई	छाडा चौपाय	सुख्खा/ खडेरी	कृषि बालीमा रोग कीरा	हावाहुरी	शीतलहर	आगलागी	सडक दुर्घटना	असिना पानी	चटयाङ
५	बाढी	जंगली जनावर को आतंक	छाडा चौपाय	सर्पको टोकाई	कृषि बालीमा रोग, कीरा	आगलागी	सडक दुर्टना	शीतलहर	असिनापानी	हावाहुरी	खडेरी	चटयाङ
६	बाढी	जंगली जनावर को आतंक	सर्पको टोकाई	छाडा चौपाय	कृषि बालिमा कीरा,रोग	खडेरी	शीतलहर	आगलागी	हावाहुरी	सडक दुर्घटना	असिना पानी	चटयाङ
७	बाढी	कृषि बालीमा रोग कीरा	छाडा चौपाय	खडेरी	सडक दुर्घटना	सर्पको टोकाई	शीतलहर	हावाहुरी	असिनापानी	जंगली जनावर को आतंक	आगलागी	चटयाङ
८	सर्पको टोकाई	बाढी	जंगली जनावरको आतंक	छाडा चौपाय	सडक दुर्घटना	कृषिबालीमा रोग, कीरा	आगलागी	हावाहुरी	शीतलहर	खडेरी	असिना पानी	चटयाङ
९	बाढी	जंगली जनावरको आतंक	छाडा चौपाय	सडक दुर्घटना	कृषि बालीमा रोग, कीरा	शितलहर	हावाहुरी	असिनापानी	खडेरी	आग लागी	सर्पको टोकाई	चटयाङ
१०	बाढी	जंगली जनावरको आतंक	छाडा चौपाय	सडक दुर्घटना	कृषि बालीमा रोग, कीरा	शितलहर	हावाहुरी	असिनापानी	खडेरी	आग लागी	सर्पको टोकाई	चटयाङ

तालिका नं. १३ प्रकोपहरुको प्राथमिकिकरण

कूल अंक	१०-८	७-४	३-१
प्रकोप	उच्च	मध्यम	न्यून
	बाढी, जंगली जनावरको आतंक, सर्पको टोकाई	कृषि बालीमा रोग-कीरा, खडेरी, सडक दुर्घटना	शीतलहर, आगलागी, हावाहुरी, असिनापानी, चटयाङ

२.३ विपद् ऐतिहासिक समयरेखा

यस नगरपालिकामा बिगत ३० वर्ष यता भएका प्रकोपका मुख्य घट्ना, त्यसले पारेको असर र क्षतिको विवरणलाई तालिका मा पस्तुत गरिएको छ । पालिका, वडा तथा समुदाय तहमा सङ्कटासन्नता र क्षमता विश्लेषणका क्रममा उपस्थित मुख्य सूचनादाता तथा जेष्ठ नागरिकहरुले उपलब्ध गराउनु भएको जानकारी तथा पालिकाद्वारा प्रकाशित दस्तावेजहरुका आधारमा यो विवरण तयार गरिएको छ । यसबाट प्रकोपको दोहोरिने प्रवृत्ति, त्यसले पुर्‍याउने भौतिक, सामाजिक, आर्थिक, मानवीय वा प्राकृतिक क्षति तथा प्रभावको बारेमा जानकारी एकीकृत गर्न सकिन्छ ।

तालिका १४ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. १

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
जंगली जनावरको आतंक गैंडा, बँदेल, बाघ	२०५१	हात्तिथला			१ जना महिलाको मृत्यु		समुदाय तथा वडामा सहभागिहरुसंग भएको छलफलको आधारमा
	२०६४	चम्पापुर			१जना महिला घाईते		
	२०६६	चम्पापुर			१जना पुरूष घाईते		
	२०७५	चम्पापुर			१ जना परुष ,२जना माहिला घाईते		
	२०७९	हात्तिथला			१ जना माहिलाको मृत्यु		
	२०८०	रडहा			१ जना महिला घाईते २जना पुरुष घाईते		
वाढी,कटान,डुवान	२०५५ सउन र अषाढमा	पिपलथला			१जना महिला राधा नदिमा बगेर मृत्यु		
	२०५९	चम्पापुर तल्लो टोल			१ जना महिला बगेर मृत्यु		
	२०६५	चम्पापुर,रडहा सामुदायिक बन देखि चम्पापुर चम्चा घाट सम्म		५०० क्वीन्टल धान बगाएको		२५ विगहा कटान	

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
	२०७८	चम्पापुर राजमार्ग छेउछाउ			राधा नदीले २ जना बगाएर मृत्यु	५ विगहा जामिन कटान	
	२०८१ अषाढ १२ गते	वसन्थला			१ जना महिला बगाएर मृत्यु		
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			

तालिका १५ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. २

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
वन्य जन्तुको आतंक	२०६६				१जना पुरूष घाईते		समुदायसंग भएको समुह छलफलको आधारमा
	२०७५				१ जना परुष ,२जना माहिला घाईते		
	२०८०		हात्तीले २० विघाहामा धानबाली नष्ट गरेको				
	२०८१		बाघले ५ बाखा खाएको				
वाढी,कटान,डुवान	२०५५ सउन र अषाढमा		३५ घर पुर्ण क्षति	बस्ती नै सार्नु पर्ने अवस्था			
	२०६३	बसन्थला			१ जना पुरुष बगेर मृत्यु		
	२०६६				१ जना बाल डुबेर मृत्यु		

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
	२०७५			३० विघाहामा धानबाली क्षति			
	२०८०		बाहादुर सार्कीको घर पुर्ण क्षति				
	२०८१ अषाढ १२ गते	पथरीया नदीमा	वडा कार्यालयको वाल क्षति भएको	५० विघाहा धानबाली पुर्णरुपमा क्षति	१ जना बगाएर मृत्यु		
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			
हावाहरी	२०६६-६७		बिद्यालयका छानाहरु उडाएको				
	२०७९,८०,८१		४०घरधुरीको हाँहरीले क्षति गरेको				
आगलागी	२०७९		हेमन्त बोहराको घरमा आगलागी भई गर पुर्नरपमा नष्ट भएको				
	२०८०-०८१		मन्दिरेकामीको घरमा आगलागी, र कृष्ण धामीको घरमा आगलागी				

तालिका १६ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. ३

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्ट्याईको विधी
जंगली जनावर को आतंक	२०७५		२०७५ साल यता जंगली जनावर, खरायो, बादर, बदेल, हात्ती,बाघ र स्यालले मानविय तथा बाली नालिमा धेरै क्षति गर्ने गरेको				समुदाय संग भएको समुह छलफलको आधारमा
	२०७९	शान्तपुरमा	बाघले १बाखा खाएको				
	२०८१	शान्तिपुर, चौरी, सिद्वनाथ टोल, डगौरा टोल, दैजी, सामा दैजी	३०वटा बाखा बागले खाएको १भैसी खाएको				
वाढी,कटान,डुवान	२०५९	शान्तिपुरमा	३ बिघाहा धानबाली सहित जमिन कटान गरेको		बाढीले १जना पुरुष हराएको		
	२०७९	वडाभरी	-बर्षाले १८ घर पुर्ण क्षति -६०० बिघाहा धानबाली नष्ट गरेको		१२ वर्षको बच्चालाई बगाएको(मृत्यु)		
	२०८१ अषाढ १२ गते	चौधरा नदीले			१ जना महिला बगाएर मृत्यु		
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			

तालिका १७ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. ४

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
जंगली जनावर को आतंक	२०५१-२०८१	सिमलफाटा,शान्तिफाटा, ठकुरी फाटा, विचफाटा, बैतडा टोल १,२,३,५ मा	जंगली हात्ती,बाघ,बदेल,निलगाई, खरायो, बादर, र स्याल ले बालीनाली तथा घरमा क्षति गर्ने गरेको ।				समह छलफल
वाढी,कटान,डुवान र पटान	२०५८ र २०५९मा		६० घर क्षति				
	२०६१	थापाथली, वैतडा, सार्की-पार्कीटोल, सुनार टोल,चुहागढ टोल,ठकुरी टोल, घटालथान	- थापाथलीका १०० घरधुरी, बजार विस्थापित भएको - चौधरा नदीले १०० विगघाहा जतीमा कटान गरेको - साजगाढ खोला र बगौन खोला ले बगाएको				
	२०८१ अषाढ १२	बगुन, सुनार टोल, थापाथली, वैतडा, सार्की-पार्कीटोल, सुनार टोल,चुहागढ टोल,ठकुरी टोल, घटालथान	बाढीले १६ घरधुरी पुर्ण रुपमा क्षतिका साथे जमिन कटान गरेको नदी कीनारका २५० घरधुरी सार्की पार्कीटोल कटान का साथै घरमा क्षति गरेको ।				
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			

तालिका १८ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. ५

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
जंगली जनावर को आतंक	२०८१	धर्मपुर मुक्ती	-२० वटा बाख्रा बागले खाएको -७ विगहामा अन्नबाली निल गाईले नष्ट गरेको -हात्तीले ५ घर क्षति गरेको,गोवर ग्यास, सौचालय, राखेको खद्यान नष्ट गरेको -हात्तीले २ बिघाहा जति धान क्षति गरेको । -बदेलले ५ विघाहा जति क्षति गरेको				समुदायसंग को समुह छलफल
वाढी,कटान,डुवान र पटान	२०५६साल मा		-१२ विघाहा जति जमिन झ्याउले खोलाले वारिपारी रहेको कटानी । -१५ विघाहा जति धान बाली क्षति गरेको				
	२०५९				वछेला खोलाले १जना पुरुषको मृत्यु		
	२०६४		बछेला खोलाले १२ घर क्षति र ६० कट्टा जति जमिन कटान गरेको ।		१जना पुरुषको मृत्यु		
	२०७७				१जनाको मृत्यु		
	२०८१ अषाढ १२		८ विघाहा जति जमिन कटान र पटान गरेको -२वटा झुलङ्गे पुल बगाएको -खेल मैदान र पार्क मा पटानी गरी बगरमा परिणत भएको				

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
			-मुक्त बस्ती ज्योतीटोलका ५०-६० गर डुवानमा परेको । --धर्मपुरमा १ घर पुर्णरुपले क्षति गरेको । -मुक्ती आदारभुत विद्यालयको वाल भत्काएको				
सर्पको टोकाई	२०५९				सर्पले टोकेर १ जना पुरुषको मृत्यु		
	२०६८				सर्पको टोकाई बाट १ जना बालकको मृत्यु		
	२०७१				-१जनमहिलाको मृत्यु -१जना बालकको मृत्यु		
	२०७३				१ जना बालिका को मृत्यु		
	२०७४				१ जना बालकको मृत्यु		
	२०७५				१ जना पुरुषको मृत्यु		
	२०७९	मुक्त शिवीरमा			१ जनाको मृत्यु		
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			

तालिका १९ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. ६

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
	२०८१		-बाघले १० बाखा खाएको, -बदेलले ५ विघाहा धान र गहु क्षति गरेको -स्याल ले १जना मान्छे र एउटा भैसी लाई टोकेको		२ जना पुरुषको मृत्यु		समुदायसंग को छलफलको आधारमा
	२०६४	मुसेपानीमा देखी सीसैया	- बछेला नधीले ५० विघाहा जती जमिन कटान गरेको । - २०वटा घरको पुर्ण क्षति - ४० विघाहा धानबाली पुर्न रुपमा नष्ट गरेको	लगभग ८०० क्विन्टल जती धान क्षति	१जना पुरुषको मृत्यु		
	२०७६	मुसेपानि झर्ना खोला	-२ विघाहा जमिन कटान - १०० विघाहा धानबालीमा क्षति				
	२०८१ अषाढ १२	मुसेपानी र बछेला नदीले	-१६ विघाहा मा कटान, -मुसेपानि र बछेला नदीको तटबन्ध भत्काएको - सामुदायिक बनका रुखको क्षति -१५ घरपरिवार डुवानमा -सिद्वनाथ मा.वि.को २ विघाहा जतिजमिन कटान -सिरे राज भट्टको जमिन सहित बाटो १०० मी. भत्काएको । -सिद्धनाथ मन्दिर तल्लो मुसेपानीको कल्भर्ट सहितको बाटो ५० मी. जती भत्काएको				

			-भिण्डीचौराह देखी दक्षीण तिर सिसैया मेनरोड माथी ७ घर डुवान र अन्नवाली क्षति -लोकेन्द्र राज वोहरा मुसेपानि जमिन कटान गरी पक्की घर जोखिममा रहेको अवस्था । साथै अन्य पाच घर परिवार जमिन कटान पछी जोखिममा - मुसेपानिको स्वास्थ्यको भवन भत्काएको -भानी चन्द मुसेपानिमा ६ कट्टा जमिन कटान गरेको साथै भोजराज वोहराको पनी जमिन कटान गरेको । -४ परिवारको घरको क्षति -त्रिवेणी सामुदायिक बनको ३ विघाहा जति वृक्ष सहितको बगरमा परीणत भएको । -गम्भिर साउद र जंजाली तिरुवाको जमिन कटान गरेको				
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			

तालिका २० बेदकोट नगरपालिका वडा नं. ७

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्ट्याईको विधी
वाढी,कटान,डुवान र पटानी	२०५४		३ विगाहा जति खेतीयोग्य जमिन कटान रौटेला खोलाले				समुदायसंग भएको छलफलको आधारमा
	२०७६		२५ विघाहामा रहेको धानबाली क्षति				
	२०७८		२०० मी. जति कल्भर्ट,ग्रावेल बाटो भत्काएको				
	२०८०		५०० मी.जति कच्ची बाटो भत्काएको		१जना बालक, १जना पुरूषको मृत्यु		
	२०८१ अषाढ १२ गते		४०० गरपरिवारको धान बालीमा आंशिकरुपले क्षति -१ कि.मी। जति पक्की र कच्ची बाटो, कल्भर्ट भत्काएको				
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			

तालिका २१ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. ८

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्ट्याईको विधी
		मुसेपानि खोलाले					समुदायसंग को छलफल
वाढी,कटान,डुवान र पटानी	२०७०				मुसेपानि खोलाले २जना बालकको मृत्यु		
	२०७७	कनकट्टी खोलाले			१ जना पुरुषको मृत्यु		
	२०८०	कनकट्टी खोलाले			१जना पुरुषको मृत्यु		
	२०८१		-२ वटा घर पुर्न रुपले क्षति -पुर्व-पश्चिम राजमार्गको पुल बगाएको ।		१जना बालक डुवान भई मृत्यु		
	२०५१ - २०८१ संम्म	मुसेपानि खोला र कनकट्टी खोलाले	५० विघाहा जति जमिन कटान गरेको				
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			
महामारी कोभिड	२०७७				३जनाको मृत्यु		

तालिका २२ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. ९

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
	२०८१	चथरीमा	१ गोरु बाघले खाएको				समुदायसंग को छलफल
जंगली जनावर को आतंक	२०८०	चथरिमा	१ गाई १ बाखा भाघले खाएको				
	२०७९ मा		२ वटा बाखा बाघले खाएको शान्ति रावल, विशु रावल को ३ वटा गाई बाच्छा खाएको ।				
	२०७८	चथरीमा	२ वटा बाखा म१गाई म१बाच्छी बाघले खाएको				
	२०७५ मा भाद्र महिनामा		५ जना घाईते घर भित्रै बदेल बाट		५ जना घाईते घर भित्रै बदेल बाट		
वाढी,कटान,डुवान र पट	२०५६		-६ विघाहा जति खेतीयोग्य जमिन कटान गरेको - चौधर नदीले २० विघहा जति कटान गरेको पुर्व- पश्चम क्षेत्रमा पर्ने । पथरिया नदीले ५ बिघाहा जति कटान गरेको । -राधा नदीले एक साईड तिर २० विघाहा जति कटान गरेको ।				
	२०६२		चौधर नदीको बाढीले ३ घर पुर्ण क्षति				
	२०६५ साल असोज ३ गते		१६ बिगहाको धानबाली पुर्णरुपले नष्ट				
	२०६८		कालिसोता खहरे खोलाले ५ विघाहा जति कटान गरेको ।				

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
	२०७४	सिद्धबेजनाथटोलमा	६०० घर परिवारको धानबालिको, तोरी, आलु, तरकारी, २५ विघाहा क्षेत्रफल मा क्ष		१जना पुरुषको मृत्यु भएको		
	२०७९		खेमा नालाले २ विघाहा जति कटान गरेको ।				
सर्पको टोकाई	२०५६				१ जना सर्पको टोकाई बाट मृत्यु		
	२०६१				१ जना महिलाको सर्पको टोकाई बाट मृत्यु		
	२०७८				२ जना सर्पको टोकाई बाट मृत्यु		
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	पुरैवडामा		आलु,तोरी र तरकारी खेतीमा क्षति गर्ने गरेको			

तालिका २३ बेदकोट नगरपालिका वडा नं. १०

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
जंगलीज नावरको आतंक							समुदायसंग को छलफल
वाढी,कटान,डुवान र पटान	२०६२	आदर्श टोल	५० विघाहाको धानबाली क्षति		२ बालकको माटोले पुरीएर मृत्यु		
	२०६४ साल असोज १८गते	बैजनाथ टोल			१ जना पुरुषको मृत्यु		
	२०६६		५० विघाहा धानबाली क्षति				
	२०६८		६० परीवारको धानबाली,भण्डारण गरे अन्न भाडा,लत्ताकपडा,दाउरा,गाई वस्तु, बाखा,भैसी को क्षति भएको ।				
	२०७८	आदर्शटोलमा	-१५० विघाहा जति धानबालि नष्ट -कनकट्टी खोलाले १०विघाहा जति कटान गरेको -सोताह खोलाले ५विघाहा जति कटान				

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक तथा आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सुचना पुष्टयाईको विधी
	२०८१	आदर्शटोल	-१० विघहा जति जमिन बगरमा परिणत -१४ घर पुर्ण क्षति -६० घर आंशिक क्षति -गाई वसतु, बाखा २०वटा क्षति -६० मि. पक्की सडक कटान -दयदेव मा.वि.का १५ वटा CPU पानिमा डुबेर क्षति -५०० क्यूबिक फिट काट बगेको				
महामारी	२०७८				१जना महिला र १ जना पुरूषको कोभिड बाट मृत्यु		
शितलहर	प्रत्येक वर्ष	वडा भरि नै	आलु,तरकारीखेती,तोरी रअन्य बाली क्षति गर्ने गरेको				
आगलागी	२०६८	आदर्श टोलमा	२ वटा घर जलेर नष्ट				
हावाहुरी	२०६२	बुढा बेजनाथ टोल	६वटा गरको छाना उडाएको				
सर्पको टोकाई	२०७२	चौतारी			२ जना महिलाको मृत्यु		

२.४ प्रकोप मौसम र बाली पात्रो

२.४.१ प्रकोप पात्रो

स्थानीय मौसममा जलवायु परिवर्तनका कारणले बाली तथा प्रकोपमा आएको परिवर्तन थाहा पाउनको लागि मौसमी पात्रोको प्रयोग गरिएको छ । यस विधिमा समुदायका जेष्ठ नागरिक, जनप्रतिनिधीहरू, युवा तथा बुद्धिजीवीहरूसँगको छलफलबाट प्राप्त विवरणका आधारमा तापक्रम, वर्षाको स्वरूप, बिरुवाको व्यवहार, प्रकोपको स्वरूप आदिमा आएको परिवर्तनमा आधारित भएर यो पात्रो तयार गरिएको छ । विगत ३० वर्ष पहिले र हालको अवस्थाबारे तुलनात्मक अध्ययनका आधारमा प्रकोप, तापक्रम, बाली आदिका समयमा परिवर्तन आए/नआएको प्रष्ट रूपमा देखिएको छ ।

२.४.१ प्रकोप पात्रो

तालिका २४ नगरपालिकाको प्रकोप पात्रो

मुख्य पर्कोपहरु	३० वर्ष अघि बाट यता	बैशाख	जेठ	असाढ	श्रावण	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
भूकम्प	पहिले												
	अहिले												
बाढी/डुवान	पहिले												
	अहिले												
बन्यजन्तुको आतंक	पहिले												
	अहिले												
सर्पकोटोकाई	पहिले												
	अहिले												
छाडा चौपाय	पहिले												
	अहिले												
कृषिबालिमा रोग, कीरा	पहिले												
	अहिले												
सडक दुर्घटना	पहिले												
	अहिले												
आगलागी	पहिले												
	अहिले												
शितलहर	पहिले												
	अहिले												
हावाहुरी	पहिले												
	अहिले												
चट्याङ्ग	पहिले												
	अहिले												
असिना	पहिले												
	अहिले												

२.४.२ परिवर्तित मौसमी पात्रो

जाडो, गर्मी, वर्षात लगायत मौसम अनुसारका प्रकोपहरु कुन कुन समयमा हुने गरेका छन र पहिले र अहिले मौसममा परिवर्तन भएको छ या छैन भन्ने थाहा पाउन समुदायसँग छलफल गरी कम्तिमा ३० वर्ष पहिले र हालको अवस्था विश्लेषण गरी यो मौसमी पात्रो तयार गरिएको छ । तीस बर्ष अगाडीको मौसम र हालको मौसममा धेरै अन्तर आएको स्थानीय बासिन्दाहरुको अनुभव रहेको छ । जाडोहुने समय र गर्मी हुने समय समेत बढेको देखिन्छ। जसले गर्दा हिउँदे तथा बर्षा यामका खेतीमा प्रतिकुल असर परेको देखिन्छ।

तालिका २५ मौसमी पात्रो

क्षेत्रहरु	सुचकहरु	पहिले (३० वर्ष)	वैषाख	जेठ	अषाढ	श्रावण	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फगुन	चैत्र
वर्षा तथा यसको स्वरुप	मनसुन वर्षा	पहिले												
		अहिले												
	हिउदे वर्षा	पहिले												
		अहिले												
तापक्रम	गर्मी	पहिले												
		अहिले												
	जाडो	पहिले												
		अहिले												
प्रकोपको स्वरुप	असिना तथा चटयाङ्ग	पहिले												
		अहिले												
	शीतलहर	पहिले												
		अहिले												
	बाढी	पहिले												
		अहिले												
जीविकोपार्जनका क्रियाकलापहरु	मकै छर्ने	पहिले												
		अहिले												
	गहु छर्ने	पहिले												
		अहिले												

प्रकोप पात्रोका विषयमा छलफल गर्ने क्रममा विगत ३० वर्ष देखि हालसम्म ठुलो परिवर्तन नदेखिए पनि सहभागीहरुको अनुभव तथा विश्लेषणका आधारमा निम्न परिवर्तन / अनुभव गर्न सकिन्छ ।

- वर्षा हुने समय पहिलाको तुलनामा कहिले वढि र कहिले कम हुने गरेको ।
- गर्मीको समय पहिला भन्दा वृद्धि भइरहेको र एक्कासी गर्मी वढ्ने गरेको छ।
- मुख्य जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरु सुख्खा / खडेरी, असिना पर्ने समयमा परिवर्तन देखिएको छ भने अन्य प्रकोपहरू पनि पहिलेभन्दा बढी र दोहरीएको देखिन्छ ।
- मनसुनी वर्षा र हिउदे वर्षा हुने समयमा पनि परिर्वतन आएको छ।
- खडेरी पनि पहिलेको तुलनामा धेरै वढि समय हुने गरेको छ।
- चट्याङ अहिले जुनसुकै बेलामा पर्ने र नोक्सान वढी गर्ने गरेको छ।
- जाडो हुने समयावधिमा ठुलो परिवर्तन नरहे तापनि जाडोपनको मात्रा घटेको छ।
- हावाहुरी हुने समयमा पनि वृद्धि भएको पाईन्छ ।
- खडेरी तथा हावाहुरीले गर्दा आगलागीको प्रकोपलाई बढावा दिएको देखिन्छ ।
- वाली लगाउने समय पारम्पारिक रूपमै चलिआए पनि हाल यसको पाक्ने समय, लगाउने समयमा निरन्तरता रहेको पाइँदैन ।
- यी विपद्हरुका अलावा महामारी तथा जनस्वास्थ्यजन्य खतराहरु पनि बढेका छन ।
- पानीको सतह घटदै गइरहेको छ ।

२.४.३ बाली तथा वनस्पति पात्रोः

जलवायु परिवर्तनले कृषि क्षेत्रमा पारेको प्रभाव पत्ता लगाउन यो विधि प्रयोग गरिएको छ । यस विधिको प्रयोग गर्दा समाजमा जेष्ठ नागरिक, कृषकहरू, युवा तथा बुद्धिजीवीहरूको भूमिका उल्लेख्य रहेको थियो । यसका अलावा किसानहरूलाई जलवायु परिवर्तनसँग अनुकूलन हुने गरी गरिने खेती प्रणालीका बारेमा समेत जानकारी गराइएको थियो । नगरपालिकाका विभिन्न स्थानहरूमा गरिएको छलफल अनुसार हालको कृषिबाली पात्रो तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २६ बाली तथा वनस्पति पात्रो

मुख्य बालीहरु		बैषाख	जेठ	अषाढ	श्रावण	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र
धानको विउ लगाउने	पहिले												
	अहिले												
धान रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
धान काट्ने	पहिले												
	अहिले												
गहु छर्ने	पहिले												
	अहिले												
गहु काट्ने	पहिले												
	अहिले												
मकै	पहिले												
	अहिले												

यस पालिकामा मौसमसंगै वालीनालीमा पनि जलवायु परिवर्तनको असर परेको प्रष्ट देख्न सकिन्छ । प्रत्येक वालीनाली लगाउने समय र भित्र्याउने समयमा परिवर्तन भएको र जस्तै धान र मकैवाली पाक्ने समय कम भएको छ ।वाली पात्रोलाई नियाल्दा मौसमसंगै वालीनालीमा

पनि जलवायु परिवर्तनको असर परेको प्रष्ट देख्न सकिन्छ । खासै धेरै भिन्नता नदेखिए तापनि प्रत्येक बालीनाली लगाउने समय र भित्र्याउने समयमा परिवर्तन भएको देख्न सकिन्छ । धान पाक्ने समय कम भएको छ ।

२.५. प्रकोप, जोखिम तथा सामाजिक स्रोत नक्साङ्कन र सङ्कटासन्नता तथा क्षमता पहिचान :

२.५.१ वडाको सम्पन्नता स्तरीकरण

बेदकोट नगरपालिका सर्भेक्षण २०७८ अनुसार यस नगरपालिका भित्रका घरधुरीलाई आफ्नो स्वविवेकको आधारमा आर्थिक हैसियतको श्रेणी एकिन गराउँदा निम्न बमोजिम वर्गीकरण रहेको पाइन्छ । वडाको सम्पन्नता स्तरीकरण गर्न सर्भेक्षणको विवरणलाई निम्न बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छः

- धेरै गरिब वर्गीकरणलाई अति विपन्न,
- गरिब वर्गीकरणलाई विपन्न,
- निम्न मध्यम वर्ग, मध्यम वर्ग तथा उच्च मध्यम वर्गका वर्गीकरणलाई मध्यम तथा
- धनी र धेरै धनीलाई सम्पन्न

तालिका नं. २७ नगरपालिकाको सम्पन्नता स्तरीकरण पात्रो

वडा	सम्पन्नता स्तरीकरण(घरधुरी संख्या)				
	अति विपन्न	विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा
१	८६	२७०	५१२	७६	९४४
२	२१३	२५१	४७९	५२	९९५
३	१४९	२२६	८६२	३३८	१५७५
४	२०७	२२५	६९५	५७	११८४
५	३०२	२९२	६७५	७०	१३३९
६	९५	१६२	५४४	२०३	१००४
७	७३	९७	१०७५	६४०	१८८५
८	५७	६२	५४९	२३०	८९८
९	७५	१४३	५९१	३१२	११२१
१०	२३०	३४८	८२६	२४६	१६५०
जम्मा	१४८७	२०७६	६८०८	२२२४	१२५९५
प्रतिशत	११.८	१६.४८	५४.०५	१७.६५	१००

स्रोत रा.जनगणना २०७८

२.५.२ स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच

नगरपालिकामा भएका क्षमताको एकिन गर्दै निम्नबमोजिमको फारममा एकीकृत क्षमताको सूची तयार गरिएको छ ।

तालिका २८ वार्ड नं.१ स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	एटा झुलङ्गे पुल र २ वटा पक्की पुल रहेको	३	राम्रो	
२	विद्यालय भवन	सिद्धनाथ प्रा.वि., गणेश आधारभुत विद्यालय, पिपलथला,	२	राम्रो	
३	सञ्चारका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	न भएको		नभको	
५	लाईफ ज्याकेट		७ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्य सेवा	रडाहा नगर स्वास्थ्य केन्द्र	१	राम्रो	
मानविय श्रोत					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	५	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	८	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	३	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	४	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	१६	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	१६	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	४	२जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	१२	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	१४	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	२ वटा सामुदायीक बन का भवनहरु	२	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	प्रगती महिला विकास समिति, रडाहा महिला विकास समिति	२	सक्रीय	
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दि/र्चर्च	बैजनाथ मन्दिर,शिवालय, चर्च	३	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पशल,फलफुल पशल	१५		
२	उद्योग कलकारखाना	फर्निचर उद्योग, भुसे ईटा उद्योग	५		
३	विपद व्यवस्थापन कोष			१लाख	
४	बैंक तथा सहकारी	२वटा	२		

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
प्राकृतिक श्रोत					
	ताल तथा पोखरी	पेली ताल	१	पानी घट्दै गई रहेको अवस्था	
	सामुदायिक बन	जय शंकर समुदयिक बन, बसन्त सामुदायिक बन,	२	सक्रीय	
	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
	खोला	रडहा खोला	१		

तालिका २८ वार्ड नं.२ स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	एटा झुलङ्गे पुल र ३ वटा पक्की पुल रहेको	४	राम्रो	
२	विद्यालय भवन	बैजनाथ मा.वी जडेपानी, सिद्धनाथ आ.वि. वसन्थला, सरस्वती आ.वि.चाँदनीफाटा,	३	राम्रो	
३	सञ्चारका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	न भएको		नभको	
५	लाईफ ज्यकेट		८ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	जडेपानी नगर स्वास्थ्य केन्द्र	१	राम्रो	
मानविय श्रोत					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	६	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	५	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	६	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	४	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	१५	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	१०	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	६	२ जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	११	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	९	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	२ वटा सामुदायीक बन का भवनहरु	२	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	सरस्वति महिला समुह, उन्नतमहिला विकस समिति, चाँदनी महिला विकास समिति र आदर्श महिला विकास समिति	४	सक्रीय	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	बैजनाथ मन्दिर,शिवालय, चर्च	३	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पशल,फलफुल पशल	१५		
२	उद्योग कलकारखाना	फर्निचर उद्योग, भुसे ईटा उद्योग	५		
३	विपद व्यवस्थापन कोष			१लाख	
४	बैकं तथा सहकारी	२वटा सहकारी	२		
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी	पेली ताल	१	पानी घट्दै गई रहेको अवस्था	
२	सामुदायिक बन	जय शंकर समुदयिक बन, बसन्त सामुदायिक बन,	२	सक्रीय	
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	रडहा खोला	१		

तालिका २९ वार्ड नं.३ स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	एटा झुलङ्गे पुल र १ वटा पक्की पुल रहेको	२	राम्रो	
२	विद्यालय भवन	शारदा मा.वि. दैजी, शिव प्रा.वि. सामा दैजी, शान्तिनिकेतन आधारभुत विद्यालय, शान्तिपुर, वेदकोट प्रा.वि. चौरी,	४	राम्रो	
३	सञ्चारका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	न भएको		नभको	
५	लाईफ ज्यकेट		१० सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	दैजी स्वास्थ्य चौकी	१	राम्रो	
मानविय श्रोत					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	१०	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	४	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	३	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	५	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	१२	सक्रीय	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
६	कर्मचारी	वडा भरी	८	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	३	२ जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	१२	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	८	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	३ वटा सामुदायीक बन का भवनहरु	३	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	रौलेशवरी महिला विकास समिती, संर्घष महिला विकास समिती, सिद्ध बैजनाथ महिला विकास समिति, सरस्वती महिला विकास समिती, मिलन महिला विकास समिती, फुलबारी महिला विकास समिति, उन्नति महिला विकास समिति	७	सक्रीय	
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	वडाभरी २ वटा चर्च २० मन्दिर रहेका छन	२२	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु, मासु पसल, मदिरा पसल, नाश्ता पसल, फलफुल पसल, कपडाको पसल, सिलाई-कटाईको पसल, तरकारी पसल, होटेल, सृङ्गारको पसल, बाईक मर्मत, हार्डवेयर, बिद्युतिय सामग्रीको पसल, भाडाबर्तनको पसल , पेट्रोलपम्प आदी रहेका छन ।	३२	सक्रीय	
२	उद्योग कलकारखाना	फर्निचर उद्योग, भुसे ईटा उद्योग, ग्रीलउद्योग, चाउमिन उद्योग, खाद्यन उद्योग	१०	सक्रिय	
३	विपद व्यवस्थापन कोष			२लाख	
४	बैकं तथा सहकारी	२वटा बैक, १०वटा सहकारी रहेका छन	१२	सक्रिय	
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी	बेदकोट ताल,कमल ताल	३	पानी घट्दै गई रहेको अवस्था साथै माटोले ताल पुरिदै गई रहेको अवस्था	
२	सामुदायिक बन	बच्छेला सामुदायिक बन, शिवशान्ति सामुदायिक बन, प्रगति बातावरण सामुदायिक बन,	३	सक्रीय	
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	रडहा खोला,	१		

तालिका ३० वार्ड नं.४ स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	२ वटा पक्की पुल रहेको	२	राम्रो	
२	विद्यालय भवन	वालज्योती मा.वी. बैतडा, सिद्ध बैजनाथ मा.वि. बगुन, घटाल आ.वि. पोल्खरी,	३	राम्रो	
३	सञ्चार	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	नभएको		नभको	
५	लाईफ ज्याकेट		५ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	उपस्वास्थ्य चौकी	१	राम्रो	
मानविय श्रोत					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	३	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	३	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	२	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	३	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	७	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	८	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	२	२ जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	८	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	११	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	२वटा सामुदायीक बन र कल्वको	२	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	बैजनाथ महिला विकास समिति,हरियाली महिला विकास समिति, जनचेतना महिला विकस समिति, मखमलि महिला विकास समिति, बसन्त महिला विकास समिति	७	सक्रीय	
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	वडाभरी १ गुम्वा ११ मन्दिर रहेका छन	१२	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पसल,फलफुल,सिलाई-कटाईको पसल,तरकारी आदी रहेका छन ।	१२	सक्रीय	
२	उद्योग कलकारखाना	उद्योग,खाद्यन उद्योग	४	चालु अवस्थामा	
३	विपद व्यवस्थापन कोष			१ लाख	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
४	बैकं तथा सहकारी	सहकारी रहेका छन	३	सक्रिय	
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी				
२	सामुदायिक बन	सिद्ध बैजनाथ सामुदायिक बन	१	सक्रीय	
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	चौधरा नदी, साजगाड,बगौन खोला,	१		

तालिका ३१ वार्ड नं.५ स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	झुलङ्गे २ वटा पक्की पुल रहेको २	४	मर्मतको अवस्था	
२	विद्यालय भवन	सरस्वती मा. वि. धर्मपुर, मुक्ति आ.वि. धर्मपुर	२	राम्रो	
३	सञ्चारका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	न भएको		नभको	
५	लाईफ ज्याकेट		४ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	उपस्वास्थ्य चौकी	१	राम्रो	
मानविय श्रोत					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	५	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	३	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	३	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	४	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	८	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	९	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	३	२जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	९	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	११	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	२वटा सामुदायीक बन र कल्वको	२	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	४ वटा	४	सक्रीय	
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	वडाभरी २ चर्च ६ मन्दिर रहेका छन	८	राम्रो	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पसल,फलफुल,सिलाई-कटाईको पसल,तरकारी आदी रहेका छन ।	१५	सक्रीय	
२	उद्योग कलकारखाना	खाद्यन उद्योग,फर्निचर	५	चालु अवस्थामा	
३	विपद व्यवस्थापन कोष			२ लाख	
४	बैकं तथा सहकारी	सहकारी रहेका छन	३	सक्रिय	
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी				
२	सामुदायिक बन	बेदकोट सामुदायिक बन, जयशंकर सामुदायिक	२	सक्रीय	
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	चौधरा नदी, साजगाड,बगौन खोला,	३		

तालिका ३२ वार्ड नं.६ स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	झुलङ्गे २ वटा पक्की पुल रहेको २	४	राम्रो	
२	विद्यालय भवन	भवनेश्वरी मा.वि. सिसैया, सिध्दनाथ मा.वि. मुसेपानी	२	राम्रो	
३	सञ्चारका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	न भएको		नभको	
५	लाईफ ज्याकेट		७ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	नगर स्वास्थ्य केन्द्र, घुर्सुवा	१	राम्रो	
मानविय श्रोत					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	५	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	३	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	४	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	४	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	१०	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	१५	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	५	४ जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	८	सक्रीय	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
९	डकर्मी	वडा भरी	१२	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	२वटा सामुदायीक बन र कल्वको	३	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	४ वटा	४	सक्रीय	
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	वडाभरी १ चर्च ७ मन्दिर रहेका छन	८	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पसल,फलफुल,सिलाई-कटाईको पसल,तरकारी आदी रहेका छन ।	१५	सक्रीय	
२	उद्योग कलकारखाना	खाद्यन उद्योग,फर्निचर,ईट्टा भट्टा	८	चालु अवस्थामा	
३	विपद व्यवस्थापन कोष			२ लाख	
४	बैकं तथा सहकारी	सहकारी रहेका छन	४	सक्रिय	
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी				
२	सामुदायिक बन	३	३	सक्रीय	
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	चौधरा नदी, साजगाड,	२		

तालिका ३३ वार्ड नं.७ का स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	४ वटा पक्की पुल रहेको	४	राम्रो	
२	विद्यालय भवन	घटाल मा.वि. सुडा, जनता मा.वि गाउजी, प्रेम सिंङ धामी स्मृती आ.वि. गाउजी , पशुपाती आ.वि. सुडा	४	राम्रो	
३	सञ्चारका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	नभएको		नभको	
५	लाईफ ज्याकेट		३ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	स्वास्थ्यचौकी	१	राम्रो	
मानविय श्रोत					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	५	सक्रीय	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	३	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	५	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	६	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	१२	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	१८	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	६	४ जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	११	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	१२	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	२वटा सामुदायीक बन र कल्वको	२	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	४ वटा	४	सक्रीय	
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	वडाभरी १ चर्च ७ मन्दिर रहेका छन	८	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पसल,फलफुल,सिलाई-कटाईको पसल,तरकारी आदी रहेका छन ।	३२	सक्रीय	
२	उद्योग कलकारखाना	खाद्यन उद्योग,फर्निचर,ईट्टा भट्टा	१०	चालु अवस्थामा	
३	विपद व्यवस्थापन कोष			२ लाख	
४	बैकं तथा सहकारी	सहकारी रहेका छन	४	सक्रिय	
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी				
२	सामुदायिक बन	१	१	सक्रीय	
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	चौधरा नदी	१		

तालिका ३४ वार्ड नं.८ का स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	४ वटा पक्की पुल रहेको	४	राम्रो	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
२	विद्यालय भवन	घटाल मा.वि. सुडा, जनता मा.वि गाउजी, प्रेम सिंड धामी स्मृती आ.वि. गाउजी , पशुपती आ.वि. सुडा	४	राम्रो	
३	सञ्चारका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणाली	न भएको		नभको	
५	लाईफ ज्यकेट		३ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	स्वास्थ्यचौकी	१	राम्रो	
मानविय श्रोत					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	५	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	३	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	५	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	६	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	१२	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	१८	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	६	४ जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	११	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	१२	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	२वटा सामुदायीक बन र कल्वको	२	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	४ वटा	४	सक्रीय	
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	वडाभरी १ चर्च ७ मन्दिर रहेका छन	८	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पसल,फलफुल,सिलाई-कटाईको पसल,तरकारी आदी रहेका छन ।	३२	सक्रीय	
२	उद्योग कलकारखाना	खाद्यन उद्योग,फर्निचर,ईट्टा भट्टा	१०	चालु अवस्थामा	
३	विपद व्यवस्थापन कोष			२ लाख	
४	बैकं तथा सहकारी	सहकारी रहेका छन	४	सक्रिय	
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी				
	सामुदायिक बन	१	१	सक्रीय	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
२					
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	चौधरा नदी	१		

तालिका ३५ वार्ड नं.९ का स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	३ वटा पक्की पुल रहेको	३	राम्रो	
२	विद्यालय भवन	उदयदेव मा.वि. शुन्दरपुर,	१	राम्रो	
३	सञ्चारका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	न भएको		नभको	
५	लाईफ ज्यकेट		३ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	स्वास्थ्यचौकी	१	राम्रो	
मानविय श्रोतउद					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	५	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	३	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	६	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	९	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	१५	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	२२	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	६	४ जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	११	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	१२	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	२वटा सामुदायीक बन र कल्वको	२	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	४ वटा	४	सक्रीय	
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	वडाभरी १ चर्च ८ मन्दिर रहेका छन	९	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पसल,फलफुल,सिलाई-कटाईको पसल,तरकारी आदी रहेका छन ।	२८	सक्रीय	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
२	उद्योग कलकारखाना	खाद्यन उद्योग,फर्निचर,ईट्टा भट्टा	१०	चालु अवस्थामा	
३	विपद व्यवस्थापन कोष			२ लाख	
४	बैकं तथा सहकारी	सहकारी रहेका छन	४	सक्रिय	
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी				
२	सामुदायिक बन	१	१	सक्रीय	
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	चौधरा नदी।रडाहा,कनकट्टी खोला, राधा नदी, चौधर नदी	१		

तालिका ३६ वार्ड नं.१० का स्रोतको उपलब्धता

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
१	पुल	४ वटा पक्की पुल रहेको	४	राम्रो	
२	विद्यालय भवन	नवदुर्गा आ.वि. नयागाउ, जनता मा वि. गाउजी, रत्न मा.वी. चथरी	१	राम्रो	
३	सञ्चाररका	एनटिसी, एनसेलका टावर		राम्रो	
४	पूर्व सूचना प्रणली	न भएको		नभको	
५	लाईफ ज्याकेट		३ सेट	राम्रो	
६	स्वास्थ्यसेवा	स्वास्थ्यचौकी	१	राम्रो	
मानविय श्रोतउद					
१	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	वडाभरी	५	सक्रीय	
२	तालिम प्राप्त पौडिवाज	वडाभरी	३	सक्रीय	
३	तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	वडा भरी	५	सक्रिय	
४	तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	वडा भरी	७	सक्रीय	
५	शिक्षक	वडा भरी	११	सक्रीय	
६	कर्मचारी	वडा भरी	१८	सक्रीय	
७	पशु प्राविधिक	वडा भरी	५	४ जना सक्रीय	
८	सिकर्मी	वडाभरी	७	सक्रीय	
९	डकर्मी	वडा भरी	९	सक्रीय	
सामाजिक श्रोत					
१	सामुदायीक भवन	१वटा सामुदायीक बन र कल्वको	२	राम्रो	
२	खानेपानी वितरण धारा	घरघरमा कलहरू			
३	महिला आमा समुह	४ वटा	४	सक्रीय	

क्र.सं.	विवरण	नाम	संख्या	अवस्था	कैफियत
४	निणर्य तहमा भएका महिलाहरु				
५	मन्दिर/चर्च	वडाभरी २ चर्च ६मन्दिर रहेका छन	८	राम्रो	
आर्थिक श्रोत					
१	व्यापार व्यवसाय	कीराना पसलहरु,मासु पसल,मदिरा पसल,नाश्ता पसल,फलफुल,सिलाई-कटाईको पसल,तरकारी आदी रहेका छन ।	३५	सक्रीय	
२	उद्योग कलकारखाना	खाद्यन उद्योग,फर्निचर,ईट्टा भट्टा	८	चालु अवस्थामा	
३	विपद व्यवस्थापन कोष			२ लाख	
४	बैंक तथा सहकारी	सहकारी रहेका छन	४	सक्रिय	
प्राकृतिक श्रोत					
१	ताल तथा पोखरी				
२	सामुदायिक बन	१	१	सक्रीय	
३	खानेपानी	सबै घरमा कलको प्रयोग			
४	खोला	कनकट्टी खोला, सोताहा खोला	२		

२.६ जोखिम र समसया विश्लेषण खाका:

नगरपालिकामा प्रमुख रुपमा पहिचान भएका र समुदायले भोगिरहेका प्रमुख प्रकोपहरु, ती प्रकोपले गर्ने असर, प्रमुख तत्वहरु विपद्का कारण, असर र सम्भावित समाधानका उपायबारे विश्लेषण गरिएको छ । छलफलको निष्कर्ष तपसिल बमोजिम छः

तालिका नं.३७ जोखिम तथा समस्या विश्लेषण खाका

क्र.सं.	विपदको संभावित अवस्था	विपदका कारण	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपायहरू
१	भूकम्पले घर, मानव, भौतिक संरचना, विद्यालय, सडक तथा अन्य महत्वपूर्ण पूर्वाधारहरु क्षति गर्न सक्ने ।	• कमजोर भौगलिक संरचना, • भूकम्प प्रतिरोधात्मक घर निर्माण नगर्नु, बहुप्रकोप तथा विपदको जोखिम मूल्यांकन नगर्नु ।	• मानिवय तथा भौतिक क्षति • बालबालिकाको पढाईमा असर • खाद्यान नष्ट तथा अभाव • मनोसामाजिक समस्या हुने	• भूकम्प प्रतिरोधात्मक संरचना निर्माण । • खुल्ला स्थानको पहिचान । • भूकम्पीय जोखिमबारे सचेतना अभिवृद्दि । • दक्ष कालीगढ परिचालन ।

क्र.सं.	विपदको संभावित अवस्था	विपदका कारण	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपायहरू
			• घर थता अन्य भौतिक क्षति हुने • मुहानहरु सुक्ने	• सुरक्षित सेल्टर निर्माण ।
२	बाढीले घर, खेत जग्गा जमिन सम्पत्ती र मानवीय क्षति गर्ने ।	• खोला किनार नजिक घर र बस्ती हुनु • जोखिम स्थानमा तटबन्ध नहुनु • खोला छेउछाउमा अव्वस्थित बसोबास • खहरे खोलाहरु हुनु • कमजोर पर्खाल बनाउनु • वृक्षारोपणमा कमी • बाढी सम्बन्धि जनचेतनाको अभाव • बाढीबाट जोगिने उपायको पूर्वतयारी नगर्नु • गरिब तथा सुकम्बासी आवास व्यवस्थित नहुनु • दिर्घकालिन योजना नबनाउनु	• मानविय क्षति हुनु • बालबालिकाको पढाईमा असर • खाद्यन लत्ता कपडाको अभाव • मनोसामाजिक समस्या हुने • खानेपानीको अभाव • जमिन कटान हुनु • कृर्षिबाली नाली नष्ट हुनु • कर्षियोग्य जमिन बगरमा परिणत हुनु • घर तथा अन्य भौतिक क्षति हुनु	• खोलाको किनार नजिक बस्ती बसाउन नदिने • जोखिम स्थानमा तटबन्ध लगाउने • जोखिम स्थानमा स्थानिय स्तरमा हुने विरुवा रोप्ने • जोखिम स्थानमा बस्ती तथा घर बस्न नदिन नीति बनाउने • खोला छेउमा भएको बसोबास वय्वस्थित गर्ने • जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने • वृक्षारोपण गर्ने • खोला नियन्त्रणका लागि दृघकालिन योजना बनाउने
३	जंगली जनावरको आतंक	• खुल्ला घर हुनाले • बनजंगलको छेउमा बस्ती बस्नाले र कमजोर घरहरु बानाउनाले • सुरक्षित घर तथा घेरवार नगर्नु • जंगलको छेउमा खेती गर्नुले	मानविय, भौतिक, आर्थिक, खेतबारी क्षति, खाद्यनमा कमि, बोकमरी,अन्न बाली नोक्सान गर्ने,पशु चौपाय खाईदिने तथा घाईते पार्ने	-राहात कोषको व्यवस्था गर्ने, -जनावरको व्यवस्थापनमा निति नियम बनाउने -जनावरले नखाने बाली तथा खेति प्विधि अपनाउने -वनयजन्तु आक्रमणलाई नियन्त्रणका लागि योजना बनाउनु पर्ने -जंगलको छेउछाउ बस्ती बसाउन रोक लगाउने राष्ट्रिय

क्र.सं.	विपदको संभावित अवस्था	विपदका कारण	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपायहरू
		• जंगलीजनावरको शिकार गर्नु • जंगली फलफुलको र खाद्यनको कमी		निकुञ्ज तथा डिभिजन बन कार्यालयसंग समन्वय गर्ने -पशु प्राविधिकद्वारा उपचार गर्ने -खेतीयोग्य जमिनको छेउछाउमा तारबार लगाउने -खेतिको बिमालागि पहल गर्ने
४	कृषिमा रोग तथा किरा	-विषादी तथा रसायनिक मलको अत्यधिक प्रयोग, -बारम्बार एउटै जातको बाली लगाउने -जलवायु परिवर्तन -बढी उत्पादन तिर आर्कषण हुनु	-अन्नबाली नष्ट हुनु -खाद्यनमा कमी -आर्थिक कमी -स्वास्थ्यमा असर -माटोको गुणस्तरमा ह्रास हुनु	- माटोको परिक्षण गर्ने -प्रत्येक वडामा कृषि जेटिएको व्यवस्थापन गर्ने -आइपिएम व्यवस्थापन - जैविक विषादी मल, गोठेमल, कम्पोष्टमलको प्रयोग गर्ने -घुम्ती बाली प्रणाली अपनाउने -जलवायु परिवर्तन अनुकुलन सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
५	सर्पको टोकाई	- रातीमा काम गर्नाले - -सावधानी नअपनानाले - खेतमा कार्य गर्दाबुटहरुको प्रयोग नगर्नाले - सर्पको टोकाईमा धामि झाक्रीको पछी लाग्नाले	- मानिस घाईते तथा मृत्यु हुने - मानसिक त्रास - मानविय क्षति	-सुत्ने ठाँउ अग्लो स्थानमा बनाउने -खेतबारीमा काम गर्दा बुटलगाएर जाने -सर्पलाई प्रज्वनशिल पदार्थ छर्केर भगाउने -सर्पले टोकेको व्यक्तिलाई तुरुन्त अस्पताल पुरयाउने
६	असिना	खडेरी, तापक्रम बृद्दि हुनु, हावापानीमा परिवर्तन	अन्नबाली नष्ट, उत्पादनमा कमी, भोकमरी,आर्थिक कमी र भौतिक क्षति	वृक्षारोपण गर्ने, आधुनिक टनेल खेतीको व्यवस्था गर्ने बलियो घरको संरचना बनाउने ।
७	खडेरी	तापक्रममा वृद्दी जनचेतनाको कमि वनफडानी, जलवायू परिवर्तन, खुल्ला चरिचरण, धुँवा धुलोमा वृद्दि, बन जंगल	तापक्रम बृद्दि, डढेलो तथा , आगलागिमा वृद्दि,खानेपानीको समस्या,कृषि पेशामा ह्रास, सिंचाईको समस्या, अन्न उत्पादनमा कमि, पानीका मुहानहरु सुक्नु रोग व्याधि	वृक्षारोपण, सिंचाईको व्यवस्थापन, पानीको मुहान संरक्षण, सिंचाई कुलो निर्माणका साथै, सरसफाई, प्लाष्टिक पोखरी

क्र.सं.	विपदको संभावित अवस्था	विपदका कारण	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपायहरू
		फडानी,पानिका मुहान सुक्दै जानु	बढनु, खाद्यनको अभाव, जिविकोपार्जनको समस्या, कृषि पेशा छाडि अन्य पेशा अपनाउन थाल्नु	निर्माण, पानी घैटो निर्माण, आकाशेपानी संकलन
८	आगलागी	खडेरी, हावाहुरी, जंगलको छेछाउ बस्ति हुनु अव्यवस्थित बसएबास,जथाभावी आगो बाल्नु आगजन्य पदार्थहरू असुरक्षित स्थान तथा बालबालिकाको पहँच हुने ठाँउमा राख्नु जनचेतनाको कमी	घरभित्र रहेको अन्नपात धनसम्पत्ती जलेर नष्ट हुनु भोकमरी, घर,गोठ तथा पशुचौपायमा क्षति हुनु मानविय क्षति, अपाङगता हुने सम्भावना	जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन, समुदयिक बन उपभोक्ता समुहलाई अग्निरेखा तथा बनसंरक्षणको तालिम, सिंचाईको व्यवस्थापन कार्यक्रम,वारुण यन्त्रको व्यवस्थापन
९	सडक दुर्घटना	अबैज्ञानिक बाटो निर्माण, चालकको लापरवाही , नशायुक्त सेवन	मानवीय क्षति, पशु बस्तुमा क्षति	सिप को व्यवस्थापन, कानुनी शासनमा कमी
१०	चटयाङ्ग	मौसम परिवर्तन, जलवायु परिवर्तन, भौगोलिक बनावट, अर्थिङ्ग व्यवस्था नगर्नु	मानविय क्षति हुनु, घरहरुमा आगलागी हुनु, बोटविरुवा नष्ट हुनु	जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन, अर्थिङ्ग जडान सम्बन्धि तालिम तथा जडान, घर निर्माण गर्दा अर्थिन जडान गर्नुपर्ने
११	शीतलहर	चिसो बढी भएर	खेतिमा असर, मानव स्वास्थयमा असर, पशु चौपायमा असर	घर गोठको छानोदरिलो बनाउने, टनेल तथा पलाष्टिक खेति गर्ने ।
१२	हुरीबतास	खडेरी, सुख्खा हुनु, पानीकम पर्नु, जलवायु परिवर्तनको असर	अन्न बाली ढलेर नष्ट हुनु, उत्पादनमा कमी,भौतिकक्षति	वृक्षारोपण गर्ने, घर बनाउदा बलियो बनाउने, होचोजातको बिऊ लगाउने, जनचेतना कार्क्रम संचालन गर्ने

२. ७ संस्थागत विश्लेषण वा सम्बन्ध चित्र

विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तनका सवालमा आर्थिक, प्राबिधिक तथा सहजिकरण सहयोग गर्न सक्ने संघ, संस्था तथा निकायह देहाय बमोजिम पहिचान गरिएको छ ।

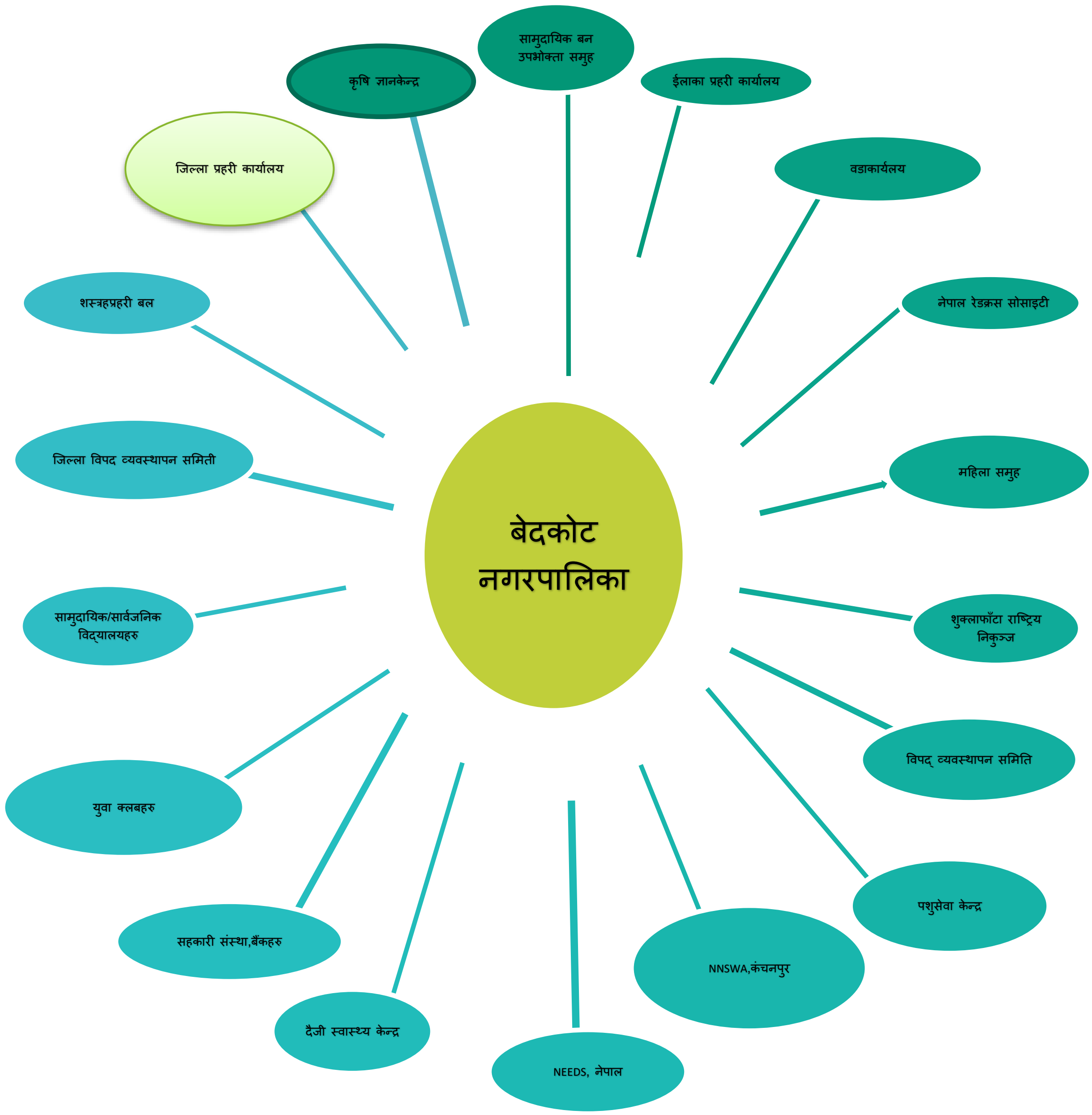

२.८ सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरुको विवरण

नगरपालिकामा जलवायु अनुकूलन र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा बिभिन्न सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संघ-संस्था, निजी क्षेत्र आदिले योगदान पुऱ्याई रहेका छन । आप्तकालीन अवस्थामा पनि सहयोग गर्न सक्ने ती सेवा प्रदायक निकायहरु को को हुन र ती निकायहरुमा के कस्तो क्षमता रहेको छ भन् थाह पाउन यो विश्लेषण गरिएको छ ।

तालिका नं ३८ सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघ संस्थाको विवरण

क्र. सं.	सेवा प्रदान गर्ने संस्था	वडा	प्रदान गर्ने सेवा	सेवा लिने प्रक्रिया	सम्पर्क व्यक्ति (सम्पर्क माध्यम)
१	बेदकोट नगरपालिकाको कार्यालय	सब	प्रशासन कार्यालय, मालपोत, नापी, वन, सिंचाइ र खानेपानी बाहेकका जिल्लामा पहिला रहेका विषयगत कार्यालयहरूले दिने सबै प्रकारका सेवाहर	योजना तर्जुमामा सहभागी, निवेदन तथा योजना प्रस्तुत, योजना तर्जुमामा प्रतिनिधित्व	भोजराज बोहरा, नगर प्रमुख मो.नं.९८५८७५१९५० तुलसी जोशी, नगर उप प्रमुख मो.नं. ९८४८७२३२५१
२	बेदकोट नगरपालिका वडा १ को कार्यालय	वडा १	पञ्जिकरण, सिफारिस / प्रमाणित विकास निर्माण, सामुदायिक विकास, आर्थिक विकास, समन्वय र सहकार्य	सहभागी, निवेदन तथा योजना माग	रमेश सिंह भण्डारी , अध्यक्ष,९७४५५८४९४४
३	बेदकोट नगरपालिका वडा २ को कार्यालय	२			नरेश बहादुर सिंह्,अध्यक्ष, मो.नं. ९८०९४२६९०५
४	बेदकोट नगरपालिका वडा ३ को कार्यालय	३			मोहन बहादुर गुर्धामी, वडा अध्यक्ष, ०९९-४०३०७७
५	बेदकोट नगरपालिका वडा ४ को कार्यालय	४			नरेन्द्र बहादुर बोहरा वडा अध्यक्ष, ९८४८९९७८१८
६	बेदकोट पुनर्वास नगरपालिका वडा ५ को कार्यालय	५			चित्रदेव भट्ट, वडा अध्यक्ष, ९८४८७१५९७६
७	बेदकोट नगरपालिका वडा ६ को कार्यालय	६			तुलसी राना थारु वडा अध्यक्ष, ९८०९४७३१८
८	बेदकोट नगरपालिका वडा ७ को कार्यालय	७			थानेश्वर प्रशाद भट्ट वडा अध्यक्ष, मो.नं.९८१२७५६५३१
९	बेदकोट नगरपालिका वडा ८को कार्यालय	८			महेशराज जोशी, वडा अध्यक्ष मो.नं.९८४८७८८३४३
१०	बेदकोट नगरपालिका वडा ९ को कार्यालय	९			जनक बाहादुर विष्ट, वडा अध्यक्ष मो.नं.९८४८७८१३२७
११	बेदकोट नगरपालिका वडा १० को कार्यालय	१०			रतन सिंह विष्ट वडाअध्यक्ष मो.नं.९८०६४१११६६

क. सं.	सेवा प्रदान गर्ने संस्था	वडा	प्रदान गर्ने सेवा	सेवा लिने प्रक्रिया	सम्पर्क व्यक्ति (सम्पर्क माध्यम)
१२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कञ्चनपुर	सबै	नागरिगता, राहादानी, राष्ट्रिय परिचय पत्र, नाता प्रमाणित तथा सुरक्षा प्रदान	सम्पर्क, समन्वय, निवेदन, सर्जमिन मुजुल्का	०९९-५२११०९, ०९९-५२०७०८, ०९९-५२३४५५
१३	नेपाल रेडक्रस	सबै	प्रकोप व्यवस्थापन एवंम् प्राथमिक उपचार, जनचेतना, उद्धार तथा राहात वितरण	निवेदन, उपस्थित, आवश्यकतामा आधारित	सम्पर्क नं. ०९९५२३९८३
१४	विभिन्न सहकारीहरू	सबै	कृषकलाई सडुलियतमा ऋण प्रदान, मल तथा बिउबिजन वितरण		अध्यक्ष
१५	महिला, आमा तथा युवा समूह	सबै		उपभोक्ता बन्ने, सक्रिय सहभागिता, उपस्थित	अध्यक्ष
१६	अन्य समूह / क्लब	सबै	जनचेतना,उद्धार, राहत, सामुहिककार्य	सक्रिय सहभागिता, उपस्थित	अध्यक्ष
१७	प्रहरी कार्यालय	सबै	शान्ति सुरक्षा, जनचेतना	उजुरी र निवेदन	कार्यालय प्रमुख
१८	सामुदायिक बनहरू	सबै	सामुदायिक वनहरुको संरक्षण र व्यवस्थापन, बन पैदावर संकलन तथा वितरण, अन्य विकासका कार्यहरूमा सहकार्य	उपभोक्ता बन्ने, सक्रिय सहभागिता, उपस्थिति	सम्बन्धित सामुदायिक बनका अध्यक्षहरु
१९	सामुदायिक विद्यालहरु	सबै	शैक्षिक क्रियाकलाप, पठनपाठन	उपस्थिति	सम्बन्धित विद्यालयका प्र. अ.
२०	स्वास्थ्य चौकी	सबै	प्राथमिक उपचार,परामर्स,औषधि वितरण	उपस्थिति	स्वास्थ्य चौकी ईन्चार्ज
२१	पशुसेवा केन्द्र	सबै	पशुको उपचार, सुझाव, जनचेतना	निवेदन, सहभागिता	पशुसेवा केन्द्र, प्रमुख
२२	कृर्षि ज्ञान केन्द्र	सबै	बिउ बिजन वितरण,सुझाव, योजना तर्जुमा, जनचेतना	निवेदन, सहभागिता	कार्यालय प्रमुख
२३	जनता आवास कार्यक्रम	सबै	सुरक्षित आवास निर्माण सहयोग		कार्यालय प्रमुख
२४	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति भुमिगत जलस्रोत तथा सिँचाई विकास डिभिजन	सबै	विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी तालिम, जनचेतना अभिबृद्धि, विपदको घटना हुनासाथ त्यसस्ता घटनाबाट असर प्रन सक्ने क्षेत्रमा रहेका व्यक्तिलाई उद्धार, गर्ने गराउने र विपदप्रभावित बासिनदाको जीउधनको सुरक्षा व्यवस्था मिलाउन सुरक्षा निकाय संग समन्वय गर्ने ।		अध्यक्ष तथा प्र. जि. अ. ०९९-५२१०९ ९८५८७३७७७७
२५	भुमिगत जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन	सबै	भुमिगत जलश्रोत तथा सिंचाई सम्बन्धित कार्यक्रम संचालन गर्ने		कार्यालय प्रमुख
२६	गैर सरकारी संघ संस्थाहरू	सबै	नगरपालिकाको योजना लाई सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने		कार्यालय प्रमुख

२.९ लक्षित समूह छलफल

सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका विभिन्न औजारको प्रयोगबाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको पुनरावलोकन, अनुगमन, परीक्षण तथा छुटेका विषय पत्ता लगाउन वडामा सानो समूहमा छलफल गरिएको थियो । विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका कारण त्यस वडाको कृषि, पशुपालन तथा खाद्य सुरक्षा, वन तथा जैबिक विविधता, जलवायु जन्य प्रकोप, जलस्रोत र उर्जा, भौतिक पूर्वाधार, मानव स्वास्थ्य आदि क्षेत्रहरुमा ३० बर्ष पहिले र हाल महसुस गरिएका असर तथा प्रभाव एवं भबिष्यको अनुमानका बारेमा छलफल गरि निम्नअनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३९ विषयगत क्षेत्रको अवस्था तथा सम्भावित समस्था

विषयगत क्षेत्र	३० वर्ष भन्दा अगाडीको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	भविश्यको अनुमान
कृषि तथा पशुपालन	पर्याप्त पानी र कूलो सिंचाईको व्यवस्था अव्यवस्थित थियो	कूलो सिंचाईको व्यवस्था व्यवस्थित भएको	पक्की तथा व्यवस्थित सिंचाई कूलो हुने । पानीका मुहानहरु सुक्ने संभावना
	खेतबारीको उर्वराशक्ति राम्रो थियो, अधिकतम प्राङ्गारिक र गोठे मलको प्रयोग गरिन्थ्यो ।	खेतबारीमा रासायनिक मलको प्रयोगबाट उर्वराशक्तिमा ह्रास आएको	प्राङ्गारिक मलको प्रयोग घटने तथा रासायनिक मलको प्रयोग बढने र किटनाशक विषादिहरुको अत्यधिक प्रयोग हुने ।
	स्थानिय जातको बीउको प्रयोग ।स्थानीय जातका पशुपालन	उन्नत जातको बीउ प्रविधिबाट खेती तथा पशुपालन गरीएको	रैथाने जातका बालीका बीउबिजनहरु लोप हुने । खाद्यान्नको अभाव तथा भोकमरी हुन सक्ने ।
	धान, मकै, गहू, आलू राम्रो फल्थ्यो, पानी धेरै तथा समयमा पर्थ्यो, चौपायहरु धेरै पाल्ने चलन थियो वातावरण सवच्छ थियो	अन्नबालीमा आधुनिकता तिर उन्मुख भएको पानी समयमा नपर्ने बाढीले खेत बगाउने गरेको । घाँसको अभावका कारण गाइ वस्तु पाल्ने चलन कम हुदै छ ।	बाढीले खेतियोग्य जमिनमा धेरै क्षति गर्न सक्ने ,पानीको समस्या झन बढ्दै जानसक्छ जस्ले गर्दा कृषि उत्पादनमा कमि आउनेछ । उन्नत जातका पशुपालनमा बृद्दिहुने ।
वन तथा जैविक विविधता	गना जंगल थियो जंगली जनावर र चराचुरुङ्गीहरु प्रशस्त देख्न पाईन्थ्यो ।	बन फडानीमा आएको तिब्रता संगै बन क्षेत्रमा कमि, बाँध, चितुवा जस्ता वन्यजन्तुहरुको संख्यामा कमि, बदेल र बाँदरको संख्यामा बृद्धि भएकोले बाली नष्ट हुने गरेको ।	बन विनाश नरोकिए जैविक विविधतामा कमि आउन सक्नेछ ।जनावर र चराचुरुङ्गीहरु लोप भएर देख्न नपाईने ।
	प्रयाप्त मात्रामा जनावर र चराचुरुङ्गी प्रशस्त देख्न पाईन्थ्यो .	बँदेल र बाँदर बाहेक सबै वन्यजन्तु लोप हुँदै गएको	जनावरहरु पूर्णरुपमा लोप हुने, पशुपंक्षी सकिने, जडीबुटी पनि पूर्णरुपमा लोप हुने र बादरको संख्यामा बृद्धि हुने ।
	जडीबुटीमा हर्रो, बर्रो, अमला, खयर, पिपला, पिपला, रोहिनीको फुल, धैराको फुल आदि प्रयाप्त पाईन्थ्यो ।	हर्रो, बर्रो, अमला बाहेक सबैको उत्पादनमा कमि देखिएको साथै उचित व्यवस्थापन हुन नसकेको	सबैखालका जडिबुटिहरु लोप भएका हुनेछन ।
जलश्रोत तथा उर्जा	पानीका मुल तथा मुहानहरु प्रयाप्त थिए र पानीको श्रोत राम्रो थियो ।	वन विनासको कारण पानीको मुहानहरु चाँडै सुक्ने गरेको	व्यापक वनजंगल फडानी भईरहने भएमा सुख्खा खडेरी,खण्डवृष्टि, अतिवृष्टि हुने अवस्था आउन सक्छ
	आकाशे पानी समय समयमा बढी नै पर्दथ्यो	हाल ऊर्जाको रुपमा विजुली वत्ती, ग्याँस, विजुलीबाट चल्ने समानहरुको बढी प्रयोग गरिन्छ ।	पानीको मुहानहरु सुक्दै जान्छन, भविष्यमा जमिनमुनीको पानी पनि सुक्न सक्ने

विषयगत क्षेत्र	३० वर्ष भन्दा अगाडीको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	भविश्यको अनुमान
	घना जंगल थियो, दाउरा, घाँस नजिकै पाईन्थ्यो	जंगल मासिदै गई पातलो भएको छ, घाँस दाउरा पाउन धेरै टाढा जानुपरेको, सामुदायिक वनको कारण आगलागी घटेक	जंगलको क्षेत्रफल क्रमिक रुपमा घट्दै जाने, दाउरा घाँस नपाउने, खडेरी तथा मरुभूमी हुने
	दाउरा र टुकी वत्तीको प्रयोग गरिन्थ्यो	विजुली वत्तीको प्रयोग हुने गरेको	सोलार र बिजुलीको अधिकतम प्रयोग भई नयाँ नयाँ ऊर्जाको अविष्कार हुनेछन्
मानव स्वास्थ्य तथा पोषण	विषादी रहित पोषणयुक्त भोजन हुन्थ्यो । ताजाताजा फलफुल, माछा, मासु, दुध, दही, घ्यू, मह, आदि प्रयाप्त पाईन्थ्यो । मानव रोग कमी,स्वास्थ्य चौकी थिएन । प्राकृतिक उपचार, जडीबुटी, धामी झाँक्रीको व्यापक प्रयोग गरिन्थ्यो ।झाडा पखाला रोग धेरै देखिन्थ्यो, धामी, झाँक्री तथा आयुर्वेदिक आषधीको अत्याधिक प्रयोग ।	अधिकतम रासायनिक तथा खाद्यमलको प्रयोग, नयाँ नयाँ रोगहरु देखा परेको, मानव स्वास्थ्यमा असर स्वास्थ्य चौकी तथा उपचार गर्ने ठाउँको व्यवस्था बढदै गएकोले मान्छेको स्वास्थ्यमा सुधार हुँदैगएको। हालस्वा स्वास्थ्यकर्मीको संख्यामा वृद्धि, चेतनामा वृद्धि भईरहेको छ । प्रेसर, सुगर, हाड जोर्नि मृगौला जस्ता रोगहरु धेरै मानिसमा देखा परेको, धामी झाँक्रीहरु द्वारा उपचारमा कमि साथै अस्पताल र स्वास्थ्य चौकिमा उपचार गर्नेको सङ्ख्यामा वृद्धि	रासायनिक विषाधिको प्रयोग भएको खाद्यान्नको प्रयोग हुनाले नयाँ नयाँ रोगहरु देखा पर्ने । मानिस अपाङ्ग हुने र महिलाको पाठेघर समस्या साथै गर्भ तुहिने हुन सक्छ ।ठुला ठुला स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्थापना हुन सक्ने । अस्पतालको पहुँचमा वृद्धि संगै वडा स्तरमा अस्पतालको व्यवस्था हुनसक्ने । एम्बुलेन्स सुविधा उपलब्ध हुनसक्ने ।नँया नया रोगहरु देखा पर्ने ।
जलबायु उत्पन्न प्रकोप	समयमा वर्षा हुन्थ्यो	वर्षा ढिलो हुन्छ	अतिवृष्टि तथा अनावृष्टि हुन सक्ने ।
	तापक्रम समय अनुकुल थियो, उर्वराशक्ति प्रसस्त थियो, पानीको स्रोतहरु प्रसस्त थियो ।	तापक्रम वृद्धि, उर्वराशक्ति घटदै गएको, पानीका स्रोतहरु सुक्दै गएको	प्रतिकुल तापक्रम
	हावापानीको प्रभावका कारण उत्पन्न रोगहरु कम थियो	रोगको मात्रा बढेको	उत्पादनको सम्भावनामा कमि, पानीका स्रोतहरु कहाँ थिए भनेर खोज्नु पर्ने अवस्था झन बढने सम्भावना ।
	वन विनास थिएन बाढी कम हुन्थ्यो	वन विनासमा वृद्धिका कारण बाढीको प्रकोप बढी	वन सम्पदाको अस्तित्व खतरामा
	वन्यजन्तु प्रशस्त थिए, जडीबुटी प्रचुर मात्रामा पाईन्थ्यो	वन्यजन्तुको संख्यामा कमि	वन्यजन्तु लोप हुने सम्भावना, जडीबुटी नरहने सम्भावना
	समयमा पानी पर्ने तर बाढीको जोखिम कम थियो ।	पानीपर्ने समय र मात्रामा अनिश्तता देखिएको हुँदा बाढिले क्षति पुऱ्याएको	नदी र खहरे खोलाको कारण जोखिम क्षेत्रमा वृद्धि भएको हुनेछ
ग्रामिण बसोबास तथा भौतिक पूर्वाधार	जनसंख्या कम थियो । पातलो वस्ती थियो	पक्की घरहरु निर्माणका कामहरु बढिरहेको ।	नदी तटीय क्षेत्रमा बस्तिको अव्यवस्थित बसोबास भएकाले डुवानको जोखिम अत्यधिक रहने ।
	सरकारी कार्यालयहरु टाढा थिए	सरकारी कार्यालय र गैसस हरुको क्रम बढदो रहेको	समुदायको पायक पर्ने गरि सरकारी तथा गैससहरु नजिक रहने र भौतिक संरचनामा व्यापकता रहने

विषयगत क्षेत्र	३० वर्ष भन्दा अगाडीको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	भविश्यको अनुमान
	सामान्य गोरेटो बाटोको व्यवस्था थियो	बाटो विस्तारको कार्य भैरहेको	गउ गाउ तथा समुदायमा पक्की बाटो हुने । प्रयाप्त यातायात सुविधा रहने
	सामान्य काठ र माटोले बनेका घरहरु थिए, खानेपानी योजना तथा विद्यालयहरु थिएन। सडक तथा यातायतका साधनहरु नभएकाले हिडेंर नै आवतजावत	घरको सङ्ख्यामा वृद्धि भएका छन । खानेपानी योजना सञ्चालनमा छ, सामान्य मोटर बाटोको निर्माण भएको, विद्यालय भवनको निमार्ण	पक्की घर, पक्की बाटो, विद्यालयको पुर्वाधारमा वृद्धि, खानेपानी तथा सिँचाइको राम्रो व्यवस्था भएको हुने

२.१० स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधिको लेखाङ्कन

यस अनुसूचीमा उल्लेख भएका सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका औजारको प्रयोगबाट समुदायमा विपद्को सामना गर्न अपनाउने गरिएका विधिहरूको सूची तयार गरिएको छ जसमा स्थानीय ज्ञान, सीप र विधिको समेत सूचीकरण गरिएको छ । यसले विपद्को समना गर्न भविष्यमा अपनाउनु पर्ने विधिको पहिचान गर्नेछ जसबाट स्थानीय ज्ञान र सीपको प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुग्नेछ ।

तालिका ४० स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधिको लेखाङ्कन

क्र. सं.	विपदको प्रकार	विपद भएको बर्ष/महिना	विपद पहिले गरिएका पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरणका कार्य		विपदको सामनाको लागि विपदको समय र पछि अपनाएका विधिहरु	
			व्यक्तिगत रुपमा	सामुहिकरुपमा	व्यक्तिगत रुपमा	सामुहिकरुपमा
१	वन्यज न्तुको आतंक	हरेक मौसमा	बारीमा झाँकीहरु बनाउने गरेको	छलफल तथा सामुहिक रुपमा सरोकारवाला निकायमा निबेदन	भाडाहरु बजाएर,आगोबालेर समुदायमा सरसल्लाहा	सामुहिकरुपमा जानकारी गरउने
२	बाढी	२०७१,२०७२,२०७८,२०८१	वृक्षारोपण गर्ने गरेको, बासका बोटहरु लागाउने गरेको	सुरक्षित स्थानमा बस्नका लागि सुझाव, सल्लाहा	आफन्त तथा छरछिमेकमा सहयोग को माग	विभिन्न निकायमा सहयोगका लागि माग
३	सर्पको टोकाई	हरेक साल	-घरको वरपर मट्टीतेल छर्कने गरेको, -खेतमा जादा बुट लगाएर जाने गरेको, -रातिमा टर्चलगेर उज्यालो बनाएर काम गर्ने गरेको -सुत्ने ठाउँ उच्च सथानमा बनुने गरेको -	-सर्पको बारेमा छलफल गर्ने गरेको -सर्प भाग्ने उपाय तथा प्रज्वलनशिल पदार्थका बारेमा एक आपसमा कुराकानी गर्ने गरेको	-सर्पले टोके ठाँउको माथिल्लो भागमा कपडा बाध्ने गरेको -घरेलु जडीबुटीको प्रयोग गर्ने गरेको -अस्पतालमा छिटोभन्दाछिटो लग्ने गरेको	-समुदायका व्यक्तिहरुले सामुहिक निबेदन सम्बन्धित निकायमा सर्प दंश पचार केन्द्रकालागी पहल गरेको ।
४	कृषिबालिमा रोग कीरा	हरेक समयमा	-बालिलगाउने प्रविधिमा हेरफेर गरि लगाउने -रैथाने बालि लगाउने गरेको	-समय समयमा माटोको परिक्षण -मौरीपालन, च्याउखेति गर्ने गरेको	-कृषि प्राविधिकको सल्लाहमा विषादि छर्कने गरेको -खरानी,	-कृषि प्राविधिकका लागि र अनुकुलित प्रविधका लागि तालिमको व्यवस्था

क्र. सं.	विपदको प्रकार	विपद भएको बर्ष/महिना	विपद पहिले गरिएका पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरणका कार्य		विपदको सामनाको लागि विपदको समय र पछि अपनाएका विधिहरु	
			व्यक्तिगत रुपमा	सामुहिकरुपमा	व्यक्तिगत रुपमा	सामुहिकरुपमा
			-माटो जाच पछी उपचार गर्ने गरेको -खरानी,तितेपाती,गहुतको प्रयोग -जैविक झोलमलको प्रयोग -कृषि प्राविधिक संग परामर्श -खेतबारीमा समय समयमा रेखदेख गरी राख्ने गरेको	-अनुकुलित खेतिका बारेमा सरसल्लाह गर्ने गरेको	तितेपाती,गहुतको प्रयोग -जैविक झोलमलको प्रयोग	गर्न सामुहीक रुपमा नगरपालिका संग सहयोग माग ।
५	आगलागी	हरेक बेला गर्मीको समयमा	-घरहरु खरका छाना मुक्त गरेको -आगजन्य सामनहरु बच्चाहरुको पहुच भन्दा टाढा राख्ने गरेको -खाना पकाई सके पछी आगो राम्रो संग बुझाउने गरेको	आगलागी सम्बन्धि समुदायमा छलफल गर्ने गरेको ।	सहयोगकालागि गुहारको माग	-समुदायहरु मिलेर आगो निभाउने गरेको -अग्नि पिडितहरुका लागि राहत संकलन/वितरण गर्ने, घर गोठ बनाउन सहोग गर्ने गरेको -बनजङ्गलमा अग्निरेखा बनाउने गरेको - सुरक्षानिकायललाई खवर गर्ने गरेको ।
६	शीतलहर	अधिकांश वर्षहरुमा/ पुस र माघ महिनामा	-न्यानो लुगा लगाऊने -आगो ताप्ने -घरलाई न्यानो बनाउने -पशुचौपायलाई सुरक्षित गर्ने -कपडाहरुले घरगोठको प्वालहरु बुझ्ने गरेको -तरकारी बालीमा टनेलको ब्यवसथा तथा शितकालागि औषधी छर्कने गरेको । - हिउँदको लागि दाउरा संकलन गरी राख्ने गरेको -विमा गर्ने गरेको -वातवरण अनुकुलित छाना प्रयोग गर्ने गरेको	-समुदायका व्यक्तिहरु मिलेर दाउराको जोहो गर्ने गरेका -बिमा कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्ने गरेको -जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन	-राहतका लागि पहल -तातो र न्यानो खानेकुराहरु खाने -चिसोमा बाहिर कम निस्कने । -बृद्ध र सुत्केरी तथा बालबालिका लाई न्यानो खानेकुरा र चिसो बाट बच्नका लागी बाहिर घुम्न नदिने ।	-चोकचोकमा आगो बालेर ताप्ने -स्थानिय निकायले काठको वितरण गर्ने गरेको -राहत सामग्रीका लागि पहल गर्ने ।

क्र. सं.	विपदको प्रकार	विपद भएको बर्ष/महिना	विपद पहिले गरिएका पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरणका कार्य		विपदको सामनाको लागि विपदको समय र पछि अपनाएका विधिहरु	
			व्यक्तिगत रुपमा	सामुहिकरुपमा	व्यक्तिगत रुपमा	सामुहिकरुपमा
७	हावाहुरी	प्रत्येक वर्ष	सुरक्षित आवास बनाउने	सुचना बोर्ड राख्ने	सुरक्षित आवास बनाउने	सचेतनामुलक सुचना बोर्ड राख्ने
८	सड्क दुर्घटना	धेरै जसो	-ट्राफिक नियमको पालाना गर्ने -लागुऔषध सेवन गरेर गाडी नचलाउने -बाटोकाट्दा हेरेर मात्र काटने -गाईवस्तुहरु बाटोमा न छोड्ने -बृद्द,अपाङ्गता भएका व्यक्ति हरुलाई ध्यान दिएर मात्र गाडी चलाउने	-सुचना बोर्ड राख्ने -सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने -सडक निर्माणका लागी स्थानिय तह संग पहल गर्ने।	-अस्पतालमा जाने -प्राथमिक उपचार गर्ने -प्रहरी लाई खवर गर्ने -सम्वन्धित परीवारलाई खबर गर्ने	-घाईतेहरुको उद्धार तथा अस्पताल सम्म पुगाउने -प्रहरीलाई खवर गर्ने -प्राथमिक उपचार गर्ने -एम्बुलेन्सलाई बोलाउने ।
९	खडेरी/ सुख्खा	प्रत्येक वर्ष	-वृक्षारोपण गर्ने गरेको, -पानीको मुहान संरक्षण गर्ने गरेको,कुलो संरक्षण गर्ने गरेको -बोरीङ्ग प्रणालीको व्यवसथा गर्ने गरेको -खेति गर्ने प्रविधि परिवर्तन पानिकम चाहिने बालि लगाउने	-मुल संरक्षण गर्ने -कुलो मर्मत -बृक्षारोपण बन व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम बिउ बैंक स्थापना -लिफ्ट सिंचाई	-राहतको पहल गर्ने -खाद्यको जोहो गर्ने	मुल संरक्षणमा निरन्तरता -बिमाको पहल -राहातको लागि स्थानिय तह संग पहल गर्ने

२.११ समुदाय तथा वडाहरूको सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

सङ्कटासन्नता स्तरीकरण : विगतको ३० वर्षको समय रेखाबाट आएको सूचनाको आधारमा क्षति विश्लेषण गरी त्यबाट प्राप्त अङ्कभारलाई जोडेर समुदाय र वडाको उच्च, मध्यम र न्यून गरी तीन वर्गमा निम्नअनुसार सङ्कटासन्नता स्तरीकरण गरिएको छ ।

तालिका नं.४१ वडाको सङ्कटासन्नता स्तरीकरण

वडा नं.	मानविय क्षति	प्रभावित परिवार	घरको क्षति	आर्थिक क्षति	खेतियोग्य भूमि र वन	सामाजिक क्षति	विगतमा भएका विपदका घटनाक्रम	बालीलगाउने तथा भित्र्याउने समयमा आएको परिवर्तन	तापक्रममा आएको परिवर्तन	जोखिमले भविश्यमा पार्न सक्ने असर	श्रोतको उपलब्धता तथा संस्थागत क्षमता	संस्थागत क्षमता	जनसंख्याको विश्लेषण	स्थानीय ज्ञान, शीप,क्षमता र प्रतिस्पर्धा	जम्मा अंक
१	६	३	३	३	३	१	३	२	२	३	२	१	१	२	३५
२	५	३	३	३	३	१	३	२	२	३	२	२	१	२	३५
३	५	३	३	३	१	१	३	२	२	३	३	२	२	२	३५
४	६	४	४	४	४	२	४	२	२	३	२	१	१	२	४१
५	५	३	३	३	३	१	३	२	२	३	२	१	१	२	३४
६	४	३	३	३	३	१	३	२	२	३	२	१	१	२	३३
७	३	३	३	३	२	१	३	२	२	३	२	२	२	२	३३
८	४	३	३	३	३	१	३	२	२	३	२	२	२	२	३५
९	४	३	३	३	२	१	३	२	२	३	२	२	२	२	३४
१०	४	३	३	३	२	१	३	२	२	३	२	२	२	२	३४

२.११ (क) अङ्कभारअनुसारको संकटासन्न बर्गिकरण

तालिका नं. ४२ अङ्कभारअनुसारको संकटासन्न बर्गिकरण

क्र.सं.	अङ्कभार	वडा	स्तर
१	३८ भन्दा माथी अङ्क भार	४	उच्च सङ्कटासन्न
२	२४ देखि ३८ अङ्कभार सम्म	१,२,३,५,६,७,८,९,१०	मध्यम सङ्कटासन्न
३	२३ भन्दा कम अङ्कभार	०	न्यून सङ्कटासन्न

खण्डः ३,

योजनाको परिचय, दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्धेश्य तथा रणनीति

योजनाको परिचय

३.१ पृष्ठभूमिः

नेपाल बहु प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको छ । यहाँको विषम भू(वनावट, कमजोर भौगर्भिक अवस्था तथा मौसमी विषमताको कारण भूकम्प, बाढी, पहिरो, खडेरी, हिमताल विष्फोटन, चटयाङ्ग, आगलागी, तथा महामारी जस्ता प्रकोपहरूका कारण प्रत्येक वर्ष ठूलो जनधनको हानी नोक्सानी हुने गरेको छ । विश्वव्यापी जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल प्रभावबाट समेत थप जोखिममा रहेको छ । यहाँ तापक्रम बढ्दै जानुका साथै वर्षा पनि अनियमित हुने गरेको छ । नेपालको भौगोलिक भू (बनोटका आधारमा हिमाल, पहाड र तराईमा फरक फरक प्रकारका विपदका घटना घटने गरेका छन । विपदजोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न संयुक्त राष्ट्र सङ्घका सदस्य राष्ट्रहरुबाट प्रतिबद्धता भएको विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेन्डाई कार्यढाँचा (सन् २०१५-२०३०) लाई आत्मसाथ गरी नेपाल सरकारले विपद्जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था गरेको छ भने देश एकात्मक व्यवस्थाबाट सङ्घीय व्यवस्था मा रुपान्तरण हुँदा विपद् व्यवस्थापनमा तहगत भूमिका पनि प्रष्ट गरिएको छ ।यही अधिकार क्षेत्र र मार्गदर्शन अनुसार आवश्यक ऐन, नियमावली, नीति, रणनीति, तथा मार्गदर्शनहरू तर्जुमा गरी तत् तत् निकायले कार्यनवयन गरिरहेक छन ।विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्वस्थापन ऐन (२०७४), विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति (२०७५), विपद् जोखिम न्यूनीकरण नियमावली (२०७६) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना (सन् २०१८-२०३०) सम्बन्धित क्षेत्रमा शासकीय सुधार सम्बन्धी प्रमुख कानून तथा नीति एवंम योजनाहरू हुन ।यी परिप्रेक्ष्यलाई मध्यनजर राखी सङघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार गरेको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०७४ (मस्यौदा) लाई निर्माण निर्देशिकाको रुपमा लिदैं यस बेदकोट नगरपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरिएको हो ।

३.२ दीर्घकालीन सोच

विपदजोखिम न्युनीकरण तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्यहरुलाई संस्थागत गरी विपद्जोखिमबाट सुरक्षित, अनुकूलित तथा उत्थानशील नगरपालिका निर्माण गर्ने यस योजनाको दीर्घकालीन सोच रहेको छ ।

३.३ लक्ष्य

स्थानिय स्तरमा पटकपटक दोहोरिने बहुप्रकोपबाट मानवीय, आर्थिक, भौतिक र प्राकृतिक क्षतिलाई कम गर्दै तिनीहरुको उत्थानशीलता बृद्दि गर्नु र विपद तथा जलवायु परिवर्तनका कार्यक्रमहरूलाई नगरपालिकाको नियमित विकास प्रक्रियामा मूलप्रवाहीकरण गरी एक नमुनायोग्य एवंम् उत्थानशील नगरपालिका निर्माण गर्नु यस योजनाको लक्ष्य हुनेछ ।

३.४ योजनाको उद्देश्य

यस नगरपालिकामा उपलब्ध स्रोत, साधन, सीप र ज्ञानको अधिकतम उपयोग गर्दै विपद् तथा जलवायु उत्थानशील क्रियाकलापलाई विकास योजनामा मूलप्रवाहीकरण गर्ने आधार तयार गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहनेछ । यस योजनाका पूरक उद्देश्य निम्नअनुसार छन् :

- जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल प्रभावको सामना क्षमता विकास गर्नु ।
- बेदकोट नगरपालिकामा विद्यमान रहेका विपद्जन्य सङ्कटासन्नता र जोखिम कम गरी सुरक्षित समुदायको विकास गर्नु ।

- समुदायमा रहेको विपद्जन्य सङ्कटासन्नता र जोखिम व्यवस्थापनका लागि नगरपालिकाबाट तयार तथा कार्यान्वयन हुने विकास योजनामा सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि कार्यक्रममा र बजेटको व्यवस्थापन सुनिश्चत गरी विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई सुनिश्चत गर्नु ।
- सम्भावित विपदबाट बच्ने उपायहरूको खोजी गरी आवश्यक पूर्वतयारी गर्नु । विपदमा परेका व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सेवा प्रदान गर्न स्थानीय स्तरमा भएका साधन स्रोतको उचित रूपमा उपयोग गर्दै संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, जिसस र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट सहयोग लिएर प्रभावित परिवारलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु ।
- स्थानीय तहका नीति तथा विकास कार्यक्रममा सबै क्षेत्र र वर्ग (महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, दलित, आदिवासी, जनजाति, प्रकोप प्रभावित, जलवायुजन्य प्रभावित वा सङ्कटासन्न समुदाय तथा व्यक्तिहरू, मधेसी, मुश्लिमजस्ता वर्ग एवं नेपाल सरकारले लक्षित समूह भनी परिभाषित गर्ने ।

३. ५ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना आफैंमा विकास योजना होइन । यस योजनाले नगरपालिकाका सङ्कटासन्न र जोखिममा रहेका समुदाय केन्द्रित रहेर समग्र विकासलाई दिगो, भरपर्दो, विपदबाट सुरक्षित बनाउँदै जलवायु परिवर्तनको प्रभावको सामना गर्न समेत महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नेछ । त्यसैले यस योजनाका महत्व निम्नअनुसार रहेका छन् :

- यस योजनाले विपद् पहिले गर्नु पर्ने जोखिम व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरण र विपद् पूर्वतयारीका कार्य सुनिश्चित गर्ने हुँदा विपद्का कारण हुने क्षतिलाई कम गर्न मार्गनिर्देश गर्दछ ।
- गाउँपालिकाको वार्षिक योजनामा विपद् जोखिम व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी कार्यक्रम समावेश गर्न र बजेट विनियोजन गर्न प्रेरित गर्दछ ।
- जलवायु परिवर्तनका कारण समुदायका जीविकोपार्जनका सम्पत्तिमा पर्नसक्ने प्रतिकूल प्रभावको पहिचान गरी त्यस्ता प्रभाव कम गर्न वा सामना गर्ने विकल्पको खोजी गरी उत्थानशीलता अभिवृद्धिको मार्ग प्रशस्त गर्नेछ। विपद् र जलवायु परिवर्तनबाट जीवन, जीविकोपार्जन र विकासका विषयगत क्षेत्रमा पर्ने प्रभाव कम गर्ने उपाय अवलम्बन गर्दछ।
- गाउँपालिकामा सामाजिक तथा आर्थिक विकास र मानवीय सहयोगका क्षेत्रमा काम गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय, राष्ट्रिय, स्थानीय गैरसरकारी संस्था वा समुदायका कार्यक्रम स्वीकृति र कार्यान्वयनका सन्दर्भमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कार्यक्रम तय गर्न मार्ग प्रशस्त गर्नेछ ।
- विपद्को समयमा प्रभावित परिवार वा समुदायको उद्धार र राहत व्यवस्थापन वा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चतता दिन्छ ।
- विपद्पछि गर्नु पर्ने पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन दिशानिर्देश गर्नेछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्यमा "सबै जुटुन् र केही नछुटुन्" भन्ने अवधारणाअनुरुप लैङ्गिक तथा सामाजिक सामाजिक समावेशीकरणलाई सुनिश्चत गर्न मार्गदर्शन गर्नेछ ।

३.६ नीति

नगरपालिकामा रहेका सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी तथा सार्वजनिक निकाय तथा संघसंस्थाहरुसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिहरुको गठन गर्ने तथा उक्त समिति मार्फत समितिका सदस्य तथा पदाधिकारी एवं समुदायका व्यक्तिहरुलाई विपद् तथा जलवायु सम्बन्धिका गतिविधिहरुमा सहभागिता गराई क्षमता विकास गर्नेछ ।

३.७ रणनीति

यस योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि निम्न रणनीति अवलम्बन गरिनेछः

- नगरपालिका बाट स्वीकृत विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना नगरपालिकाको कार्यपालिका, नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णयमा विभिन्न शाखा, वडा कार्यालय र समुदायमार्फत् कार्यान्वयन गर्न प्राथमिकता दिनेछ ।
- योजनाको कार्यान्वयन नगरपालिकाको आवधिक तथा वार्षिक कार्यक्रममा समायोजन गरी कर्यान्वयन गरिनेछ ।
- यस योजनाको कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन पद्धतिमा समयानुकूल सुधार गरी व्यवस्थापनमा आवश्यकताअनुसार सुधार गरिनेछ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी आयोजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिन प्राथमिकताका आधारमा बहुवर्षीय कार्यक्रम तयार गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ। योजनाका प्राथिमकतालाई परियोजनाको रूपमा समेत विकास गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- नगरसभाबाट स्वीकृत योजना नगरपालिकाका विषयगत इकाई वा कार्यालय, समुदाय, सङ्घसंस्था तथा निजी क्षेत्र एवं समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन समितिसमेतको सहयोग लिई कार्यान्वयन गर्ने

खण्ड-४

स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना

४.१ जोखिम विश्लेषण

तालिका नं. ४३ जोखिम युक्त वस्तीको पहिचान

वडा नं.	जोखिम	वस्ती तथा टोलको नाम
१	**बाढी, जंगली जनावरको आतंक**	रडाह, चम्फापुर,पिपलथला, हात्तीथला, राधा नदीको किनारको वस्ती, हाईवे क्षेत्रको वस्ती
२	**बाढी, जंगली जनावरको आतंक र छाडा चौपाय**	चाँदनीफाटा, जनकटोल, झरनाटोल, बसन्थला, मुक्तकमैया
३	**बाढी, छाडा चौपाय, जंगली जनारको आतंक**	चौरी, डगौरा दैजी, पेलिताल, भाम्का, शान्तिपुर, सामा दैजी, सिद्धनाथ, शंकर, लिपना, आशापुर र अन्य
४	**बाढी, छाडा चौपाय, जंगली जनारको आतंक**	ठकुरी टोल, बीच टोल, शान्ति टोल, सार्कीपार्कि टोल, सिमल टोल, मल्लो बैतोडा, तल्लो बैतोडा र अन्य
५	**बाढी, छाडा चौपाय, जंगली जनारको आतंक**	तल्लो धरमपुर, पोल्खरी, मल्लो धरमपुर, मुक्ति शिविर, बिचफांटा, नयां मुक्ति, टीमटोल र अन्य
६	**बाढी, छाडा चौपाय, जंगली जनारको आतंक**	तल्लो घुर्शुवा, मल्लो घुर्शुवा, ओझाखाली, सिराडी फांटा, मुसेपानी, सिसैया, र अन्य
७	**बाढी ,छाडा चौपाय**	गाउजी, चौखुट्टी, झजपुरा, बसन्तपुर, भुडा, हजारा, मन्दिरपुर,जैविकमार्ग, महुलिया, टकुलिया, रैकाल, लालपुर, सुडा
८	**बाढी, छाडा चौपाय, जंगली जनारको आतंक**	शिवशक्ति, आमथला टोल, कन्चन टोल, बैजनाथ टोल, शुभकामना टोल र अन्य
९	**बाढी, छाडा चौपाय, जंगली जनारको आतंक**	प्रगति टोल, बैजनाथ, बुडा बैजनाथ टोल, लालपुर प्रगति टोल र अन्य
१०	**बाढी, छाडा चौपाय, जंगली जनारको आतंक**	नवदुर्गा टोल, प्रगति टोल, भण्डारी टोल, भेरल टोल, राना दैजी टोल, सार्की टोल, सिद्धनाथ टोल, हरपाल टोल, चतहरी, अछामी र अन्य

४.२ स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील सम्बन्धि क्रियाकलापहरु

तालिका नं. ४४ जोखिम न्यूनीकरणः

क्र.सं.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित लागत रू. लाखमा	श्रोतको अवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	बाढी तथा खोलाले सामाजिक,आर्थिक, भौतिक मानविय क्षति पुरयाएको	-जोखिम रहेको स्थलमा प्राविधिकले अध्यन गरी रोकथाम तथा अल्पीकरणका लागि कार्य गर्ने । -पानी निकासाको लागी नाला व्यवस्थापन गर्ने । -खहरे खोला किनार नजिक रहेको वस्तीहरुको जोखिम कम गर्न आरसिसी ढलान गरी पर्खाल लगाउने । - जीर्ण रहेका सम्पुर्ण पुल मर्मत गर्ने । -खोलाको किनार नजिक रहेका बस्तीहरुमा रिटेनिङ वाल, पक्की तटबन्ध र जैविक तटबन्ध लगाउने । -मुहान संरक्षण गर्ने। -भू-क्षय नियन्त्रण गर्ने । -वृक्षारोपण गर्ने ।	नगरपालिका, वडा, समुदाय	४०	नगरपालिका, वडा, समुदाय	सिंचाई डिभिजन, जिसस. नगरपालिका, वडा कार्यालय, गैसस र अन्य संघ-संस्थाहरु	हरेक बर्ष
२	वन्यजन्तुको आक्रमण र बालीनालीको क्षति गर्ने	-वनयजन्त नियन्त्रण सम्बन्धि नीति बनाउने र कार्यान्वयन गर्ने । -जंगलको छेउछाउको बस्तिमा तारबार घेर्ने ।	नगरपालिका ,समुदाय, शुक्लाफाटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०	नगरपालिका, समुदाय, शुक्लाफाटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	नगरपालिका,समुदाय, शुक्लाफाटा राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्य गैरसरकारी संघ-संस्थाहरु	नियमित
३	छाडा चौपाय	छाडा चौपाया व्यवस्थापन गर्ने नीति बनाई कार्यान्वयन गर्ने, गौशालाको व्यवस्थापन र क्षमता वृद्धि गर्ने , गौशालाको हेरालुको व्यवस्था गर्ने ।	नगरपालिका , वडा तथा समुदाय	५०	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	नगरपालिका, पशुशाखा वडा तथा समुदाय र	नियमित

क्र.सं.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित लागत रू. लाखमा	श्रोतको अवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
						गैर सरकारी संघ-संस्थाहरु	
४	कृषिबालीमा रोग तथा कीरा	कृषि बालीको बीउ र तरकारीको बीउ वितरण गर्ने उन्नत जातका तरकारी खेती गर्न तालिम गराउने अनुकुलनका उपायहरु करेसाबारी, थोपा सिंचाई, प्लाष्टिक टनेल खेती सम्बन्धि जनचेतनामूलक तालिम संचालन गर्ने जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि र वृक्षारोपण सम्बन्धि जनचेतनामुलक तालिम र क्षमता अभिवृद्धी तलिम संचालन गर्ने ।	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	२०	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	नियमित
५	सर्पको टोकाई	-सर्पदंश उपचार केन्द्रको व्यवस्था गर्नु पर्ने । -समुदायमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्नु पर्ने ।	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	१०	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	नगरपालिका, वडा तथा स्वासथ्य शाखा, गैरसरकारी संघसंस्थाहरु	नियमित
६	सडक दुर्घटना	-जोखिम क्षेत्रमा ट्रफिक नियम सम्बन्धि जनचेतना जगाउने कार्य गर्ने । -जोखिम मोडहरुमा जनचेतनामुलक होर्डिङग बोर्डहरु राख्ने -मोडहरुमा ट्रफिक नियम तथा सिंग्नलका बोर्डहरु राख्ने	नगरपालिका, वडा, समुदाय	५ लाख	नगरपालिका	सामजिक शाखा,गैर सरकारी संघ संस्थाहरू	नियमित
७	सामुदायिक बन क्षेत्रमा आगलागी बाट धनजनको क्षति	-आगलागी सम्बन्धि जनचेतनामुलक कार्यक्रम -जोखिम स्थानमा अग्नीरेखा निर्माण -वस्ती व्यवस्थापन गर्ने -जोखिम स्थानमा रहेका बिद्युतियपोल र लाईन व्यवस्थापन गर्ने ।	नगरपालिका, वडा र समुदाय	२०	नगरपालिका, वडा	बिद्युत कार्यालय, बन कार्यलय गैर सरकारी संघ संस्था तथा	नियमित

क्र.सं.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित लागत रू. लाखमा	श्रोतको अवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
८	हावाहुरी	-हावाहुरी सम्बन्धि अध्यनगरी छाना नउडाउन गर्न सकिने विधिबारे अध्यन गर्ने । -हावाहुरीको समयमा सुरक्षित रहने बारे सचेतना अभिवृद्दि गर्ने । -बस्ती छेउछाउका ढल्न र झर्न लागेका रुखहरु, हाँगाविंगाहरु काट्ने ।	नगरपालिका । वडा र समुदाय	२५	नगरपालिका, वडा,समुदाय	नगरपालिका,वडा र अन्य गैरसरकारी संघ संस्थाहरु	नियमित
९	पटानी	- पटानी गरेको खेतबारीलाई पुन खेतीयग्य बनाउनकालागी त्यसमा भएको बालुवा, गिट्टी हटाउने - वाल लगाउने - बायोईन्जिनियरिङ्गको प्रयोग गर्ने	नगरपालिका ,वडा र समुदाय	५०	नगरपालिका, वडा रसमुदाय	कृषि ज्ञान केन्द्र, कृषि शाखा,गेरस्कारी संघ संस्थाहरु	नियमित

४.३ बेदकोट नगरपालिका

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना (वडा स्तर)

[आ.व. २०८१/०८२-२०८५/०८६]

तालिका नं. ४५ स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना(वडा स्तर)

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
वडा नं.१								
१	वडाहरुमा भएका तालहरुको पहिचान तथा संरक्षण गर्ने ।	पटक	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	सार्वजनिक स्थल तथा सडक किनार र राधा नदीको ,पथरीया नदी को किनारमा वृक्षारोपण	ओटा	१०० ००	५० (रु.)	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, पूर्वाधार शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, सडक डिभिजन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	नदि र तालको सरसफाई(वर्षमा १ पटक)	पटक	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सुरक्षा निकाय ,बन, समुदाय	प्रत्येक वर्ष
५	वन्यजन्तु संरक्षणका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने	पटक	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका,बन ,सुरक्षा निकाय,आरक्ष,संघसंस्था र समुदाय	दोस्रो वर्ष
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	वातावरण फोहरमैला व्वस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	इभेन्ट	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन,फोहरमैला व्यवस्थापन शाखा र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
८	वडाका बजारउन्मूख स्थानहरुमा सार्वजनिक सौचालय	वटा	३	५	१५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, फोहर व्यवस्थापन शाखा,बनसमुदाय, संघ संस्थाहरू	प्रत्येक वर्ष एक एक वटा
९	मृत पशु व्यवस्थापन	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,फोहर व्यवस्थापनशाखा, सामुदायिक बन संघ संस्थाहरू	पहिलो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका, विपदव्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	रडाहा, स्वास्थ्य केन्द्रलाई स्तरउन्नती गर्ने	वटा	१	५०	५०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	पर्यटकीय स्थल निर्माण गर्ने	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,पर्यटन शाखा,सामुदायिक बन	दोस्रो वर्ष
वडा नं.२								
१	सामुदायिक बन तथा सार्वजनिक खाली जग्गामा बहुमूल्य जडीबुटी लगाउने	वटा	२०००	१००	२	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	पार्क निर्माण	ओटा	१	१०	१०	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, बन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	विद्युतिय सिंचाईको निर्माण	वटा	२	३०	६०	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सिंचाई डिभिजन कार्यालय,प्रदेश	दोस्रो वर्ष
५	विपद सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खाले होडिङग बोर्डहरु राख्ने	पटक	१	१	१	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका संघसंस्था र विपद शाखा	पहिलो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील वडा स्तरिय नीति निर्माण गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस,निड्स	पहिलो वर्ष
८	जैविक तटबन्ध निर्माण	कि.मी.	१	२०	२०	वडा कार्यालय	नगरपालिका, विपद व्यवस्थापन शाखा, सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	पहिलो वर्ष
९	नदी किनारमा बृक्षारोपण	वटा	२०००	५०	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,,सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	तेस्रो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	नाला संरक्षण गर्ने	कि. मि.	१	२०	२०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	कल्भर्ट निर्माण	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,भौतिक पुर्वाधार शाखा,सडक विभाग , सामुदायिक बन	पाँचौ वर्ष
१५	वडाका बजार तथा मुख्य बजार, चोकहरुमा डष्टबिन बितरण	वटा	१००	१०००	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु फोहर व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
१६	खोलाको किनारमा बाँध बनाउने	घ.मी.	४०	१	४०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन,प्रदेश	तेस्रो बर्ष
१७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक वर्ष
१८	पशु तथा बाली विमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
१९	भवन निर्माण सहिंताको बारेमा अभिमुखीकरण	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२०	सडक बत्ती जडान	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२१	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी.	२	१	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२२	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
वडा नं.३								
१	सामुदायिक बन तथा सार्वजनिक खाली जग्गामा बहुमूल्य जडीबुटी लगाउने	वटा	२०००	१००	२	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	पार्क निर्माण	ओटा	१	१०	१०	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, बन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	विद्युतिय सिंचाईको निर्माण	वटा	२	३०	६०	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सिंचाई डिभिजन कार्यालय,प्रदेश	दोस्रो वर्ष
५	विपद सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खाले होडिङग बोर्डहरु राख्ने	पटक	१	१	१	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका संघसंस्था र विपद शाखा	पहिलो वर्ष
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील वडा सतरिय नीति निर्माण गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस,निड्स	पहिलो वर्ष
८	सडकको किनारमा पक्कि नाली निर्माण	कि.मी.	१	२०	२०	वडा कार्यालय	नगरपालिविपद व्यवस्थापन शाखा, सडक कार्यालय,भौतिक पुर्वाधार शाखा सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	चौथो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
९	नदी किनार र सडक को दुवै किनारमा बृक्षारोपण	वटा	२०००	५०	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,,सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	तेस्रो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	नाला संरक्षण गर्ने	कि. मि.	१	२०	२०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	कल्भर्ट निर्माण	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,भौतिक पुर्वाधार शाखा,सडक विभाग , सामुदायिक बन	पाँचौ वर्ष
१५	वडाका बजार तथा मुख्य बजार, चोकहरुमा डष्टबिन बितरण गर्ने	वटा	२००	१०००	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु फोहर व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
१६	प्लाष्टिकजन्य वस्तुहरुको बिक्री वितरणओसार-पसारमा रोक	अभियान	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, फोर व्यवस्थापन शाखा, विद्यालय, सामुदायिक बन, क्लवहरु,सुरक्षा निकाय	प्रत्येक वर्ष
१७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक वर्ष
१८	पशु तथा बाली विमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक
१९	भवन निर्माण सहिंताको बारेमा अभिमुखीकरण	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२०	सडक बत्ती जडान	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२१	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी .	२	१	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
२२	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२३	किटनाशक औषधी तथा जैविकमलको प्रयोग सम्बन्धी जनचेतना	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्र	पहिलो बर्ष
२४	IPM पाटशाला निर्माण गर्ने	वटा	१	२	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्र	तेस्रो वर्ष
२५	ढल निकास	कि.मी.	२	२०	४०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,पुर्वाधार शाखा, सडक डिविजन कार्यालय	पाँचौ वर्ष
२६	वहू प्रकोपको पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना	वटा	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा, संघ संस्थाहरु, प्रदेश, संघ	चौथो वर्ष
वडा नं. ४								
१	वृक्षारोपण	वटा	२०००	१००	२	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	सामुदायिक बन वरपर तारवार	कि.मि	३	१	३	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, बन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	विद्युतिय सिंचाईको निर्माण	वटा	२	३०	६०	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सिंचाई डिभिजन कार्यालय,प्रदेश	दोस्रो वर्ष
५	विपद सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खाले होडिङग बोर्डहरु राख्ने	पटक	१	१	१	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका संघसंस्था र विपद शाखा	पहिलो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील वडा स्तरिय नीति निर्माण गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस,निड्स	पहिलो वर्ष
८	जैविक तटबन्ध निर्माण	कि.मी.	१	२०	२०	वडा कार्यालय	नगरपालिका, विपद व्यवस्थापन शाखा, सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	पहिलो वर्ष
९	नदी किनारमा बृक्षारोपण	वटा	२०००	५०	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,,सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	तेस्रो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	हात्ती तथा जंगली जनावरको लागी बिद्युतिय तारको को व्यवस्थापन गर्ने	कि. मि.	५	२	१०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, आरक्ष कार्यालय	तेस्रो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	कल्भर्ट निर्माण	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,भौतिक पुर्वाधार शाखा,सडक विभाग , सामुदायिक बन	पाँचौ वर्ष
१५	वडाका बजार तथा मुख्य बजार, चोकहरुमा डष्टबिन बितरण	वटा	१००	१०००	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु फोहर व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
१६	खोलाको किनारमा बाँध बनाउने	घ.मी.	४०	१०००००	४०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन,प्रदेश	तेस्रो बर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
१७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक वर्ष
१८	पशु तथा बाली विमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक
१९	भवन निर्माण सहिंताको बारेमा अभिमुखीकरण	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२०	सडक बत्ती जडान	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२१	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी.	२	१	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२२	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
वडा नं. ५								
१	बन तथा जैविक विविधतता संरक्षणन सम्बन्धी नीति तयार गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यलय	नगरपालिका, विपद व्यवस्थापन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	पार्क निर्माण	ओटा	१	१०	१०	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, बन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	विद्युतिय सिंचाईको निर्माण	वटा	२	३०	६०	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सिंचाई डिभिजन कार्यालय,प्रदेश	दोस्रो वर्ष
५	विपद सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खाले होडिङग बोर्डहरु राख्ने	पटक	१	१	१	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका संघसंस्था र विपद शाखा	पहिलो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील वडा सतरिय नीति निर्माण गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस,निड्स	पहिलो वर्ष
८	जैविक तटबन्ध निर्माण	कि.मी.	१	२०	२०	वडा कार्यालय	नगरपालिका, विपद व्यवस्थापन शाखा, सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	पहिलो वर्ष
९	नदी किनारमा बृक्षारोपण	वटा	२०००	५०	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,,सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	तेस्रो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	नाला संरक्षण गर्ने	कि. मि.	१	२०	२०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	कल्भर्ट निर्माण	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,भौतिक पुर्वाधार शाखा,सडक विभाग , सामुदायिक बन	पाँचौ वर्ष
१५	वडाका बजार तथा मुख्य बजार, चोकहरुमा डष्टबिन बितरण	वटा	१००	१०००	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु फोहर व्यवस्थापन शाखा, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
१६	समुदायको जोखिम क्षेत्र खोलाको किनारमा तटबन्ध बनाउने	५० मी.		१	५०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन,प्रदेश	तेस्रो बर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
१७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक वर्ष
१८	पशु तथा बाली विमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक
१९	भवन निर्माण सहिंताको बारेमा अभिमुखीकरण	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२०	सडक बत्ती जडान	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२१	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी.	२	१	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२२	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
वडा नं.६								
१	पशु विमा कार्यक्रम	इभेन्ट	१	२.५	२.५	वडा कार्यलय	नगरपालिका, कृषि शाखा पशु शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	सार्वजनिक स्थल तथा सडक किनार र राधा नदीको ,पथरीया नदी को किनारमा वृक्षारोपण	ओटा	१००००	५० (रु.)	५	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पूर्वाधार शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, सडक डिभिजन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	बाली विमा कार्यक्रम	इभेन्ट	१	२.५	२.५	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
५	वन्यजन्तु संरक्षणका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने	पटक	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका,बन ,सुरक्षा निकाय,आरक्ष,संघसंस्था र समुदाय	दोस्रो वर्ष
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	वातावरण फोहरमैला व्स्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	इभेन्ट	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिकबन, फोहरमैला व्यवस्थापन शाखा र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
८	वडाका बजारउन्मूख स्थानहरुमा सार्वजनिक सौचालय	वटा	३	५	१५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, फोहर व्यवस्थापन शाखा, बनसमुदाय, संघ संस्थाहरू	प्रत्येक वर्ष एक एक वटा
९	मृत पशु व्यवस्थापन	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,फोहर व्यवस्थापन शाखा ,सामुदायिक बन संघ संस्थाहरू	पहिलो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	स्वास्थ्य केन्द्रलाई स्तरउन्ति गर्ने	वटा	१	५०	५०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	पर्यटकीय स्थल निर्माण गर्ने	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,पर्यटन शाखा,सामुदायिक बन	दोस्रो वर्ष
वडा नं.७								
१	सामुदायिक बन तथा सार्वजनिक खाली जग्गामा बहुमूल्य जडीबुटी लगाउने	वटा	२०० ०	१००	२	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	पार्क निर्माण	ओटा	१	१०	१०	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, बन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडाकार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	विद्युतिय सिंचाईको निर्माण	वटा	२	३०	६०	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सिंचाई डिभिजन कार्यालय,प्रदेश	दोस्रो वर्ष
५	विपद सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खाले होडिङग बोर्डहरु राख्ने	पटक	१	१	१	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका संघसंस्था र विपद शाखा	पहिलो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील वडा सतरिय नीति निर्माण गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस,निड्स	पहिलो वर्ष
८	सडकको किनारमा पक्कि नाली निर्माण	कि.मी .	१	२०	२०	वडा कार्यालय	नगरपालिविपद व्यवस्थापन शाखा, सडक कार्यालय,भौतिक पुर्वाधार शाखा सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	चौथो वर्ष
९	नदी किनार र सडक को दुवै किनारमा बृक्षारोपण	वटा	२०० ०	५०	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,,सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	तेस्रो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	नाला संरक्षण गर्ने	कि. मि.	१	२०	२०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	कल्भर्ट निर्माण	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,भौतिक पुर्वाधार शाखा,सडक विभाग , सामुदायिक बन	पाँचौ वर्ष
१५	वडाका बजार तथा मुख्य बजार, चोकहरुमा डष्टबिन बितरण गर्ने	वटा	२००	१०००	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु फोहर व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
१६	प्लाष्टिकजन्य वस्तुहरुको बिक्री वितरणओसार-पसारमा रोक	अभिया न	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, फोर व्यवस्थापन शाखा, विद्यालय, सामुदायिक बन, क्लवहरु,सुरक्षा निकाय	प्रत्येक वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
१७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक वर्ष
१८	पशु तथा बाली विमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक
१९	भवन निर्माण सहिंताको बारेमा अभिमुखीकरण	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२०	सडक बत्ती जडान	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२१	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी.	२	१	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२२	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२३	किटनाशक औषधी तथा जैविकमलको प्रयोग सम्बन्धी जनचेतना	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्र	पहिलो बर्ष
२४	IPM पाटशाला निर्माण गर्ने	वटा	१	२	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्र	तेस्रो वर्ष
२५	ढल निकास	कि.मी.	२	२०	४०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,पुर्वाधार शाखा, सडक डिविजन कार्यालय	पाँचौ वर्ष
२६	वहू प्रकोपको पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना	वटा	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा, संघ संस्थाहरु, प्रदेश, संघ	चौथो वर्ष
वडा नं.८								
१	सामुदायिक बन तथा सार्वजनिक खाली जग्गामा बहुमूल्य जडीबुटी लगाउने	वटा	३०००	१००	३	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	पार्क निर्माण	ओटा	१	१०	१०	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, बन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक वन, कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
४	विद्युतिय सिंचाईको निर्माण	वटा	२	३०	६०	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सिंचाई डिभिजन कार्यालय,प्रदेश	दोस्रो वर्ष
५	विपद सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खाले होडिङग बोर्डहरु राख्ने	पटक	१	१	१	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका संघसंस्था र विपद शाखा	पहिलो वर्ष
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील वडा सतरिय नीति निर्माण गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस,निड्स	पहिलो वर्ष
८	जैविक तटबन्ध निर्माण	कि.मी.	१	२०	२०	वडा कार्यालय	नगरपालिका, विपद व्यवस्थापन शाखा, सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	पहिलो वर्ष
९	नदी किनारमा बृक्षारोपण	वटा	२०००	५०	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,,सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	तेस्रो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	नाला संरक्षण गर्ने	कि. मि.	१	२०	२०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	कल्भर्ट निर्माण	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,भौतिक पुर्वाधार शाखा,सडक विभाग , सामुदायिक बन	पाँचौ वर्ष
१५	वडाका बजार तथा मुख्य बजार, चोकहरुमा डष्टबिन बितरण	वटा	१००	१०००	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु फोहर व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
१६	खोलाको किनारमा बाँध बनाउने	घ.मी.	४०	१०००० ०	४०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन,प्रदेश	तेस्रो बर्ष
१७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक वर्ष
१८	पशु तथा बाली विमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक
१९	भवन निर्माण सहिंताको बारेमा अभिमुखीकरण	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२०	सडक बत्ती जडान	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२१	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी .	२	१	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२२	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
वडा नं. ९								
१	बन तथा जैविक विविधतता संरक्षणन सम्बन्धी नीति तयार गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यलय	नगरपालिका, विपद व्यवस्थापन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	पार्क निर्माण	ओटा	१	१०	१०	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, बन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	विद्युतिय सिंचाईको निर्माण	वटा	२	३०	६०	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सिंचाई डिभिजन कार्यालय,प्रदेश	दोस्रो वर्ष
५	विपद सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खाले होडिङग बोर्डहरु राख्ने	पटक	१	१	१	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका संघसंस्था र विपद शाखा	पहिलो वर्ष
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
७	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील वडा सतरिय नीति निर्माण गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस,निड्स	पहिलो वर्ष
८	जैविक तटबन्ध निर्माण	कि.मी.	१	२०	२०	वडा कार्यालय	नगरपालिका, विपद व्यवस्थापन शाखा, सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	पहिलो वर्ष
९	नदी किनारमा बृक्षारोपण	वटा	२०००	५०	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,,सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	तेस्रो वर्ष
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने(विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	नाला संरक्षण गर्ने	कि. मि.	१	२०	२०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	कल्भर्ट निर्माण	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,भौतिक पुर्वाधार शाखा,सडक विभाग , सामुदायिक बन	पाँचौ वर्ष
१५	वडाका बजार तथा मुख्य बजार, चोकहरुमा डष्टबिन बितरण	वटा	१००	१०००	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु फोहर व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
१६	समुदायको जोखिम क्षेत्र खोलाको किनारमा तटबन्ध बनाउने	५० मी.		१	५०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन,प्रदेश	तेस्रो बर्ष
१७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,सामुदायिक बन	प्रत्येक वर्ष
१८	पशु तथा बाली विमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक
१९	भवन निर्माण सहिंताको बारेमा अभिमुखीकरण	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२०	सडक बत्ती जडान	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
२१	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी.	२	१	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२२	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
वडा नं.१०								
१	सामुदायिक बन तथा सार्वजनिक खाली जग्गामा बहुमूल्य जडीबुटी लगाउने	वटा	२०००	१००	२	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा,संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, समुदाय	पहिलो वर्ष
२	पार्क निर्माण	ओटा	१	१०	१०	वडा कार्यलय	नगरपालिका, पर्यटन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन, बन कार्यालय	पहिलो वर्ष
३	जलवायु अनुकूलीत खेती प्रणालीलाई पर्वद्धन गर्ने	पटक	१	३	३	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक वन,कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र	पहिलो वर्ष
४	विद्युतिय सिंचाईको निर्माण	वटा	२	३०	६०	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका, संघसंस्था, सिंचाई डिभिजन कार्यालय,प्रदेश	दोस्रो वर्ष
५	विपद सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खाले होडिङग बोर्डहरु राख्ने	पटक	१	१	१	वडा कार्यालय, समुदाय	नगरपालिका संघसंस्था र विपद शाखा	पहिलो वर्ष
६	छाडा पशुचौपायको व्यवस्थापन गर्ने	इभेन्ट	५	०.२	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन, पशुसेवा कार्यालय र सुरक्षा कर्मी	प्रत्येक बर्ष
७	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील वडा सतरिय नीति निर्माण गर्ने	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस,निड्स	पहिलो वर्ष
८	सडकको किनारमा पक्कि नाली निर्माण	कि.मी.	१	२०	२०	वडा कार्यालय	नगरपालिविपद व्यवस्थापन शाखा, सडक कार्यालय,भौतिक पुर्वाधार शाखा सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	चौथो वर्ष
९	नदी किनार र सडक को दुवै किनारमा बृक्षारोपण	वटा	२०००	५०	१	वडा कार्यालय	नगरपालिका,,सामुदायिक बन, संघ संस्थाहरू	तेस्रो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने (विपद प्रवावित समुदायमा)	वटा	२	०.२	०.४	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	पहिलो वर्ष
११	आपतकालिन उद्धार सम्बन्धी सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु, सुरक्षा निकाय, संघ,प्रदेश	पहिलो वर्ष
१२	नाला संरक्षण गर्ने	कि. मि.	१	२०	२०	वडा कार्यलय	नगरपालिका,संघसंस्था,सामुदायिक बन	चौथो बर्ष
१३	कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा	पहिलो वर्ष
१४	कल्भर्ट निर्माण	वटा	१	१०	१०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु,भौतिक पुर्वाधार शाखा,सडक विभाग , सामुदायिक बन	पाँचौ वर्ष
१५	वडाका बजार तथा मुख्य बजार, चोकहरुमा डष्टबिन बितरण गर्ने	वटा	२००	१०००	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्थाहरु फोहर व्यवस्थान शाखा, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
१६	प्लाष्टिकजन्य वस्तुहरुको बिक्री वितरणओसार-पसारमा रोक	अभियान	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, फोर व्यवस्थापन शाखा, विद्यालय, सामुदायिक बन, क्लवहरु,सुरक्षा निकाय	प्रत्येक वर्ष
१७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	५	०.५	२.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघसंस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक वर्ष
१८	पशु तथा बाली विमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	प्रत्येक
१९	भवन निर्माण सहिंताको बारेमा अभिमुखीकरण	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२०	सडक बत्ती जडान	इभेन्ट	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२१	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी.	२	१	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो
२२	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
२३	किटनाशक औषधी तथा जैविकमलको प्रयोग सम्बन्धी जनचेतना	इभेन्ट	१	०.५	०.५	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्र	पहिलो बर्ष
२४	IPM पाटशाला निर्माण गर्ने	वटा	१	२	२	वडा कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्र	तेस्रो वर्ष
२५	ढल निकास	कि.मी.	२	२०	४०	वडा कार्यालय	नगरपालिका,पुर्वाधार शाखा, सडक डिविजन कार्यालय	पाँचौ वर्ष
२६	वहू प्रकोपको पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना	वटा	१	५	५	वडा कार्यालय	नगरपालिका,विपद व्यवस्थापन शाखा, संघ संस्थाहरु, प्रदेश, संघ	चौथो वर्ष

४.४ बेदकोट नगरपालिका

स्थानीय विपद् जलवायु उत्थानशील योजना (नगर स्तर)

[आ.व.२०८१/०८२-२०८५/०८६]

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
१	स्थानीय विपद् तथा उत्थानशील योजना स्वीकृत गरि कार्यान्वयन गर्ने ।	वटा	१	०	०	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय,	पहिलो वर्ष
२	स्थानीय विपद् तथा उत्थानशील योजनाका बारेमा साझा बुझाई गर्न अभिमुखिकरण	ओटा	१	०.५	०.५	नगरपालिका कार्यलय	वडा कार्यालय विपद् शाखा, संघ संस्थाहरु, सरोकार निकाय	पहिलो वर्ष
३	पालिका तथा वडा स्तरी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति लाई सक्रिय गर्ने ।	इभेन्ट	१	०.५	०.५	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, विपदशाखा, संघसंस्थाहरु	पहिलो वर्ष
४	राहत तथा मानवीय सहयोग सम्बनधी मापदण्ड तयार गर्ने ।	वटा	१	२	२	नगरपालिका	वडा कार्यालय संघसंस्थाहरू, विपदशाखा	पहिलो वर्ष
५	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनीति तयार गर्ने ।	पटक	१	३	३	नगरपालिका	वडाकार्यालय, संघसंस्था र विपद शाखा,महिला तथा बालबालिका शाखा	पहिलो वर्ष
६	जोखिम नक्शांकन सहितको भू-उपयोग नीति तयार पार्ने ।	इभेन्ट	१	१०	१०	नगरपालिका	वडा कार्यालय, संघसंस्था,भुमी शाखा,नापी कार्यालय र विपदशाखा	दोस्रो वर्ष
७	आकस्मिक टेलिफोन डायरी तयार गर्ने	वटा	१	०.५	०.५	नगरपालिका कार्यालय	वडाकार्यालय,संघसंस्था,विपद व्यवस्थापन शाखा, सुचना शाखा	पहिलो वर्ष
८	पालिका तथा वडा स्तरीय बन, वातावरण, तथा विपद्व्यवस्थापन समितिको लिखित कार्य शर्त, विवरण कार्यान्वयन	वटा	१	०.५	०.५	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, विपद व्यवस्थापन शाखा	पहिलो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
९	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तनका बारेमा जनप्रतिनिधि तथा करमचारीहरुको क्षमता विकास गर्न ।	इभेन्ट	१	१	१	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, विपद व्यवस्थापन शाखा, संघसंस्थाहरू	पहिलो वर्ष
१०	प्र.अ., वि.ब्य.स. तथा अभिभावकहरुको लागि विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।	इभेन्ट	११	३	३३	नगरपालिका कार्यालय	वडाकार्यालय ,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	दोस्रो वर्ष
११	सूचना,शिक्ष र सञ्चार (IEC) का माध्यमबाट सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	इभेन्ट	११	०.५	५.५	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय,विपद व्यवस्थापन शाखा संघ संस्थाहरु,	नियमित
१२	विद्यालय स्तरीय विपद्पूर्व तयारी र प्रतिकार्यका लागि स्वयंमसेवक कार्यदलहरुको गठन तथा क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।	इभेन्ट	११	१	११	नगरपालिका कार्यलय	वडाकार्यालय,विपद व्यवस्थापन शाखा, शिक्षा शाखा, संघसंस्था,	पहिलो बर्ष
१३	जोखिमयूक्त विद्यालयहरुमा अल्पिकरणका क्रियाकलापहरु लागु गर्ने ।	इभेन्ट	११	१०	११०	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, संघसंस्थाहरु, विपद शाखा,शिक्षा शाखा, पुर्वाधार शाखा, शंघ, प्रदेश	पहिलो वर्ष
१४	नगरपालिका भित्र भएका विभिन्न मानवीय क्षमता (प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार, मनोसामाजिक परामर्श सेवा आदि) पहिचान गरी विवरण अद्यावधिक गरी आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग हुने सुनिश्चत गर्ने ।	इभेन्ट	१	०.५	०.५	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, संघसंस्थाहरु,विपद व्यवस्थापन शाखा, रेडक्रस सोसाइटी	पाँचौ वर्ष
१५	विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि स्वयमसेवकहरु, दुर्त प्रतिकार्य टोली, प्राथमिक उपचार गर्न सक्ने प्रशिक्षकहरु तयार गर्ने।	इभेन्ट	२००	१०००	२	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय,संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, स्वास्थ्य शाखा, रेडक्रस	पहिलो वर्ष

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
१६	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग हुने सामग्रीहरु अलग्गै भण्डारण कक्ष बनाईने । त्यस्तो भन्डारणमा कम्तिमा १महिनाका लागि आवश्यकहुने सामग्री स्टक गर्ने ।	इभेन्ट	१	३०	३०	नगरपालिका, कार्यालय	संघसंस्था, विपद व्यवस्थान शाखा, विकास साझेदार,	तेस्रो वर्ष
१७	पालिका स्तरमा विपद सुचना केन्द्र स्थापना गर्ने	वटा	१	५	५	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, संघसंस्थाहरु, विपद व्यवस्थापन शाखा, सूचना शाखा	तेस्रो वर्ष
१८	नगरपालिकाको आफ्नो क्षेत्रमा उत्सर्जनहुने फोहरमैला व्यवस्थापनकालागि नीति निर्माण गर्ने ।	वटा	१	३	३	नगरपालिका कार्यालय	वडाकार्यालय, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
१९	नगरपालिकाले फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि फोहरमैला संकलन,वर्गीकरण,ढुवानी तथा प्रशोधनको व्यवस्था मिलाउने ।	इभेन्ट	१	५०	५०	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय विपद शाखा, सरसफाई शाखा संघ संस्थाहरु,	चौथो वर्ष
२०	फोहरमैलाको वर्गीकरण, पुनःप्रयोग र प्रशोधन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	वटा	११	१	११	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, सरसफाई शाखा, विपद व्यवस्थापन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	पहिलो वर्ष
२१	जलाधार तथा पानीका श्रोतहरुको संरक्षण गर्ने	इभेनट	१	१०	१०	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, भु-संरक्षण कार्यालय, विपद व्यवस्थापन शाखा, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन	दोस्रो वर्ष
२२	जलवायु अनुकूलित कृषि प्रणाली प्रवर्द्धन गर्ने ।	इभेन्ट	१	५	५	नगरपालिका	वडा कार्यालय, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र विपद शाखा, संघ संस्थाहरु,सामुदायिक बन	
२३	सामुदायिक बन वरिपरि घेरवार गर्ने	कि.मी.	१०	१	१०	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन, शक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	दोस्रो

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रतिइकाई दर (रु. लाखमा)	जम्मा बजेट रु.	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कार्यन्वयन को प्राथमिकता
२४	बन तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी नीति	वटा	१	३	३	नगरपालिका कार्यालय	वडाकार्यालय, संघ संस्थाहरु, सामुदायिक बन,विपद शाखा	तेस्रो
२५	किटनाशक औषधी तथा जैविकमलको प्रयोग सम्बन्धी जनचेतना	इभेन्ट	१०	०.५	५	नगरपालिका कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्र	पहिलो बर्ष
२६	IPM पाठशाला निर्माण गर्ने	वटा	१०	२	२०	नगरपालिका कार्यालय	नगरपालिका, संघ संस्थाहरु, कृषि शाखा, कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्र	तेस्रो वर्ष
२७	ढल निकास	कि.मी.	१०	२०	२००	नगरपालिका कार्यालय	वडाकार्यालय,पुर्वाधार शाखा, सडक डिविजन कार्यालय	पाँचौ वर्ष
२८	वहू प्रकोपको पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना	वटा	१०	५	५०	नगरपालिका कार्यालय	वडाकार्यालय, विपद व्यवस्थापन शाखा, संघ संस्थाहरु, प्रदेश, संघ	चौथो वर्ष
२९	ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थको ब्यवस्थीत संकलन तथा उत्खनन गर्ने ।	इभेन्ट	१	५	५	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, विपद शाखा, संघ संस्थाहरु र निजी क्षेत्र	पहिलो वर्ष
३०	व्यवसायिक कृषि तथा साना उद्यम विकासका कार्यक्रमहरुका लागि सिपमुलक तालिम	इभेन्ट	१०	१	१०	नगरपालिका कार्यालय	वडा कार्यालय, विपद शाखा, कृषि शाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र, संघ संस्थाहरु	पहिलो वर्ष
३१	बीउ बैंक स्थापना	वटा	१	५	५	नगरपालिका	वडा कार्यालय, कृषिशाखा, कृषि ज्ञान केन्द्र, संघ संस्थाहरु	तेस्रो
३२	पालिका स्तरीय विपद व्यवस्थापन कोष बृद्धी गर्ने	वर्ष	५	२०	१००	नगरपालिका	वडा कार्यालय, विपद शाखा, संघ संस्था,प्रदेश, शंघ, विकस साझेदारहरु	हरेक वर्ष
३३	जलवायु परिवर्तन तथा विपद्वयवस्थापनमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको आवश्यकता, महत्व सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने	इभेन्ट	१०	०.५	५	नगरपालिका	वडा कार्यलय, विपद शाखा, महिला तथा बालबालिका शाखा, सघ संस्थाहरु	पहिलो वर्ष

खण्ड ५ :

योजना कार्यान्वयन, योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा अद्यावधिक

५.१ योजना कार्यान्वयन रणनीति

- विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई नगरपालिका कार्यपालिकाको बैठक र नगर सभाका सदस्यहरुबीच छलफल गरी स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिले स्वीकृत गर्नेछ । सोको स्वीकृतिसँगै यसका क्रियाकलापहरुको नेतृत्व नगरपालिकाले गर्नेछ ।
- यस योजनाको सफल कार्यान्वयन र समन्वयात्मक भूमिकाका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ को दफा १७ अनुकूल हुने गरी निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको नेतृत्वमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति गठन भएको छ । मूलतः यस नगरपालिकामा गठन भएको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले यसको नेतृत्व गर्नेछ ।
- बेदकोट नगरपालिकाका जनशक्ति तथा स्थानीय समुदायलाई तालिम प्रदान गर्दै जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि परिचालन गरिनेछ ।
- स्थानीयस्तरका ज्ञान, सिप, अभ्यास एवम् नवीनतम प्रविधिलाई आवश्यक्ता अनुरुप जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि कार्यान्वयन गरिनेछ । आवश्यक्ता अनुसार सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गरी नमुना प्रदर्शनी तथा स्थलगत अनुसन्धानका कार्यक्रहरु गरिनेछ ।
- योजना कार्यान्वयन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ। जलवायु परिवर्तन र विपद्को प्रभाव तथा जोखिमबाट भूमिहीन लगायत विपन्न महिला, दलित, जनजाती, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, बालबालिका आदि वर्गमा पर्ने बढी र फरक प्रभाव पर्ने कुरालाई मध्यनजर गरी यस योजनाको कार्यान्वयन प्रक्रियामा समेत सो वर्गलाई विशेष प्राथमिकताका साथ सहभागीता गरिनेछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापनको हरेक चक्रमा चरण विशेष कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- यस योजनालाई वार्षिक एवं आवधिक योजनामा समायोजन गरिनेछ । यस योजनाको कार्यान्वयनलाई नीतिगतरुपमा नै प्राथमिकतामा राखी हरेक वार्षिक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा कार्यक्रम हेरी टोल विकास समिति, वडा तथा गाउँपालिकास्तरीय कार्यक्रममा समावेश गरी आवश्यक बजेट विनियोजनका साथ कार्यान्वयन गर्ने\गराइनेछ ।
- स्थानीय सरकारका वार्षिक योजनामा समावेश नभएका योजनालाई वडामार्फत नगरपालिकाका, विषयगत कार्यालयहरु, जिल्ला समन्वय समिति, प्रदेश तथा संघिय सरकारमा पठाई समायोजन तथा कार्यान्वयनका लागि पहल गरिनेछ ।
- यस योजनाका कार्यलाई स्थानीय स्तरमा विद्यमान सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक समूह, संस्था, क्लब तथा उपभोक्ता समितिहरुमार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ।
- यस योजनाअन्तर्गतका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय तथा लक्षित वर्गको अपनत्वका साथै कार्यक्रमको दिगो प्रभावका लागि आधारभूत सचेतीकरण तथा क्षमता विकास, न्यूनतम स्थानीय योगदान/श्रमदान र समन्वयात्मक सहयोगलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- योजना कार्यान्वयनको प्रगति विश्लेषण गरी सोको प्रतिवेदन वार्षिक वा अर्धवार्षिक रुपमा तयार गरी सम्बन्धित निकायहरुमा पठाइनेछ । तर कुनै दातृ वा सहयोगी संस्था वा निकायसँग गरेको सम्झौताका आधारमा मासिक/त्रैमासिकरुपमा पठाउनुपर्ने भएमा सो सम्झौतालाई ध्यानमा राखी सोहीबमोजिम प्रतिवेदन तयार गरी पेस गरिनेछ।
- यस योजना विभिन्न निकायमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगका लागि पेश गरी आवश्यकता अनुसार ताकेता गरिनेछ । योजना कार्यान्वयनका क्रममा वा कार्यान्वयनपश्चात देखिएका सफलताका कथाहरु अभिलेखीकरण गरी प्रचारप्रसार गरिनेछ ।

५. २ योजनाको अनुगन, मूल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन

नगरपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गर्दा विभिन्न सरोकारवाला पक्षहरुसँग छलफल गरी सरोकारवालाको प्रत्यक्ष सहभागितामा निर्माण गरिएको हो । यो योजनाको कार्यान्वयनको अनुगमन कम्तीमा पनि वार्षिक रुपमा गरिनेछ । अनुगमनका लागि समितिका पदाधिकारीहरुलाई अनुगमन सम्बन्धी अभिमुखीकरणमा सहभागी गराई मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिले यस योजना बमोजिम सञ्चालित कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति निरीक्षण गर्ने, कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा देखिएका समस्या तथा कमी कमजोरीलाई सुधार गर्दै छिटो समाधानका लागि समन्वयात्मक र रचनात्मक भूमिका निर्वाह गर्नेछ । यसरी नै अनुकूलन तथा विपद् उत्थानशील कार्ययोजनालाई सघाउन अनुगमन तथा मूल्याङ्कनले सिकाइ, चिन्तन मनन र पृष्ठपोषणका लागि अवसर प्रदान गर्दछ । यस अन्तर्गत निम्न बमोजिमको कार्यहरु समावेश भएको छ ।

- योजनाको प्रभावकारिता कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणका लागि नगरपालिका आफैं, सम्बन्धित वडा तथा समितिहरु सक्रिय रहनेछन् । साथै आवश्यकताअनुसार अलग्गै अनुगमन वा सल्लाहकार समिति गठन गरी पचािलन गर्न सकिनेछ ।
- नगरपालिकाले आफ्नो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा यो योजना कार्यान्वयनको समेत अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ ।
- नगरपालिकामा गठन भएको अनुगमन समितिले जलवायु परिर्वत अनुकूलन तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रभावकारीता समेत मूल्याङ्कन गरी आवश्यकता अनुसार सिफारिस गर्नेछ।
- यस उत्थानशील योजना कार्यान्वयन गर्ने संस्थाहरुले आफ्नो अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन आफ्नो सम्बन्धित कार्यालयका साथै नगरपालिकामा बुझाउने छन् ।
- नगरपालिका प्रत्येक ६/६ महिनामा विषयगत कार्यालय तथा वडाको सहभागितामा यस योजनाका समीक्षा गर्नेछ जसमा कुन सरकारी कार्यालयले जलवायु अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका के विषयहरु योजना गरिएका थिए र कति कार्यान्वयन भए र आगामी ६ महिनामा के काम गर्ने भन्ने योजना बनाइनेछ ।

५. ३ योजना अद्यावधिक अवधि

योजना कार्यान्वयनका क्रममा भएका पाठ सिकाइ, अनुभव र चुनौती, सुधार गर्नुपर्ने विषयवस्तु समावेश गरी सहज र प्रभावकरी बनाउनका लागि योजनालाई आवश्यकताअनुसार अद्यावधिक गर्दै लागिनेछ । यो योजनाको कुल अवधि ५ वर्ष राखिए तापनि प्रत्येक २ वर्षमा समीक्षा तथा मूल्याङ्कन गरि अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । साथै हरेक पाँच वर्षमा योजनाको बृहत् पुनरावलोकन गरी अद्यावधिक गरिनेछ ।

अनुसूचीहरु

अनुसूची१ सङ्कटासन्नता स्तरीकरण अङ्कभार आधार

क्र.सं.	सङ्कटासन्नता मापनका सुचकहरू	मापन गर्ने तरिका	अङ्कभार
१	मनविय क्षति	०-१ जनाको मृत्यु = न्यून २	२
		२-५ जनाको मृत्यू = मध्यम ४	४
		५ भन्दा बढी = उच्च ६	६
२	प्रभावित परिवार	५० परिवार = न्यून	१
		५१-१०० = मध्यम	२
		१०१ भन्दा बढी = उच्च	३
३	घरको क्षति	०-१० घरको क्षति = न्यून	१
		११-५० = मध्यम	२
		५० भन्दा बढी = उच्च	३
४	आर्थिक क्षति	०-१लाख क्षति = न्यून	१
		१-५० लाखको क्षति = मध्यम	२
		५० लाख भन्दा बढी = उच्च	३
५	खेतीयोग्य भूमि र बन क्षेत्रको क्षति	५ विगाहाको क्षति = न्यून	१
		५-५० विगाहाको क्षति = मध्यम	२
		५१ भन्दा माथिको क्षति = उच्च	३
६	सामाजिक क्षति	मानिस, बालवच्चा हराएमा, महिला हिंसाका घटना, चोरी डकैतिका घटना वा अन्य घट्ना मध्ये कुनै एक भएमा = न्यून	१
		मानिस, बालवच्चा हराएमा, महिला हिंसाका घटना, चोरी डकैतिका घटना वा अन्य घट्ना मध्ये कुनै दुई भएमा = मध्यम	२
		मानिस, बालवच्चा हराएमा, महिला हिंसाका घटना, चोरी डकैतिका घटना वा अन्य सामाजिक घट्ना सवै भएमा = उच्च	३
७	विगतमा भएका विपद्का घट्नाक्रम	१-२ विपद भएको = न्यून	१
		२-५ विपद् भएको = मध्यम	२
		५ भन्दा बढी विपद् भएको = न्यून	३
८	बालि लगाउने वा भित्राउने समयमा आएको परिवर्तन	१० दिन भन्दा कम = न्यून	१
		१०-२० दिन सम्म = मध्यम	२
		२० बिन भन्दा बढी भएमा = उच्च	३
९	तापक्रममा आएको परिवर्तन	महशुस भएको = न्यून	१
		महशुस भएको तर असर कम देखिएको = मध्यम	२
		बालि, वनस्पति लोप भएको = उच्च	३
१०	जोखिमले भविश्यमा पार्न सक्ने असर	खोला, पहिरो नजिक रहेको बस्तिको जनसंख्या १० प्रतिशत भन्दा कम भएमा= न्यून	१

क्र.सं.	सङ्कटासन्नता मापनका सुचकहरू	मापन गर्ने तरिका	अङ्कभार
		पानिको प्रयाप्तमा कमि वा बढी, ढल वा फोहर व्वस्थापनमा नभएको जा खोला, पहिरो नजिक रहेको बस्तिको जनसंख्या १०-३० प्रतिशत भएमा = मध्यम	२
		पानिको प्रयाप्तमा कमि वा बढी, ढल वा फोहर व्वस्थापनमा नभएको जा खोला, पहिरो नजिक रहेको बस्तिको जनसंख्या ३० प्रतिशत भन्दा बढी भएमा वा जनावर आतङ्क वा खुल्ला क्षेत्रको कमी भएमा = उच्च	३
११	श्रोतको उपल्बधता तथा पहुँच	श्रोतको प्रयाप्तता भएको र पहुँच भएको = न्यून	१
		श्रोतको प्रयाप्तता भएको तर पहुँच नभएको = मध्यम	२
		श्रोतको कमी = उच्च	३
१२	संस्थागत क्षमता	संस्था भएको र विपद्मा काम गर्ने सामर्थ्य राख्ने = न्यून	१
		संस्था रहेको तर विपद्मा काम गर्न सक्ने क्षमता नभएको वा संस्थाका बारेमा समुदायलाई जानकारी नै नभएको = मध्यम	२
		संस्था धेरै टाढा भएको वा संस्थानै नभएको= उच्च	३
१३	जनसंख्याको विशलेषण	अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवति महिला, पाँच वर्ष भन्दा मुनिका बालबालिका, ६० वर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या २० प्रतिशत भन्दा कम भएमा = न्यून	१
		अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवति महिला, पाँच वर्ष भन्दा मुनिका बालबालिका, ६० वर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या २०-४० प्रतिशत भएमा = मध्यम	२
		अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवति महिला, पाँच वर्ष भन्दा मुनिका बालबालिका, ६० वर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या ४ प्रतिशत भन्दा बढी भएमा = उच्च	३
१४	स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधि	स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधिको प्रयोग गरी विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका असरलाई न्यूनीकरण गर्न प्रयोग भएको = न्यून	१
		स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता भएको तर प्रयोग नभएको वा प्रविधिको प्रयोग नभएको = मध्यम	२
		नयाँ वस्ती तथा प्रविधिको प्रयोग नभएको = उच्च	३

अनुसूची-२
बेतकोट नगरपालिका का विपद्व्यवस्थापन समिति

क्र. सं.	नाम	प्रतिनिधित्तव	पद	संस्था	मो. नं.
१	भोजराज भोहरा	नगरप्रमुख	अध्यक्ष	बेदकोट नगरपालिका	९८५८७५१९५०
२	तुलसी जोशी	नगर उप-प्रमुख	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९८४८७२३२५१
३	रामदत्त भट्ट	प्रमुख प्रशासकिय	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९८५६०८१११२
४	नरेन्द्र बहादुर बोहरा	सामाजिक विकास समिति संयोजक	सदस्य	बेदकोट नगपालिका	९८४८९९७८१८
५	प्रकाश दमाई	आर्थिक विकास समिति संयोजक	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९८६८४५८१७२
६	जयन्ती देवी पन्त	वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९८४८७४४६१७
७	मोहन बहादुर गुर्धामी	पुर्वाधार विकास समिति संयोजक	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९८४८९०१६३१
८	प्रतिनिधि		सदस्य	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	०९९
९	पदम राज भट्ट	शिक्षा शाखा प्रमुख	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९७४५५८४९४४
१०	सतिश बहादुर शाही	इञ्जीनीयर प्राविधिक शाखा	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९८४१३५३६४८
११	प्रहरी चौकी इन्चार्ज	सिसैया	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	
१२	अमृत कुमार बोहरा	नेपाली कांग्रेस प्रतिनिधी	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	
१३	हरिस भाट	ने.क.पा.(एमाले) प्रतिनिधी	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	
१४	प्रबिण बोगटी	ने.क.पा.(ए. समाजवादी) प्रतिनिधी	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९८१०६६६०६६
१५	बिधान चौधरी	ने.क.पा.(माओवादी केन्द्र)	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	
१६	केशव चन्द	रा.प्र,पा.	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	
१७	विष्णु राम दमाई	क्रान्तिकारी माओवादी	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	
१८	हेमन्ती चौधरी	नेपाल पत्रकार महासंघ, कञ्चनपुर	सदस्य	नेपाल पत्रकार महासंघ	
१९	टेक बहादुर चन्द	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी सुडा	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	
२०	राजेन्द्र पाण्डेय	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी दैजी	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	
२१	भरत रोकाया	नगर उद्योग वाणिज्य संघ	सदस्य	बेदकोट नगरपालिका	९८५८७५१२३३
२२	पदम ठकुराठी	बेदकोट नगरपालिका	सदस्य सचिव	बेदकोट नगरपालिका	९८५८७५०२४४

अनुसूची ३

विषयगत क्षेत्र कार्य समूहहरुको विवरण

क्र.सं.	संस्था/ कार्यकाल	प्रमुख सम्पर्क व्यक्ति	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.
(क)समग्र व्यवस्थापन, सूचना , खोज तथा उद्धार				
१	नगर कार्यपालिका नगरप्रमुख	भोजराज बोहरा	संयोजक	९८५८७५१९५०
२	न.पा.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	राम दत्त भट्ट	सदस्य	९८५६०८१११२
३	ई. प्रहरी कार्यालय	प्रमुख	सदस्य	
४	प्रहरी चौकीहरू	प्रमुख	सदस्य	
५	अस्थाई प्रहरी पोष्ट	प्रमुख	सदस्य	
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	सदस्य	
७	वाताबरण तथा वि.व्य.शाखा	सदस्य	सदस्य	
८	नेपाल दुरसञ्चार कार्यालय	सदस्य	सदस्य	
९	दमकल ईकाई(१०१) टोल फ्रि नं.	रमेश सिह गोयला विष्ट	सदस्य	९८६८२७०२९७
१०	नगरप्रहरी	सदस्य	सदस्य	
११	सामाजिक विकास शाखा	सदस्य	सदस्य	
१२	प्रेस सल्लाहकार	सदस्य	सदस्य	
(ख) खाद्य तथा कृषि				
१	कृषि विकास शाखा	संयोजक	सदस्य	
२	पशु सेवा शाखा	सदस्य	सदस्य	
(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण				
१	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	सदस्य	
२	दैजी स्वास्थ्य चौकी	सदस्य	सदस्य	
३	सुडा स्वास्थ्य चौकी	सदस्य	सदस्य	
(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन				
५	सामाजिक विकास शाखा	संयोजक	सदस्य	
६	सरसफाई ईकाई	सदस्य	सदस्य	
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सदस्य	सदस्य	

अनुसूची ४ हेभी सवारी साधन चालकहरु तथा अग्नी नियन्त्रकको सम्पर्क विवरण

क्र सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	रमेश सिंह गोयला विष्ट	दमकल चालक	९८६८२७०२९७
२	ओम प्रकाश पनेरु	रोलर चालक	९८४८३९७४२३
३	कृष्ण महरा	ब्याक हो रोडर हेल्पर	९८२३१००८७४
४	चक्र बहादुर बम	हेभी सवारी चालक	९८४८७००७१२
५	अरुण चन्द	हेभी सवारी चालक	९८०९४३७९६१
६	बिराज डगौंरा	टेक्टर चालक	९८१०७२५०३५
७	विनोद रैकाल	अग्नी नियन्त्रक	९८१०६१२७३९
८	गणेश गुरुङ्ग	अग्नी नियन्त्रक	९८६८२४४९७०

अनुसूची ५ नगरपालिकामा संचालित एम्बुलेन्सहरुको विवरण

क्र सं.	संचालक	ड्राईभर	सम्पर्क नं.
१	पष्प एडी	एम्वुलेन्स चालक	९८४४५७४७३७
२	जय राज राना	सव वाहन चालक	९८६४४७९७३५
३	ओम प्रकाश पनेरु	एम्वुलेन्स चालक	९८४८३९७४२३

आज मिति २०८१।०५।३१ गतेका दिन स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक एवं नगर प्रमुख श्री भोजराज बोहरा ज्यूको अध्यक्षतामा बेदकोट नगरपालिकाको स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना (LDCRP) तर्जुमा पूर्व तयारी बैठक निम्नानुसारको उपस्थितिमा बसी सम्पन्न गरियो ।

उपस्थिति :

श्री	भोजराज बोहरा,	नगर प्रमुख, बेदकोट नगरपालिका
श्री	तुलसी जोशी,	उप प्रमुख
श्री	पदम राज भट्ट,	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
श्री	रमेश सिंह भण्डारी,	वडा नं. १ वडा अध्यक्ष
श्री	रतन सिंह विष्ट	वडा नं. १० वडा अध्यक्ष
श्री	जनक बहादुर विष्ट	वडा नं. ३ वडा अध्यक्ष
श्री	धनेश्वर प्रसाद भट्ट	वडा नं. ६ वडा अध्यक्ष
श्री	पवन नेपाली	कार्यपालिका सदस्य
श्री	प्रकाश दमाई	,,
श्री	जयदेव पन्त	वडा नं. ६ सदस्य
श्री	कल्याराम भुल	कार्यपालिका सदस्य
श्री	तारा डगौरा	,,
श्री	चित्र देव भट्ट	वडा नं. ५ वडा अध्यक्ष
श्री	नरेन्द्रबहादुर बोहरा	वडा नं. ४ वडा अध्यक्ष
श्री	हिरा अवस्थी	कार्यपालिका सदस्य
श्री	उमापती भट्ट	वडा नं. ४ सदस्य
श्री	तर्क राज भट्ट	पशु सेवा शाखा प्रमुख
श्री	तारा डगौरा	का. पा. सदस्य
श्री	अर्जुन विष्ट	कृषि विकास शाखा
श्री	हेम ब. चंद	जी.सि. शाखा
श्री	हरिश धानुक	रोजगार शाखा
श्री	नर बहादुर कार्की	प्रशासन शाखा
श्री	अनिल लुहार	जोखिमदर्ता पोर्टल (सामाजिक)
श्री	सुशिल चंद	सू.प्र.अ.
	मधु चन्द.	
	सुष्मिना जोशी	जिल्ला आवास कृते / सिद्दस नेपाल

पारस गिरी परामर्शदाता

देवकी ... निड्स नेपाल M&E

सुनिता भट्ट, महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा

भुवन जोशी सुडा स्वा चौकी

पार्वती विष्ट का.पा.नि.

राधिका पन्त अधिकृतस्तर ...

अन्जु जोशी भट्ट निड्स नेपाल प्र. ...

निलम बोहरा निड्स नेपाल S.M

मोहन बहादुर गुर्घामी ५ नं वडा अध्यक्ष

रामरती राना का.तदथ

उमेश महरा रोजगार शाखा

मन्जु थापा शाखा अधिकृत

हेमन्त शाही परियोजना संयोजक; निड्स

निर्णयहरु

निर्णय नं.१ निड्स नेपालद्वारा यस बेदकोट नगरपालिकाको ४ र ५ नं. वडामा विगत १ वर्ष देखि संचालन भइ रहेको दिगो आम्दानी द्वारा महिला उधमीहरुको शसक्तिकरण परियोजना अन्तर्गतका गत आ.व. २०८०/०८१ मा संचालन भएका कृयाकलापहरुको प्रगति समीक्षा तथा चालु आ.व. मा संचालन भइईरहेका गतिविधिहरुको योजना नगर स्तरीय परियोजना सल्लाहकार समितिलाई परियोजना संयोजक श्री हेमन्त कुमार शाही ज्यूले सविस्तार जानकारी गराइएकोले उक्त परियोजना टीमलाइ समितिको तर्फवाट धन्यवाद दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२ यस वेदकोट नगरपालिका र निड्स नेपाल, दिगो आम्दानी द्वारा महिला उधमीहरुको शसक्तिकरण परियोजना सँगको साझेदारीमा यस नगरपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना (Local Disaster and Climate Resilience Plan (LDCRP) तयारीको प्रारम्भिक छलफल निड्स नेपालका कन्सलटेन्ट श्री पारश गिरी ज्यूले अवधारणा तथा योजनाको संक्षिप्त खाका प्रस्तुत गर्नुका साथै वडा स्तरमा गर्नु पर्ने संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण (Vulnerability Capacity Assessment (VCA) गर्न तपसिल बमोजिमको कार्ययोजना वमोजिम उक्त कार्यको शुभारम्भ गर्ने तथा यस कार्यको सहयोग तथा सहजीकरणका लागि निड्स नेपाल EWESI परियोजनालाई हार्दिक धन्यवाद दिने निर्णय गरियो । साथै नगरपालिका तथा सवै वडा कार्यालयहरुले आवश्यकतानुसार उक्त कार्य सम्पन्न गर्न निड्स नेपाल तथा कन्सलटेन्टलाइ हर सम्भव सहयोग गरि यथासक्य LDCRP तयार पार्ने निर्णय गरियो ।

वडा तहमा VCA Plan गर्नकालागि कार्ययोजना

वार्ड नं. /स्थान	मिति/ समय	सर्म्पक व्यक्ति	फोन
वडा न. १ को सभाहल	२०८१ असोज २ गते विहान १०:३० वजे	अध्यक्ष श्री रमेश सिंह भण्डारी ज्यू	9745584944
वडा न. २ को सभाहल	२०८१ असोज गते विहान/दिउसो वजे	अध्यक्ष श्री नरेश बहादुर सिंह ज्यू	९८०१४२६९०५
वडा न. ३ को सभाहल	२०८१ असोज ४ गते विहान ११:०० वजे	अध्यक्ष मोहन बहादुर पुर्यामी ज्यू	०९९-४०३०७७
वडा न. ४ को सभाहल	२०८१ असोज ६ गते विहान १०:०० वजे	अध्यक्ष नरेन्द्र बहादुर बोहरा ज्यू	9848997818
वडा न. ५ को सभाहल	२०८१ असोज ७ गते विहान १०:३० वजे	अध्यक्ष श्री चित्रदेव भट्ट ज्यू	9848715976
वडा न. ६ को सभाहल	२०८१ असोज ९ गते विहान ११:०० वजे	अध्यक्ष श्री तुलसीगना धार ज्यू	9809497318
वडा न. ७ को सभाहल	२०८१ असोज ११ गते विहान ११:०० वजे	अध्यक्ष श्री धानेश्वर प्रशाद भट्टज्यू	9812756531
वडा न. ८ को सभाहल	२०८१ असोज गते विहान/दिउसो वजे	अध्यक्ष श्री महेश राज जोशी ज्यू	9848788343
वडा न. ९ को सभाहल	२०८१ असोज गते विहान/दिउसो वजे	अध्यक्ष श्री जनकराज विष्ट ज्यू	9848781327
वडा न. १० को सभाहल	२०८१ असोज १३ गते विहान १०:३० वजे	अध्यक्ष श्री रतन सिंह विष्ट ज्यू	9806411166

आज मिति २०८१।०८।१८ गतेका दिन स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक एवं नगर प्रमुख श्री भोजराज बोहरा ज्यूको अध्यक्षतामा बेदकोट नगरपालिका को "स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना" मस्यौदालाई अन्तिम रुप दिनका लागि छलफल गोष्ठी निम्नानुसारको उपस्थितिमा बसी सम्पन्न गरियो।

उपस्थिति:

श्री	भोजराज बोहरा	नगर प्रमुख
श्री	तुलसी जोशी	नगर उप-प्रमुख
श्री	पदम राज भट्ट	उप-सचिव
श्री	रमेश सिंह भण्डारी	वडा अध्यक्ष १
श्री	नरेश बहादुर सिंह	वडा अध्यक्ष २
श्री	मोहन बहादुर गुर्मी	वडा अध्यक्ष ३
श्री	नरेन्द्र बहादुर बोहरा	वडा अध्यक्ष ४
श्री	चित्र देव भट्ट	वडा अध्यक्ष ५
श्री	तुलसी राना थारु	वडा अध्यक्ष ६
श्री	धनेश्वर प्रसाद भट्ट	वडा अध्यक्ष ७
श्री	महेश राज जोशी	वडा अध्यक्ष ८
श्री	जनक बहादुर विष्ट	वडा अध्यक्ष ९
श्री	चन्द्रकान्त भट्ट	वडा सदस्य १०
श्री	पुष्कर विष्ट	वडा सदस्य ५
श्री	भरत रोकाया	नेरेसो, सुडा उपशाखा
श्री	सुभाष सिंह मल्ल	वडा सदस्य
श्री	जयन्ती देवी पन्त	कार्यपालिका सदस्य
श्री	प्रकाश दमाई	कार्यपालिका सदस्य
श्री	योगेन्द्र भाट	ले.पा.
श्री	टेक बहादुर चन्द	ना.सु.
श्री	सतीश व० शाही	इन्जिनियर
श्री	राकेश ब० चन्द	सभापति ने.रे.सो. बेदकोट
श्री	नर बहादुर कार्की	अ.हेल्थ
श्री	सुनिल चन्द	स्वा.प्र.अ

श्री हरिश धानुक प्राविधिक सहायक
श्री उमेश महरा रोजगार सहायक
श्री धन बहादुर चन्द प्र.स.क.
श्री निलम बोहरा S.m निड्स नेपाल
श्री हेमन्त शाही D.C निड्स नेपाल
श्री पारस गिरी परामर्शदाता
श्री प्रकाश कलौनी नगर प्रमुख कार्यालय
श्री केशव दत्त भट्ट आ.ले.प. अधिकृत
श्री पदम बहादुर ठकुराठी विपद फोकल पर्सन
श्री भोग राज अवस्थी रोजगार संयोजक

सन्दर्भ सामग्रीहरु :

- नेपाल सरकार, कानुन सेवा आयोग (२०७५), जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ र नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७५ नेपाल सरकार, कानुन सेवा आयोग, काठमाण्डौ ।
- नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय (२०७५), विपद जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय रणनीति कार्ययोजना २०१८-२०३० नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय, काठमाण्डौ ।
- नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय (२०७५) विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५ नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय, काठमाण्डौ ।
- नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय (२०७३) गोरखा भुकम्प २०७२ अनुभव र सिकाई, नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय, काठमाण्डौ ।
- नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय (२०७६), विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (प्रथम संशोधन २०७३), नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय, काठमाण्डौ ।
- नेपाल सरकार, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय (२०७४), स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, नेपाल सरकार, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, काठमाण्डौ ।
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०७४, सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय वातावरण मन्त्रालय, नेपाल सरकार (२०६७), राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा)
- नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, (२०७६), पन्ध्रौं योजना २०७६/०७७-२०८०/०८१, नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, (२०८१), सोह्रौं योजना २०८१ / ०८२-२०८५ / ०८६
- नेपाल सरकार, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७६, राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति,२०७६,काठमाण्डौं, पुनर्वास नगरपालिका, नगर पार्श्वचित्र, २०७५, पुनर्वास, कञ्चनपुर
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९, कञ्चनपुर
- बेदकोट नगरपालिकाका अन्य क्षेत्रगत तथा नीतिगत व्यवस्था/प्रावधानहरु सुदूरपश्चिम प्रदेश, विपद् प्रतिकार्य ढाँचा, २०८० ।
- नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय (२०७५), विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना, २०१८-२०३० नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय, काठमाण्डौ ।